כ"ז שבט תשמ"ו, 5.2.1986 מיספר 2527 המחיר 1.85 שקל חדש (כולל מע"מ)

העולמה

אנטישמיות או הגנה עצמית

הרב שלמה אליעזר שי"ק

גטו יבנאל

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1985 על איכותה המעולה.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מכתבים

נו־נו־נו

על הבלונים שמפריח שימעון פרס (העולם הזה 29.1).

מצד אחד, ניתוח מזהיר של מה שקורה עם תהליכי השלום. אך, מצד שני, גם אם ארט־טו לא קורה כלום. זה קצת יותר מדיי לקטול את כוונותיו הטובות של שימעון פרס בצורה דראסטית כזאת.

מניין אפשר להיות כל־כך בטוחים שאין לו עניין של אמת בשלום? מניין אפשר להיות כל־כך בטוחים שהוא לא משתדל על באמת?

הרשו לי לומר, ברוח הכותרת של הנדון האחרון: נו־נו־נו. **יהודית זילף**, הרצליה

● ● ●

גאולה לאוורווה!

על ביקור הח"כים בהר־הבית (העו־לם הזה 15.1)

כמו כל דיברי מחנה־השלום. טעה אורי אבנרי בגישתו.

היתה זאת טעות כשנמנעה מחברי־הכנסת גאולה כהן ודוב שילנסקי הכניסה לאוורוות המלך שלמה.

להיפך: היו צריכים להניח להם להיכנס, ואחר־כך לנעול את השער.

האם לא מוטב שיהיו באוורווה מאשר בכנסת? איזה מקום מתאים להם יותר מאשר אוורווה?

אלכס מרוז, רמת־גן

● ● ●

משטרת המדיחים

על סוכני משטרה סמויים (העולם הזה 22.1).

אני לא מבין מה קורה פה. האם חסרה למישטרה תעסוקה, שהיא צריכה לנסות ולהדיח אנשים לעבירות שונות, כדי שיהיה לה את מי לעצור?

מדוע נטפלו לפרופסור קולצ'אר בן ה־84 וביקשו שיוציא לשוטרים המתחזים כמשתמטים אישורים להשתמטות משרות בצה"ל?

כדאי לתפוס קודם את כל הגנבים, השודדים, האנסים והרוצחים — המוכחים — המהלכים חופשי. **יעקב מירקין**, תל־אביב

הקראתי לבעלי, פקד במישטרת ישראל, את הכתבה על הדחתו של הפרופסור קולצ'אר. מתוך כבוד למדיו הוא לא הגיב. אבל אני הצעתי לו, שאם אי־פעם יעלה בראשו הרעיון להדיח אנשים, מוטב שישוב הביתה וידיח כלים (במיטבח).

מטעמים מובנים, אני חותמת

אשת פקד, מישטרת ישראל

● ● ●

לא פשע ולא מיצווה

על דיאטה טיבעונית (העולם הזה 22.1).

יכול מאוד להיות שאף אחד לא מת מחסה או מגזר. כדיברי השופטת הנכבדה בעת הבקשה למעצרם של יועצי התזונה הטיבעונית בתל־אביב.

ובוודאי שטיבעונות אינה פשע. השאלה היא רק האם טיבעונות היא מיצווה, או. בלשון אותה שופטת, אם לא למות מזה. האם אפשר לחיות מחסה ומגזר? **דינה גירון**, חיפה

● *כנראה שכן. מיספר הטיבעונים והצימחונים בארץ מוערך ב־200 עד 400 אלף.*

● ● ●

רמב"מבם

על הרמב"ם (העולם הזה 22.1).

מי שהכתיר את סיפור הרמב"ם והסומא המדומה בכותרת רמב"מנו ז"ל לא ידע. כנראה, על חגיגת יום־ההולדת ה־850 שנערכה לזכר הרמב"ם לפני חודשיים בפאריס.

בין מכבדי זיכרו של הרמב"ם היה פרופסור אחד מכוויית. עבד אל־רחמן בראוי, שהודיע, חד וחלק, כי למעשה היה הרמב"ם פילוסוף ערבי.

דויד נפתלי, תל־אביב

● ● ●

ישו!

על קופתוני הקולנוע (העולם הזה 22.1).

ריפרפתי על המיספרים — האימפריה מכה שנית (142 בילין דולר); שודדי התיבה האבודה (116 מיליון); גריז (96 מיליון) וכמו ארכימדס בשעתו זינקתי מן הכורסה וצעקתי לאשתי: יש!

הנה המוצא לבעיות מאזן־התשלומים של ישראל: כמה סידרי־קופה ואנחנו יוצאים מן הבוץ. **יצחק אלברט**, תל־אביב

כתבת השער הקדמי:

אל, אל, יבנאל

האם תהיה המושבה הגלילית לנקודת־המיפנה, שבה יתחיל סוף־סוף הרוב החילוני במדינה את המרידה שלו נגד ערי־צותו של המיעוט החרדי, הממרר את חייו?

11

כתבת השער האחורי:

„מי מפחד ממני?"

„אני לא מרגישה שאנשים פוחדים ממני," מכריזה נעמי אדווה, העי־תונאית ואשת־החברה שהורשעה בעוון שידול וסרסרות לזנות. היא מספרת על חייה מלאי ההרפתקות, על יחסיה עם גברים מפורסמים ועל אהבתה לבעלי־חיים מכל הסוגים.

34

איפה האנס השני?

על־פי הראיות שבידי המישטרה, היה כנראה עוד אנס בצפון תל־אביב – מלבד החשוד שמישפטו נפתח השבוע.

38

אגרופי הפועל

עסקנים באגודת הספורט של הפועל תל־אביב שולחים אנשי־אגרוף להטריד את ראשי ה־הסתדרות. וגיבורי הטלפון מאיימים על חייהם. הכל בגלל עוד 120 אלף דולר עלובים.

14

דחל המרחלת מדווחת:

נישואיו של בעל הקפה **אברהם טוילר** עם המלצרית הצעירה **אינה** ● החתונה של ה־דוגמנית **עפרת זמיר** (בתמונה) ● **איב דה־מרדיקס** קיבל לעבודה את **דודי אלקיבי** והתאהב בה ● **שרון**, בתה בת ה־17 של **גאי־לה ניני**, במוסד רתי ● המזל הרע של דירת **אביבה ואבי גרנות** ● הקריירה החדשה של **ריקה זראי** והדרכון של **יוחנן ● ברויטיט ברדה, עי־מית לוינסון** והגבר השחום.

40

זיכרון כנעני

חסידים, ידידים ויריבים התכנסו כדי להעלות זיכרונות על יונתן רטוש – האיש שלא רצה להיות יהודי, ובחר בתואר „עברי". האיש שביקש לשנות דברים.

7

סיפוח סודי

מבלי שמישהו מהח"כים שם לב בעד מה הוא מצביע, החליטה הכנסת השבוע לספח את השטחים הכבושים. השיטה: תקיקה שולית בענייני מס בנוכחות שיבעה ח"כים בלבד.

6

לכל הישראלים שלום

בהאיטי השבוע כמעט הצליחה מה־סיכה. אך בינתיים בייביידוק נשאר. כיצד מסתדרים שם קומץ הישראלים, במתי־חות הבין־גזעיות באי?

8

אחד שווה עשר

האב הנרגש רצה להסיר את חיתולו של התינוק, כדי להוכיח לאשת הנשיא כי אכן בנו הוא זכר. האם פסטיבל דומה היה מת־קיים גם אילו היתה זו בת ראשונה אחרי עשרה בנים? פסטיבל הברית בשדרות.

26

ספורט

יאיר בן־עטר. רכז קבוצת הכדור־סל של מכבי רמת־גן, הגיש תבי־עה לבית־המישפט נגד אגודתו. ב־עיקבות עונש מישמע־תי מוגזם. מדור מחו־דש של „העולם הזה".

37

מחכים לחווה

עוד בטרם הורשעה חווה יערי, כבר מתכו־ננים לבואה בכלא הנשים נווה־תירצה: השודדות, המבריחות וה־תינוקת שנולדה מאחורי החומות של בתי־הסוהר.

28

מיהי יהודית?

החשמל והגאז לדירתה נותקו ורוז סרור נמצאת על סף הרעב. המהנדס היהודי, שיכנעה כי בישראל תוכל לחיות בכבוד. אבל כאן התעוררה בעיה: „זה לא בטוח שאת יהודיה!"

10

הכל הולך!

מה תעשה בת 17 באו"מניק יפה־התואר? איך להתנהג כשהיא אומרת „לא"? מי אמר שדתית לא יכולה להיות טיבה לי־חיינו? איך לא להיאנס?

32

למה? – כובע!

איך לחדש כובעים מהבוידעם. משוק הפישפשים ומחנות יד שניה, עלידי תוספות המציוות ב־בית. הצעקה האחרי־נה: הסיגנון התורכי.

24

העולם הבא

עו"ד זוכה מאשמת מירמה — אך לישכת עורכי־הדין דרשה לאסור את פירסום הידיעה הזו, משום שהיא פוגעת ב־ציבור שלם שמיומנותו בכך. זה אחד מגילויי המדור.

42

המדורים הקבועים:

מיכתבים – גאולה לאורווה! 3
אינדקס־העורך – בורות וביטחון עצמי 4
תשקיף – גם אהוד תושאל 5
במדינה – מיגדל־בבל המעופף 6
הנדון – מילחמת־קיום פשוטה 11
אנשים – ממאיר יערי עד חווה יערי 12
יומן אישי – אנדרטה לאויב 17
מה הם אומרים – כשהטלוויזיה סוקרת עניין, זה הופך לחגיגה לאומית! 18
תשבצויסן – יהיה טוב לשוב הביתה (4 אותיות) 20
גם זה וגם זה – מוצר חדש בא לשכונה 21
לילות ישראל – דיסקוטק חדש – פרצופים ישנים 22
חלון־ראווה – זיקארד על הראש 24
שידור – תשאל בירדן! 31
הכל הולך – או"ם שמו"ם 32
תמרורים – האיש שהזה על אופניו 32
הורוסקופ – נומרולוגיה 33
ראיון – עם נעמי אדווה 34
ספורט – מהקיבוץ אל העיר. וגם להולנד, בלגיה וגרמניה 37
רחל המרחלת – אהבות המלצרית. מנהלת־המכירות ומגדלת החתולים 40
העולם הבא – ראית פעם יהודי ברוחב של מטר? 42

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4־03. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: צוין צפריר, ענת סרגוסטי ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכריני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ תל־אביב

קול יחיד

כאשר מקבל העולם הזה מיכתב של מי שרואה את עצמו נפגע ממה שפורסם אצלנו, הוא מפרסם אותו מייד במדור המיכתבים. וכמעט תמיד בלי הערות מטעם המערכת.

נראה כי זהו נוהג נדיר בעיתונות הישראלית. יש שאינם מפרסמים מיכתבים כאלה בכלל (ולפני שבועיים נתתי כאן הרוגמה של על המישמר) ויש המפרסמים את המיכתבים בתוספת הערות של הכותב המקורי, המוסיף השמצות חדשות על השמצותיו הקודמות. הנוהג הנפסד הזה מבוסס על ההנחה שאצל קורא פרימיטיבי בעל המילה האחרונה הוא הצודק.

כך נוהג חדשות.

לפני חודש שלחתי לחדשות מיכתב. כדי להגיב על אחת החלטותיו הרבות של ירון לונדון.

הנה המיכתב במלואו:

השילוב של בורות וביטחון עצמי מופרז הם תמיד צירוף מסוכן. ירון לונדון מסמל צירוף כזה.

במרוזו "לקרוא ולזדוק" שבו הוא מתיימר להטיף מוסר לעיתונאים. הוא מדגים יפה את כל התכונות הרעות שהוא מטיף נגדן. והנה רוגמה:

בנתחו את התנהגות העיתונות בפרשת חווה יערי, הוא כתב: "הגדיל לעשות העולם הזה. בהיערך מידע חיבר תסריט שעל־פיו השליכה חווה יערי את מלה מלבסקי ממכוניתה. אולם, מפנטז העיתון, לא חווה דרסה את האשה למוות. מישהו אחר. אלמוני, השלים את המלאכה לרווחתה. אך ללא ידיעת החשודה. זה, רומני, היה שפל התחתית שאליו הגיעה העיתונות השבוע."

כרגיל, לא היה לירון לונדון מושג על מה הוא מדבר. אילמלא שינאתו התהומית להעולם הזה היה בוודאי מרים שפופרת־טלפון ושואל את הכותבת על מה מבוסס תיאור זה. אך לירון לונדון אין צורך בניסוח אלמנטרי זה, שהוא דורש מזולתו. אולי אין לו זמן לכך. מרוב חלטורות מכניסות־דולארים.

התיאור נכתב בידי הכתבת המישפטית של העולם הזה, עורכת־הדין אילנה אלון. אני מרשה לעצמי לטעון שהיא שייכת לשורה הראשונה של הכתבות המישפטיות במדינה, אם לא יותר מזה. ויש לי יסוד להניח שגם עורכי חדשות סבורים כך.

אילנה אלון כתבה מה שכתבה תוך ידיעה ממצה של העובדות, עד כמה שהיו ידועות אז לחוקרים, וניתוח המצב המישפטי. היא הביאה, בגירסה תיאורטית (והדבר צויין בפירוש בגוף הכתבה) תיאור שההגנה במישפט תוכל להציג אותו בבית־המישפט.

עשרה ימים אחרי שכתבה את הדברים, נמסר גם על־ידי חדשות שחווה יערי הורתה בחלק מן העוברות. ונתנה תיאור זהה כמעט לגמרי עם התיאור הזה של עורכת־הדין אלון, למעט הטענה שהדריסה עצמה בוצעה על־ידי מישהו אחר. התיאור של העולם הזה היה קרוב לגירסת החשודה לאין שיעור יותר מאשר כל תיאור אחר שפורסם באותו השבוע.

ואשר לירון לונדון: גם רוב שאר חלקי הרשימה הנ"ל, שנגעו לעיתונים אחרים, היו בגדר קישקוש. הטיפול בפרשה בעיתונות לא היה "ניבזי", אלא הוגן וסביר. אילו נעצרה אשתו של שדרן אמריקאי פופולארי בחשד רומה. היה הדבר מתפרסם בניו־יורק טיימס ובכל עיתון אמריקאי אחר. כל טיפול אחר היה בלתי־הוגן, בלתי־סביר ונוגד את זכות־הציבור־לדעת, כפי שהיא מקובלת בכל ארצות הדמוקרטיה המערבית. אולי היתה גישתו של ירון לונדון מאימה יותר לאיזוסטיה. אלמלא היתה בגדר התחסדות גמורה.

עד כאן המיכתב. חדשות מסר אותו לירון לונדון. וזה פירסם אותו באותיות זעירות מיוחדות במדורו. המתיימר להיות ביקורת־עיתונות. ואחר־כך הוסיף באותיות הרבה יותר גדולות את "הערותיו". שלא היו אלא אוסף של השמצות חדשות. שבאו לחפות על הקודמות.

בין השאר כתב לונדון כי "בין (הסיפור הדמיוני־כביכול של העולם הזה) ובין גירסתה העכשווית של המישטרה אין שום דמיון, זולת הדמיון באיות שמה של אחת החשודות."

זה מצלצל יפה ושנון, אבל זהו שקר גמור. שתי הגירסות זהות בעיקרן. שלושה ימים אחרי חשיפת הפריצה כבר סיפק העולם הזה את הגירסה הסופית. רק בנקודה אחת סטינו (בכוונה) מגירסת המישטרה. לא הטלנו את דריסת הגופה במישרין על חווה יערי. אך המבין הבין.

אני חוזר ואומר כי הסגולות היחידות המסגלות את ירון לונדון למתוח ביקורת מקצועית על העיתונות הן בורות וביטחון־עצמי מופרז ביותר.

התנצלות מראש

בשבוע שעבר הרשיתי לעצמי לרמוז בעדינות כי הסרט המאהב של מיכל בת־אדם אינו הכי־הכי טוב.

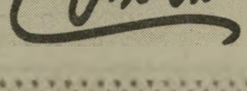
לא עברה יממה. וטילפנה אליי עיתונאית של אחד המוספים ושאלה אותי על מישפט־דיבה שהגישה נגדנו מיכל בת־אדם. ברגע הראשון לא ידעתי על מה היא שחה. אחר־כך נזכרתי: לפני יותר מ־15 שנים כתבנו, בקטע של רכילות, שיחסיה האישיים של מיכל עם הבימאי משה מיזרחי עזרו לקריירה שלה. מיכל נעלבה מן הניסוח. הגישה מישפט. ולפני שהגענו אל השופט התפשרנו. העולם הזה התנצל. כפי שהוא עושה תמיד. וברצון. כאשר הוא נכשל בניסוח. שכחתי את העניין מזמן.

עכשיו, אחרי הביקורת שלא היתה דיי־מחמיאה. מיהרה מיכל בת־אדם לספר זאת לעיתונאית, וגם הוסיפה שאיימנו עליה ברדיפות שונות, ועוד סיפורי בדים מסוג זה.

חבל. אני מחבב את מיכל בת־אדם. אני גם מעריך את תוקפנותה. את דבקותה במשימה. את יכולתה להוציא כסף מאנשים בשביל סרטיה, וגם את כישרונה הקולנועי. כולי בערה. הלוואי והיו לנו הרבה נשים כאלה.

אבל מה לעשות? אני מרשה לעצמי לחשוב שהסרט הזה. המאהב. אינו טוב. שהוא קצת רדוד. ושגם פרדס שלם של שדיים חשופים של קטינות אינו מצליח להסתיר החמצה קולנועית זו. גם התערבות הצנזורה לא תעלה את איכות הסרט. היא רק תעניק לו פירסומת. ותעזור למכונה האדירה של יחסי־ציבור. שהופעלה לי־מענו.

ואם זו דרכה, אני כבר מתנצל.

מכתבים

רחל, רחל

על אהרון שביט, גיבור התערבות הדיאטה (העולם הזה 29.1).

אני רגילה שרחל המרחלת מדייקת בכל הפרטים. אבל השבוע כמעט עשיתי לה דרינג־דרינג, אם לא גרוע מזה. כי הכותרת לתצלום של ילו שביט וצביקה לופוביץ, במדורה, היתה שגויה.

הגבר המשופם בתצלום הוא אהרון ("ילו") ילובסקי־שביט ולא המארח, גיורא אקרשטיין, שבביתו אומנם החלה והסתיימה ההתערבות.

ציפי כהן, הרצליה

● *סליחה, ילו האמיתי. עם הכותרת הנכונה בתצלום.*

● ● ●

הוליווד לעזרת הפועל

על גירעונות הפועל תל־אביב (העולם הזה 22.1).

יד הגורל היא שהמיספרים המדהימים על גירעונותיו וחובותיו של הפועל תל־אביב פורסמו באותו שבוע ובאותו גליון בו הובאה רשימת הסרטים שגרפו עשרות מיליוני דולארים.

לכן יש לי הצעה לעניין: הואיל ובטוחני שביץ

ילו שביט האמיתי
גיבור התערבות הדיאטה

אילי־הקולנוע בהוליווד רבים גם היהודים וגם אוהבי הספורט, מה דעתכם לערוך מגבית ביניהם, לטובת הפועל תל־אביב? אחוז אחד, או שניים, למשל, של הכנסות שודדי התיבה האבודה (115 מיליון דולר) היו פותרים הרבה בעיות לירושת החובות (מיליון דולר וחצי) שהשאיר דב בן־מאיר להפועל תל־אביב.

דויד מזרחי, תל־אביב

● ● ●

סנטה קלאוס של האירים

על שבועון לוחמי החירות האיריים (העולם הזה 22.1).

תיתי לו לקורא כיץ, שהוא מתפעל משבועונם של אנשי השין פיין. אבל! אני מעיר על עצמי כי אני בהחלט מבין את ערגתם של האירים לאיחוד שני חלקי אירלנד, אבל יש לי הסתייגות אחת: ללא מעשי־רצח וללא הטפה למעשי־רצח!

והנה, גם אני נתקלתי באותו שבועון ובמדור ההווי שלו סופר, בחדווה רבה, מעשה שאירע באחת מחנויות הכל־בו הגדולות בדצמבר ה־ אחרון:

מקובל שם שהכל־בו שוכר בכל עונת־חגים אדם המחופש לסנטה קלאוס ואליו אצים־רצים הילדים, הבאים למקום עם הוריהם, כדי לבקש ממנו מתנות חג־המולד.

אז לאותו סנטה קלאוס ניגש ילד וביקש אקדח־מים מתנה. אמר לו הסנטה האירי: "למה לך אקדח־מים? קח אקדח אמיתי ופתח באש על מרגרט תאצ'ר!"

חנו סיטון, תל־אביב

● ● ●

מילאנו איננה ירושלים

על יום־הדגל באיטליה.

לפני שנה קמה בארץ מהומה כאשר רפול איתן הציע להתקין כן לדגל ישראל באולם המליאה של הכנסת. היו בעד, היו נגד, אבל, בסופו של דבר, הוצב הדגל על מקומו.

גם כאן, באיטליה, סוערות עכשיו הרוחות בנושא הדגל הלאומי. ראש־הממשלה, בטינו קראקסי, הציע לקבוע את ה־12 במאי כיום־הדגל, לזכר ה־12 במאי 1798, עת הונף הדגל הירוק־לבן־אדום לראשונה בעיר מילאנו.

המתנגדים רעשו וגעשו, אולי בגלל שסברו כי קראקסי מבקש לעשות הון פוליטי מן העניין, כי אחרי הכל הוא יליד מילאנו. סופו של דבר — יום־הדגל ירד מן הפרק.

ואגב, יש מוצא משותף לדגל איטליה ולדגל ישראל. כמו שצבעיו של הדגלון נלקח מצבעי טלית התפילה, כך נלקחו ציבעי הדגל האיטלקי מציבעי מדי חיל־המישמר העירוני של מילאנו בסוף המאה ה־18, שהיו מורכבים ממעיל ירוק, בעל קישוטים אדומים, וממיכנסיים לבנים.

ג'ינו רקח, מילאנו, איטליה

● ● ●

המורמונים באים, המורמונים באים

על קדושים נוצריים (העולם הזה 8.1 ואילך).

ההתפתחות די מדהימה: קודם שני עמודים על סילווסטר הקדוש (העולם הזה 8.1). אחר־כך שני עמודים על ברברה הקדושה (העולם הזה 8.1). ולבסוף מיכתבי קוראים, המלמדים אותנו מי בדיוק היתה ברברה (העולם הזה 15.1) ומי היה סילווסטר (העולם הזה 22.1).

זה נשמע כאילו גם עורכי העולם הזה וגם קוראי העולם הזה נפלו בשבי הלהט המיסיונרי (אולי של המורמונים?), ועתה נתון כל מעיינם בקדושי הכנסיה ובאפיפיוריה.

מנשה יזרעאלי, תל־אביב

● *לא מורמונים ולא בטית. פשוט. כל קדוש בעונתו.*

● ● ●

כל שיבטי סיביר

על נשותיו של אמן רוסי (העולם הזה 22.1).

לא איכפת לי שהוא רוסי. לא איכפת לי שהוא שמן. לא איכפת לי שהוא מופיע בעירום. לא איכפת לי שהיו לו ארבע נשים. לא איכפת לי שאחת מהן היתה רוסיה. לא איכפת לי שאחת מהן היתה אוקראינית. לא איכפת לי שאחת מהן היתה יהודיה.

אבל האשה האחרונה, האודמורקית, זה כבר יותר מדי, ובכלל, מה זה צריך להיות?

חנניה מנוסביץ, הרצליה

● *האשה האודמורקית היא בת אחד משיבטי־הנודים הרבים המאכלסים את סיביר. אם כי הוא לא אחד השבטים הגדולים. כבני היאקוטים, הקאלמוקים, הטונגוזים, האוסטיאקים והצוקצ'ים.*

העולם הזה לפני 25 שנה

מזה צחקו ב־1961

בגליון העולם הזה **שראה אור השבוע לפני 25 שנה, הופיעה, במדור** אנשים, **כפי שהופיעה שם מדי שבוע באותם ימים רחוקים, גם** בדיחת־השבוע. **שהובאה, ב־ אותה הזדמנות, בשמו של איש** הלישכה הצעירה **(של אנשי ה־ מיסחר) בתל־אביב:**

● שני יהודים רצו להתפלל במניין. אבל הם, כאמור, היו רק שניים. אמר היהודי האחד ליהודי השני: אני ואתה, זה שניים: אתה ואני, עוד שניים: שנינו ביחד, זה עוד שניים ובסך הכל אנחנו כבר שישה.

מנקודת מבטך, אנחנו עוד פעם שישה. זאת אומרת, ביחד אנחנו שנים־עשר. אז שנינו מיותרים ויכולים ללכת הביתה.

דו תשקיף

ברונפמן שוב למוסקווה

אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, שנבחר בשבוע שעבר לקדנציה נוספת, ייצא שוב למוסקווה, לדיון על עליה בטיסות ישירות לישראל.

יתכן שהביקור ייצא לפועל עוד לפני ועידת המיפלגה הקומוניסטית בברית־המועצות. שתתקיים בעוד שבועיים. ברונפמן הצליח להרגיע את מבקריו, שטענו כי בעבר הניח לסובייטים להוליך אותו שולל, ונסיעתו הקרובה זוכה בתמיכתם של שימעון פרס ואריה דולצין כאחד.

בנקים ישראליים מבריחים מארגנטינה

חברות־בת של בנקים ישראליים, הסועלות באורוגואי, לרוב בשם „קאסה בנקאריה" („מוסד בנקאי"), קולטות מיליוני דולארים מוברחים של אזרחים ארגנטיניים, בחשבונות ממוספרים — כך מוסר הביטאון הישראלי „שמאל", המסתמך על השבועון הארגנטיני „אל פריודיסטה".

באורוגואי יש חוקים נוקשים של סודיות בנקאית, שמהם נהנים בנק דיסקונט, בל"ל, קאסה בנקאריה הפועלים וקאסה בנקאריה יגנייטד מיזרחי.

שאלות גם לאהוד

אהוד יערי הוזמן בשבוע שעבר למישטרה ותושאל במשך יום שלם.

חוזרים לרוסיה

תופעה שאין מדברים עליה: יש זרם קטן, אך יציב וקבוע, של עולים מאוכזבים החוזרים לברית־המועצות.

לא ברור מדוע השלטונות הסובייטיים, המנפיקים ברצון את ויזות־החזרה, אינם מעוניינים לתת פירסום לתופעה.

העבודה תתמוך בפלד

לד"ר ישראל פלד, אחד המועמדים למישרת יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל, יש סיכויים טובים לזכות בתמיכתה של מיפלגת־העבודה.

פלד, שהוא יונה בהשקפותיו, הצטרף למיפלגת־המרכז החדשה של אריה דולצין, שהוא גם נגיד הבנק.

הסכנה: סמים סינתטיים

בעיקבות ידיעות מארצות־הברית על פיתוחם של סמים סינתטיים, הממוכנים יותר מהרואין וקוקאין, יתקיים במטה הארצי דיון על דרכי היערכות לקראת הופעתם הצפויה בארץ.

קומנדו נגד השעון

קבוצת חרדים בולשת בימים אלה במיפעלים גדולים בגוש־דן ובודקת את השעונים האלקטרוניים, שבהם מודפסים כרטיסי־הנוכחות של העובדים.

חשדם הוא, כי מיפעלים רבים מפעילים מערכת־שעונים כפולה — האחת גלויה, לימי־חול, והשניה סודית, למישמרת־שבת, הסועלת ללא אישור מישרד־העבודה.

תמיר צינזר

עורך־הדין שמואל תמיר, שכיהן כגיבור ראשי בסידרת הטלוויזיה על החזרת השבויים, השפיע באופן מכריע על עיצוב הסידרה.

תמיר שמר לעצמו את זכות־הווטו על הסידרה, וצינזר אותה לפני הקרנתה.

סליחה, טעות במהפכה

אל־איתיאד, ביטאון רק"ח, נכשל כישלון חמור לגבי ההפיכה בדרום־תימן.

העיתון פירסם ידיעה על ההסיכה תחת הכותרת: „נכשלה ההסיכה הריאקציונית". למחרת היום הסתבר כי ברית־המועצות תומכת בהסיכה ושזו ניצחה. „אל־איתיאד" הזדרז לשנות את עמדתו.

„קרלוס" בדרכון ישראלי

יעקוב חיג'אזי, אזרח ישראלי בעל בית־דפוס בעבי העתיקה, שנסע לפיפש באירופה, נחשד בכך כי הוא הטרוריסט המיסתורי קרלוס.

בשנבנס עם אשתו למטוס מסטוקהולם ללונדון, לפני חודשיים, בטיסה 655 של החברה הבריטית „בריאיי", ניגשו אליהם שני שוטרים שוודיים ואדם שלישי, בבגדים אזרחיים, שהציג את עצמו כ„איש האינטרפול". הגבר בלבוש אזרחי — בנראה דובר־ערבית — נטל את דרכונו, ושני השוטרים נצמדו אליו במשך כל הטיסה.

אחרי הנחיתה בלונדון הוקפו בני־הזוג בשוטרים ואנשי־ביטחון רבים, שלקחו אותם לחקירה. רק בתום כמה שעות, כשהוחזרו לדרכם, הסבירו להם הממונים כמה חשדנו בחיג'אזי, וגם הביעו את אכזבתם על כך שאין הוא קרלוס.

זינגר לישראל

ישראל זינגר, מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, הודיע למקורביו שבדעתו לעלות לישראל ולעסוק כאן בפוליטיקה.

זינגר, שזכה בכינוי „רספוטין של ברונפמן", מיהר להסביר כי למרות העובדה שהוא חובש־כיפה, „אין לי שום עניין במיפלגות הדתיות בישראל".

מליאת הקונגרס בירושלים, שזכתה בביסוי תיקשורתי נרחב ביותר — לא מעט בזכותו של צבי אייל, דובר הסובנות היהודית, שהושאל לקונגרס לשישה ימים — קידמה מאוד את סיבוייו של זינגר בארץ.

אריזור לאוצר

עדנה אריזור, בתבת כלבלית בעיתון „חדשות", תהיה דוברת מישרד־האוצר, עליי הזמנתו של יצחק מודעי.

לעדנה אין כל קשר מישפחתי ליורם, השר לשעבר.

מסיבה זועמת

אורי פורת, יו"ר רשות־השידור, זועם על אהרון גולדפינגר, מפיק סיבה למסיבה. על הכישלון שהיה השבוע, ומאיים שיהיו שינויים פרסונאליים בצוות התוכנית.

האחיות בעיקבות הרופאים

אחיות בתי־החולים הממשלתיים עומדות לדרוש משרד־הבריאות תוספת של 53 תקנים. לשר היה קשה לסרב לדרישה זאת, כי לרופאים כבר הובטחה תוספת של 77 תקנים בשנת־התקציב הקרובה.

מה שהובטח כעת לרופאים הוא מילוי של התחייבות שניתנה להם לפני שנתיים וחצי, בתום שביתתם הגדולה.

מלץ לעליון

השופט המחוזי יעקב מלץ עומד לעלות בחודש מרס לבית־המישפט העליון, במינוי זמני. השופט מרדכי בן־דרור יחזור אז למחוזי בתל־אביב.

בלשים בסיכסוך עבודה

בלשי־מישטרה הושתלו לאחרונה במיספנות־ישראל, כדי לעמוד על כוונותיהם של הפועלים הממורמרים — כך טוענים עובדים במקום. המישטרה מבחישה.

אש"ף מתעניין בבית־המשפט העליון

כפר פיסקי־דין של בית־המישפט ה־עליון בישראל, בדלי בעיניני השטחים הכבושים, יצא לאור באנגלית בכוויית. המו"ל הוא אש"ף.

לספר יש ביקוש גדול בארצות־ערב.

מחפשים ג'וב למימון

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מחפש עתה מישרה בכירה בחברת־העובדים לאלוף דויד מימון, נשיא בית־הדין הצבאי לעיעורים.

קיסר, שנכשל בניסיונו למנות את מימון כמנכ"ל סולל־בונה, נחוש בדעתו לכלכל הפעם את צעדיו בקפדנות.

הקרב על מתנות־פסח

הזיכ זימתחמם הקרב על שוק חבילות־חשי לפסח, שערכי נאמד ב־75 מיליון דולר.

השנה יהיה מחירה הממוצע של חבילה בשורות־הציבורי 20 דולר, ובמיגזר הפרטי בין 50 ל־100 דולר. הגידול לעומת השנה שעברה נוטע מכך. שבמקומות רבים לא חולקו מתנות בראש־השנה האחרון.

היריה הראשונה בקרב על שוק זה נורתה השבוע. כשחברה גדולה פתחה יריד־מתנות במלון אסטוריה בתל־אביב.

עין־יהב לענף המרפא

הברי מושב עין־יהב שבערבה מתכוונים להיכנס לענף ציימחי־המרפא והתבלינים.

פרוש: „החילוניים שורפים תחנות"

ח"כ מנחם ברוש, שהוזמן להרצאה עלידי צעירים במוסד החינוכי „מעלה־הבשור", הפתיע אותם כשטען בלהט כי את תחנות־האוטובוס בירושלים שורפים בריונים חילוניים, כדי להחשיד את הדתיים.

הצעירים התאכזבו קשות מדבריו. ביחוד שלכבוד ביקורו הם טרחו לקבוע מזוזה בדלת האודיטוריום שבמקום.

ששינסקי יישאר באוניברסיטה

הפריפסור לכלכלה איתן ששינסקי, שחיזר לאחרונה ארצה, לא יפולק מהאוניברסיטה העברית, אך הוא הזריק מוויעדות אקדמיות שונות.

לפני חצי שנה הוא נשא הרצאה בכינוס מדעי בארצות־הברית, ולאחר מעשה התברר כי קרא את דבריו מתוך מחקר של עמית. אז נאלץ לשלוח מיכתבי־התנצלות לכל שומעיו, ולציין בהם את מקור הגניבה.

העולם הזה

מזמין הצעות של מועמדים לתפקיד במחלקת־המודעות. הצעות נא לשלוח למינהלת העולם הזה, ת"ד 136, תל־אביב.

במדינה

העם מיגדל־בבל המעופף

„הבה נבנה לנו מיגדל, וראשו בשמיים" — שוב התעורר האל בדי לסכל את המיזמה

ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים.

ויהי בנסעם מקדם וימצאו ביקעה בארץ שינער וישבו שם.

ויאמרו איש אל רעהו: „הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשריפה." ותהי להם הלבנה לאבן והחימר היה להם לחומר.

ויאמרו: „הבה נבנה לנו עיר ומיגדל, וראשו בשמיים, ונעשה לנו שם, פן נפוץ על פני כל הארץ."

ויירד ה' לראות את העיר ואת המיגדל אשר בנו בני־האדם.

ויאמר ה': „הן עם אחד ושפה אחת לכולם, וזה החילם לעשות, ועתה לא ייבצר מהם על אשר יזמן לעשות.

„הבה נרדה ונבלה שם שפתם, אשר לא ישמעו איש שפת רעהו."

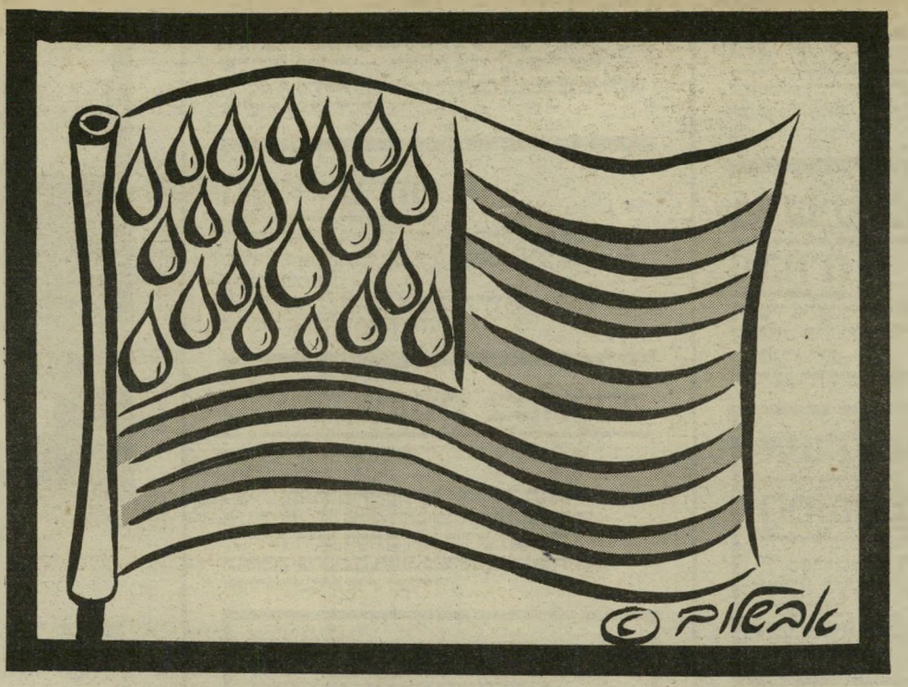
ויפץ ה' אותם משם על פני כל הארץ, ויחדלו לבנות העיר.

על כן קרא שמה בבל, כי שם בלל ה' שפת כל הארץ, ומשם הפיצם ה' על פני כל הארץ.

„קורא תיגר". בפסוקים קצרים ופשוטים אלה הנציח הסופר הקדום את האגדה, שהלהיבה מאז את דימיון האנושות — האגדה של מיגדל־בבל. מכיוון שבני־האדם רצו להגיע אל השמיים, הפיצם האל על פני הארץ. הוא לא רצה שבני־האדם יתקרבו אליו וילמדו את סודותיו.

כאשר התרסקה השבוע בשחקים חללית אמריקאית ששמה היה „קוראה תיגר" (צ'לנג'ר), יכלו יהודים מאמינים להיזכר בסיפור התנ"כי.

החללית התרוממה אל שמי־יה, והיא קראה תיגר על סודות היקום של הקדוש־ברוך־הוא. הוא הגיב כפי שהגיב לפני אלפי שנים: על־ידי סיכול המיזמה.

לוחמי חופש

אנאטולי שצ'רנסקי נאבק בגבורה עילאית על זכות אנושית בסיסית. שיחרורו יהיה יום חג.

בפי ראש הממשלה הגיזעני של דרום־אפריקה היתה הצעה חצופה. הוא הכריז שהוא מוכן לשחרר, אחרי 22 שנים, את המנהיג הרגול של הכושים בארצו, נלסון מאנדלה, בתנאי שהסובייטים ישחררו את האופוזיציונר הסובייטי אנדרי סחרוב ואת הציוני הכלוא אנאטולי שצ'רנסקי.

עצם ההצעה היתה השמצה גסה. היא באה לשייך את הליברל שוחר־החרות, סחרוב, ואת הציוני שצ'רנסקי למחנה הפאשיסטי הגיזעני, המטיל את חיתתו על דרום־אפריקה.

אולם הגיזעון האפריקאנרי ידע על מה הוא מדבר. הוא שמע שהסובייטים עומדים לשחרר את שצ'רנסקי, והחליט לרכוב על סוס זה. יתכן שהוא נאלץ ממילא לשחרר את מאנדלה, מפאת לחץ דעת־הקהל העולמית, והחליט לעלות על עגלת־השיחרורים כאמתלה למעשה־הכניעה שלו.

מאנדלה סירב לפני כן להשתחרר בתנאי שהוצב לו: שיוקיע פומבית מעשי־האלימות של הכושים, מבלי שהמישטר הגיזעני יוותר על הטרור הממלכתי שלו.

מרצע מן השק. כעבור יומיים יצא המרצע מן השק: אכן הוסכם בין שתי מעצמות־העל על חילופי אסירים. הסובייטים ביקשו לשחרר את מרגי־ליהם הכלואים באמריקה, האמריקאים ביקשו לשחרר את מרגליהם, יחד עם שיחרור שצ'רנסקי, כמתנה לציבור ה־יהודי־האמריקאי ולמדינת־ישראל.

המחיר: שיחרור במיסגרת זו בא, כאילו, לאמת את טענת הסובייטים ש־שצ'רנסקי היה סוכן אמריקאי.

לעומת זאת סירבו הסובייטים בתוקף לשחרר את סחרוב — וכך למעשה ניקו אותו מן הטענה שהוא „מרגל אמריקאי".

יום חג. יהיו הנסיבות כאשר יהיו: יום שיחרורם של שוחרי־חרות בכל מקום, ובני כל עם, הוא יום־חג לבני־חורין בעולם כולו.

אנאטולי שצ'רנסקי לחם על זכותו של אדם להשתייך לכל עם ולגור בכל מדינה שבהם חפצו נפשו. זוהי אחת מזכויות־האדם הבסיסיות.

בואו ליישראל, אחרי מאבק של שנים, שהוא עמד בו בגבורה עילאית, יהיה יום־חג למדינה כולה.

מדיניות

תקופת־הקרח החדשה

הקיפאון הסובייטי משתרר במרחב. חיץ הביטון מראה על הדרך למילחמה הבאה.

במשך כל ימי מסעו ברחבי אירופה הפיץ שימעון פרס סביבו ענן סמיך ומבושם של אופטימיות. הדלפה רדפה הדלפה, וכולן דיברי־שבח על פריצת הדרך לשלום, שהושגה תודות לכי־שוריו המדיניים המופלגים של ראש־ממשלת־ישראל־עד־הרוטאציה.

ברגע שחזר פרס לארץ, השתנה הסיגנון. ראש־הממשלה, כך הכריזו עוזריו, היה מלכתחילה פסימי, לעומת האופטימיות חסרת־השחר של הפקיד האמריקאי ריצ'ארד מרפי.

השבוע הסתבר כי היה מקום רב לפסימיות. „תהליך השלום" המפורסם, שלא היה ולא נברא, נקבר גם להלכה.

קיפאון מוחלט השתרר במרחב. מרכיביו:

● **יאסר ערפאת** הודיע שהוא מוכן לקבל את החלטות מועצת־הביטחון 242 ו־338, שפירושן הברה בישראל, אולם רק אם ארצות־הברית ו/או ישראל יתחייבו בתמורה להכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלס־טינים ולשתף את אש"ף במשא־ומתן לשלום. ארצות־הברית סירבה למרות שמרפי העיר בבית־הנבחרים שלא תי־תכן תזוזה בלי אש"ף.

● **המלך חוסיין** הודיע שלא ינהל שום משא־ומתן עם ישראל בלי אש"ף. הוא לא הצליח לשכנע את ערפאת להכיר בישראל בלי תמורה.

● **שימעון פרס** הודיע שהוא מוכן למישלחת ירדנית־פלסטינית, אך בלי אש"ף. הוא גם הסכים לוועידה בינ־לאומית — בתנאי שלא תתערב במשא־ומתן, אלא רק תקיים ישיבה חגיגית בראשית המשא־ומתן ובסופו. לכך אין קונים.

● **ארצות־הברית** אינה מוכנה לכפות על ישראל משא־ומתן עם מישלחת שתכלול אנשי־אש"ף, וגם אינה מוכנה להתחייב לשום דבר תמורת הכרת אש"ף בהחלטות 242 ו־338. ארצות־הברית גם אינה מתלהבת לוועידה בינלאומית, שתעניק לברית־המועצות מעמד ויוקרה.

● **חוסני מובארכ** אינו מוכן לגורמליזציה אמיתית עם ישראל בלי תזוזה משמעותית בעניין הפלסטיני. הוא מוכן לכל היותר להיפגש עם שימ־עון פרס באופן טיקסי, אחרי שיגובש שטר־הבוררות בעניין טאבה — דבר שממשלת־ישראל אינה מסוגלת לע־שות. הממשלה מציגה תנאים שמצריים אינה מוכנה בשום אופן לקבלם.

זהו מירשם לקיפאון טוטאלי וממו־שך, אף בלי אשליה לתזוזה קרובה.

התוצאות הצפויות:

● **השדולה הישראלית**, השו־לטת בשני בתי־הקונגרס האמריקאי, תמנע מכירת נשק אמריקאי לירדן.

● **ירדן** מאיימת בפניה לברית־המועצות, לקבלת הנשק הדרוש להג־נתה.

● **ברית־המועצות** קופצת על המציאה ומוכנה לפשר בין חאפט' אל־אסד, לערפאת וחוסיין.

● **יחסי ישראל־מצריים** יישׂ־ארו קפואים, או אף יורעו.

הכיוון הכללי: קיפאון ממושך, הרעה הדרגתית של המצב, גלישה לעבר המילחמה הבאה.

ומעבר לזה: הקצנה במחנה הפלס־טיני, התגברות היסודות הקנאים־דתיים בכל המדינות הערביות, ואולי תגובת־שרשרת של מהפכות נוסח האיית־אללה חומייני באיראן.

המימסד הפוליטי בישראל, יחד עם כלי־התקשורת המודרכים, מסתכלים במחזה כמו צופים משועשעים לרגליו של הר־גרש מתפרץ.

מנגנון

סמל השינאה

ישראל קניג החליט להסתלק. חבל שלא עשה זאת לפני כמה שנים

יש רק תכונה מדהימה אחת להתפטרותו של ישראל קניג, הממונה על מחוז הצפון במישרד־הפנים: היא התאחרה כל־כך.

את קניג היו צריכים לסלק לפני יותר מ־10 שנים, כאשר התפרסם הדוח המחריד שלו על הטיפול באזרחים הערביים במדינה. היה זה מימסך לאומני כל־כך קיצוני, עד כי קניג הפך בעיני הציבור הערבי בן־לילה לסמל

מתפטר קניג
שינאה לוהטת

הגיזענות. שמו הגרמני (קניג — מלך) הפך שם־דבר בשפה הערבית־הישר־אלית.

אולם ליוסף בורג, שהיה אז שר־הפנים, לא היה איכפת, כפי שלא היה איכפת לו שום דבר אחר שלא היה בעל משמעות מיפלגתית או אישית.

מלך הגליל. השבוע יכלו אזרחי ישראל לראות את קניג על מירקע־הטלוויזיה, בתוכנית יש שאלות. ה־מצלמה תפסה היטב מה מתרחש על פני הקהל הערבי שנכח בעת צילום התוכנית. ברגע שקניג פתח את פיו, הפכה ההבעה האדישה של רוב הנו־כחים הערביים להבעה של שינאה לו־הטת.

מדוע החליט קניג לסלק את עצמו

(המשך בעמוד 8)

הפקרות פרלמנטרית: 4 נגד 3

עכשיו זה קרה. ברוב מיקרי של 4 נגד 3 קיבלה הכנסת הצעת חוק. שיש בה מהפכה בחוקת ישראל.

לפני חודש יצר העולם הזה (8.1.86) את הבוש „הפקרות פרלמנטרית". והרגים אותו בצעד היפותני: הכנסת יכולה לקבל ברוב של 3 נגד 2 חוק. המשנה את מיהות המדינה. מבלי שחברי־הכנסת אף יידעו על מה הם מצביעים.

וזה בדיוק מה שקרה ביום השני בשבוע שעבר.

לפני הכנסת היתה מונחת הצעת־חוק ארוכה ומשע־מת. שאיש לא טרח לקרוא את פרטיה. שמה: חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 5).

באשר הגיעה ההצעה לדיון, נכחו בעולם מליאת־הכנסת שיבעה חברים. שלושה הצביעו נגד (מוחמד מיעארי, תופיק טובי, מתי פלד). ארבעה הצביעו בע־ד מהם אחד (חיים רמון) שהודיע בנאומו שהוא מתנגד להצעה שהוא מצביע בעדה.

הגדה אינה חו"ל. אולם ההצעה התמימה לא היתה תמימה כלל. והיא לא עסקה רק במס־ערך־מוסף. היו חבויים בה בתי־הכוח רב שלושה מיטענים של חומר־נפץ. בצורת שלושה סעיפים קטנים.

אחד מהם יצר הגדרה חדשה בחוק הישראלי: „האיזור". עד כה היו השטחים הכבושים של הגדה המערבית ורצועת־עזה מוגדרים בחוק הישראלי כ„שטחים המוח־זקים על־ידי צה"ל". זהו גם מעמדם הבינלאומי. ומעמדם במישפט הישראלי.

עכשיו קבע החוק, בסעיף 1, „איזור — כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל־עזה".

על כך נוסף סעיף קטן הקובע את הניסוח הבא (א) (2), האומר: „לא יראו במכירת נכס לתושב האיזור, או לכי שנוסע לאיזור, משום מכירה לתושב־חוץ או לכי שיוצא מישראל."

גם במקום אחר נקבע: „לעניין סעיף 60 לא יראו עסקים או פעילות באיזור כעסקים או כפעילות שמחוץ לישראל."

בלומר: נקבע עתה בחוק, בפעם הראשונה, שהשטחים הכבושים („האיזור", מעתה והלאה) אינם חוץ־לארץ. המסקנה המתבקשת: הם חלק מן המדינה.

חוק־שבתאים. כך. במכה אחת. בוצע למעשה סיפוח השטחים הכבושים. אומנם. החוק חל רק על עניני־מס־ערך־מוסף. אך הניסיון מוכיח שאחרי שהת־קבלה הגדרה מסוימת בחוק ישראלי כלשהו, היא הופכת אוטומטית תקדים לכל שאר חיקים.

משום־כך יש חשיבות גם לסעיף שלישי. המופיע בחוק — הסע"ף 40. הוא קובע כי החוק חל „על כל מי שיחוק השבעת יכול לחול עליו".

חוק־השבעות מעניק זכויות מיוחדות ליהודים — אך רק לבני עמם בואם לארץ ובזיכוי אחר לבני רכישת האזרחות). ער כה לא ניתנו ליהודים זכויות מיוחדות אחרות. עכשיו בא החוק הקטן הזה ויוצר על פי חוק אכחנה בין סוגי־בני־אדם: לא הלילה בין „יהודים ולא־יהודים" (שהרי יהדי הגדרה גיזענית מובהקת) אלא בין „מי שחוק־השבות חל עליו" ומי שלא. לא יהודים. אלא חוק־שבותאים.

בילב ישני. ומי שיצר תחילה מוכנסת הגדרה חדשה לחוק שולי עד כדי באפשה. שאינו מעורר תשומת־לב אצל הברי־כנסת ועיתונאים רדומים. כך היא הופכת לעובדה קיימת. ונימן להשתמש בה לאחר־כבן בדרך הטיגרה.

כך קרה להגדרה של מדינת־ישראל במדינת העם היהודי" (בניגוד לבגידת־העצמאות, הגדירה אותה „מדינה יהודית"). ואת היתה בהפכה חוקתית. אך אי־ש לא שם לב אליה. ההגדרה הינצבה לחוק שולי. שנועד בביכול להילחם בגיזענות של מאיר כהנא. ואז היא מתפשט במעשי־חקיקה אחרים.

כך קרה גם בשבוע שעבר. השטחים סופחו לישראל. הכנסת לא שמה לב רבים. היו חה־כים שהצביעו בעד הצעת־החוק לא ידעו בעד מה הם מצביעים.

בכל מדינת־קיסרית בישראל לא נכתבה ונאמרה על כך מילה אחת. גם כתבי־הכנסת שנו

חסידים, ידידים ויריבים התכנסו כדי להזכיר את האיש שלא רצה להיות יהודי

והכנעני אז בארץ

ך שבו שם כמה מבעלי השמות העבריים המפוארים ביותר: אהרון אמיר. בנימין תמוז. בועז עברון. עמוס קינן. ניסים אלוני. משה גיורא. חיים גורי. אהרון מגד.

הצליל העברי של השמות לא היה מיקרי. איחדה את הנוכחים עובדה אחת בתולדות חייהם: בשלב זה או אחר הלכו שבי אחרי האיש שהפך את הצ־ליל העברי לאבן־פינה של השקפת־עולם, האיש שנשא בשני שמות עב־ריים מצלצלים: אוריאל שלח ויונתן רטוש.

ההחלטה לשנות שם יהודי־גלותי לשם עברי־ארצי היתה פועל־יוצא של ההיכרות עם האיש, שנולד בשם או־לו בתל־אביב לצורך אזכרה. הם חגגו את הוצאת ספר מיכתביו של רטוש, שמת לפני חמש שנים, במארס 1981. מיכתבים אלה נכתבו להוריו, לאהובתו, לאברהם („איר") שטרן, מקים־לח"י, ציוני „שילטון זר", כמו השילטון הב־ריטי.

אולם בעיני עמוס קינן, אחד מתל־מידיו בתקופת קום המדינה, היה רטוש דווקא „ציוני יהודי גלותי, שרצה לה־יות עברי." הוא ביטא את השאיפה, לא את הממשות. כראיה הביא לכך קינן אסמכתא סיפרותית: רטוש דיבר בשי־ריו על ארץ ירוקה, בעוד שגם גר כמו אלכסנדר פן ידע שהארץ היא צהובה.

רטוש סירב לשאת תעודת־זהות שבה רשום „הלאום: יהודי". באמצעות עורך־הדין יוסף בן־מנשה, אלוף הני־שואין הלא־דתיים, עתר לבית־המיש־פט העליון. הוא תבע כי יירשם „הלאום: עברי". אחרי מאבק, זכה. אחד השופטים טען כי אין הבדל בין „יהודי" ו„עברי", ושהם מונחים זהים. אם כן, מדוע לא להניח לאדם לבחור במונח הרצוי לו? בית־המישפט סירב לרשום את הלאום העברי בתעודת־הזהות של אשתו השניה של רטוש, יוחנה, אם בתו כנען. הטענה של בית־המישפט: יוחנה היא בת מישפחה אחרת. היתה זאת טעות: יוחנה, ילידת ורשה, שהיתה צעירה מרטוש ב־37 שנים, היתה בת־דודתו. לעומת זאת נרשם הלאום העברי בתעודת־הזהות של חמן שלח, בנו של רטוש, שופט־השלום שנהרג בראס־בורקה.

אהרון אמיר ניהל את המסיבה לכבוד הוצאת ספר המיכת־בים של רטוש. אמיר דבק גם בדיעותיו הפולי־טיות של רטוש, ששלל את קיומם של לאום יהודי ושל לאום ערבי.

במשך 22 השנים הבאות לא דיבר עימו רטוש.

שמות רבים הוזכרו במסיבה. אחד מהם היה מתיתיהו פלד. ב־1942 נשלח הסופר בנימין תמוז, אחד מחסידיו ה־ראשונים של שלח־רטוש, אל הפלמ"ח, כדי לעשות בו נפשות לרעיון. בפלוגה ו' עשה תמוז את נפשו של פלד, שנשאר חבר הקבוצה עד 1946. טען אהרון אמיר: „אילמלא כן, היה מתי פלד הופך לרמטכ"ל של צה"ל, במקום יצחק רבין." בקבוצה זו היה גם מתי מגד, כיום פרופסור לסיפרות באמרי־קה.

„במחאה עזה"

ל א הוזכר במסיבה כיצד נולד הכינוי „כנענים". באמצע שנות ה־40 נפוצה השמועה כי באחת מפלוגות הפלמ"ח נערך פולחן כנעני. הבחורים רקדו סביב עשתורת עירומה. (לפי השמועה, היתה זאת נועה שקולניק, בתו של מי שהפך, לשנים, ראש־הממשלה לוי אשכול). שימעון אבידן נשלח לחקור את המיקרה המוזעז, והתוצאה היתה גירוש כמה מאנשי הקבוצה מהפלמ"ח. כששמע אברהם שלונסקי על כך, הדביק לקבוצה את הכינוי „כנענים" — וכינוי זה הוא שהחזיק מעמד, בניגוד לשם הריישמי של הקבוצה: „הועד לגיבוש הנוער ה־עברי."

אחד המיסמכים המעניינים מופיע בסוף הספר: טופס של מיפקד־האוכ־לוסין. „שם המישפחה: שלח. השם הפרטי: אוריאל. ציין אם יהודי, מוסלמי, נוצרי (ציין העדה) דרוזי או אחר (ציין קראי, שומרוני, וכו'): בן בלי רת. לא משתייך לשום עדה. ולכן מחרים את המיפקד הזה, מיפקד של פגיעה ברשות היחיד, כפיה רתית ואפילו עדתית. השולל מן הנפקד הגדרה מצפונית חופשית. במחאה עזה."

הניגודים המבקר בועז עברון (משמאל) היה אחד הצעירים, יוצאי לח"י, שהצטרפו לתנועה הכנענית עם קום המדינה. הצייר יוסל ברגנר, לעומת זאת, דוגל דווקא במורשת היהודית.

שני זקנים שם עברי. לידו: הילל קוק, שהקים במילחמת־העו־לם בוושינגטון שגרירות „עברית", אך מבלי לקבל את דיעותיו של רטוש.

שיח סופרים המחזאי הוותיק ניסים אלוני ה : לשולחן אחד מעולם כנענים מן המניין, אך הם העריצו את יונתן רטוש כמשורר. עם הפרופסור המזוקן אריה זק שניהם לא היו

לעטיפת גופה

ה פרופסור (לפיסיקה) אמנון כץ, החי באמריקה, הכיר את רטוש רק בשנות ה־60 והושפע עמוקות. עד אז לא ידע כלל על האידיאולוגיה הכנענית, שהתאימה להשקפת־עולמו. הוא הסיק מסקנה מעשית. ביום־העצ־מאות של 1970 תלה בפתח ביתו במכון וייצמן את הדגל הלאומי החדש שהמציא רטוש בשנות ה־40. רטוש השתמש בו בציבעי־המלכות המוזכרים בתנ"ך: תכלת ואַרגמן. הדגל מורכב משני פסים מאוזנים — שני השלישים העליונים ארגמן, השליש התחתון תכלת. עליהם, בצבע זהב: קרני־השור, סמל הבעל, שהיוו את האות אל"ף (אלוף: שור) בכתיב הכנעני הקדום. הן מסמלות גם את השמש השוקעת בים, על רקע אופק ארגמן.

איש לא שם לב לדגל המתנופף על ביתו של הפרופסור. כץ קיפל אותו ושלח אותו לרטוש, מתוך תיקווה שבבוא היום, עם מותו, תיעטף בו גופתו. אך הדגל נשכח.

אחד מכריו הוותיקים של יונתן רטוש, איש תנועת־הבריונים בני־ימין גור, סיפר על חוויה אופיינית. בימי מילחמת־המחתרת שאל אותו רטוש אם הוא יכול לסדר לו פגישה עם נתן ילין־מור (אז: פרידמן־ילין), מראשי לח"י. גור השיב כי אינו יודע היכן הוא מתחבא. באחד הערבים נכנס רטוש לביתו של גור, שלא היה נעול, ומצא את ילין מור מסב לשולחן. התוצאה: ריאל הלפרין, ששינה את שמו לאו־ריאל שלח ושאימץ לעצמו את שם־העט יונתן רטוש. ליפץ הפך לאמיר, קאמרשטיין לתמוז, המבורגר לעברון, לוין לקינן, לוי לאלוני.

רק חלק מהם נולדו בארץ. רטוש עצמו נולד בוורשה, וכמוהו אהרון אמיר. תמוז נולד בחרקוב, גיורא בסו־פיה. אך כולם שאפו, בעיקבות רטוש, ליצירת אומה עברית חדשה לגמרי, שונה מן היהדות ומנותקת ממנה. שתי־ווּלד בארמתה (ומארמתה) של הארץ, שרטוש לא קרא לה „ארץ־ישראל", אלא „ארץ־עבר".

ואחרים, וקובצו על־ידי אחד מוותיקי המחתרת, „יואל" עמרמי. הם מעלים מחדש עולם נשכח, עולם שמת יחד עם חזונו המדיני־רעיוני של רטוש עצמו.

לאום עברי

ך טוש לא השלים מעולם עם מהו־תה של מדינת־ישראל הציונית. אילמלא ציווה את גופתו למדע, היה מתהפך בקיברו כאשר קבעה הכנסת בהיסח־הדעת שישראל היא „מדינת העם היהודי". לגביו היה המישטר ה־

מדליות זהב לסיגריות של דובק

סיגרית „טיים" זכתה ברציפות בפעם העשירית

ל־4 סיגריות של דובק – ברודווי 80, טיים, מונטנה ושרתון – הוענקו בשנת 1985 מדליות זהב בתחרות הבינלאומית של „מונד סלקסיון" שהתקיימה בליסבון, בירת פורטוגל.

סיגרית טיים זכתה השנה לעיטור הצטיינות מיוחד לאחר זכייתה במדליית זהב זו שנה עשירית ברציפות. בתחרות השתתו 281 חברות שייצגו 61 ארצות שונות מכל רחבי תבל.

חברת דובק, המציינת השנה יובל שנים לפעילותה, משתתפת דרך קבע בתחרות יוקרתית זאת בה נוטלים חלק יצרנים מכל חלקי תבל. בעבר זכו כבר מספר סיגריות של דובק במדליות זהב בתחרות זו.

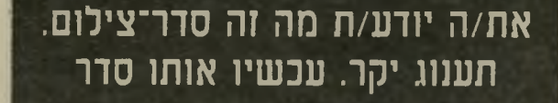
„מונד סלקסיון" אשר מושבו הקבוע בבריסל, הוא מכון תקנים בינלאומי יוקרתי העורך מדי שנה בדיקות ומבחני איכות ומעניק עיטורי הצטיינות למוצרי איכות מתחומים רבים ומגוונים החל במוצרי טבק וביינות, בירות ומשקאות חריפים למיניהם, מוצרי מזון, דברי מתיקה, תמרוקים ומוצרי טיפוח.

המוצרים המשתתפים בתחרות זאת, עוברים סדרת בדיקות מעבדתיות קפדניות. הוועדה המדעית המ־מיינת את מאות המצרים הניגשים לתחרות מורכבת מאנשי מדע ומחקר ידועי שם.

התחרות הראשונה מטעם „מונד סלקסיון" התקיימה בבריסל בשנת 1961, מקום מושבה הקבוע של הוועדה המתמדת, ומאז היא מתקיימת אחת לשנה ומתארחת כל פעם במדינה אחרת.

במדינה

(המשך מעמוד 6)

עכשיו? התירוץ: הוא מתנגד לגישה הקיימת, שלא להרוס את אלפי הבתים הערביים שהוקמו בלי רשיונות חו־קיים. הם נבנו בגלל התנאים שהוא עצמו עזר ליצור אותם, כדי להצר את צעדי הערבים בגליל. האחראים לנושא בממשלה החליטו לפתור בעיה זו בדרכי־שלום. הם יודעים שהריסת הבתים תביא בהכרח להתמרדות כל־לית, שתעמיד בצל את אירועי יום־הארמה של 1976.

אך יתכן כי קניג החליט כפי שהחליט מסיבה אחרת. יש שר חדש, שאינו נוהג לפי שעה ביד קשה כלפי האזרחים הערביים. הטיפול במיגזר הערבי נתון בחלקו בידי השר עזר וייצמן, המחפש הסדר והתפייסות.

אחרי שהתפרקה ממלכתו, הולך גם המלך. כל ערבי בישראל יאמר: אל־חמד־אללה.

כינוסים

חולי הירח

שותפי של בהנא ומנהיג התחיה, יחד עם מנהיגה של כת נוצרית מפוקפקת אירחו את נציג צה"ל

אילו הוזמן דובר־צה"ל לכינוס ש־נערך בחסותם של מאיר וילנר, האלוף (מיל') מתיתיהו פלד והפרופסור ישע־יהו ליבוביץ, היה משיב בלי היסוס בשלילה. הזהירות הטיבעית היתה מו־רה לו שלא להסתבך בכגון אלה.

חוש זה לא עמד לו כאשר הוזמן לכינוס בחסותם של ד"ר יוסף חורבה, שותפו־לשעבר של מאיר כהנא, הפרו־פסור יובל נאמן ודומיהם. הוא גם לא התעניין מי הוא יזום הכינוס.

אדם שהוא חורבה. אילו הת־עניין, היה נתקל בעובדה מעניינת: הפטרון האמיתי של הכינוס לא היה אלא סון מיונג מון, בעל „כנסיית האיחוד".

מוסד זה מהווה כת רבת־עוצמה בעולם. הקרויה בשפת־העם על שם מייסדה „כת המונים". מון (ירח באנגלית), קוריאי דרומי, הצליח לה־קים אימפריה דתית־פולחנית־כלכלית. הוא נחשד בקשרים הדוקים עם שרות־הביון של הרודנות הדרום־קוריאית, והוא מעורב במדיניות האמריקאית וה־עולמית כעמוד־התווך של הימין הקי־צוני־הקיצוני.

הכינוס על „טרוריזם ממלכתי וה־מערכת הבינלאומית", שנערך בחודש שעבר בארץ, אורגן מטעם מון על־ידי מוסד הנושא את השם המפואר „מו־עצת־הביטחון הבינלאומית". נשיאה הוא הד"ר יוסף חורבה. שם זה מוכר היטב ליודעי־דבר, כי חורבה היה שות־פו של מאיר כהנא בתקופה שבה שימש כהנא כסוכן האף־בי־איי וריגל באירגו־נים יהודיים ולא יהודיים בארצות־הב־ריח.

טרור — לטובת מי? מארגני־הכינוס הצליחו לרתום לעניניהם את מי שהיה מזכיר נאט"ו, יוסף לונץ, ויחד עימו הביאו כמה מאנשי הימין הא־מריקאי. גנרלים משומשים ואנשי־ימין הפועלים במסווה של „מומחים ל־טרור". בלשונם של אלה, „טרור" הוא פעולה אנטי־אמריקאית. בעוד שפעו־לה פרו־אמריקאית כזאת היא „מילחמת־שיחרור".

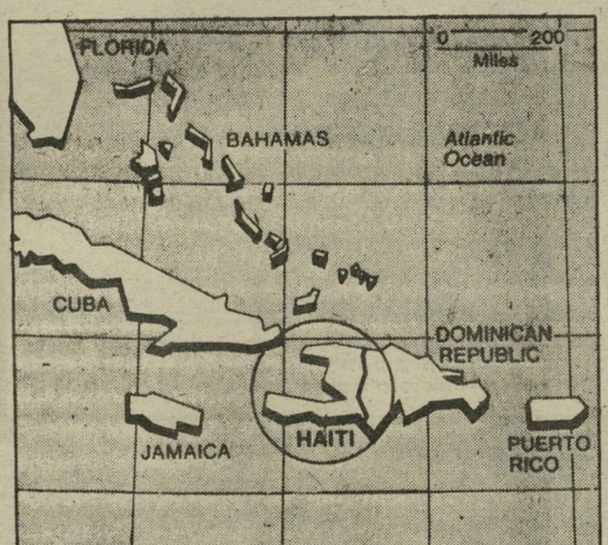
כל זה ידוע למומחים במישרד־החוץ ובמישרד־הביטחון בישראל, אך זה לא הפריע להם לשגר לכינוס מפוקפק זה נציגים רישמיים של מישרד־החוץ ו־צה"ל. יובל נאמן, מנהיג התחיה, בא למסיבה שנערכה לכבוד לונץ. בכינוס הופיעו גם האלוף (מיל') יהושע שגיא, מגיבוריה האומללים של מילחמת־ה־לבנון וממודחי צברה ושאתילא, וכן יהודה בלום, שגירוו בישי־המזל של מנחם בגין לאו"ם.

השאלה היא: מה עשה בחברה זו דובר צה"ל?

האיטי — השבוע כמעט הצליחה שם מהפכה. אך בייבי־דוק נשאר

בייבי־דוק
אשה בישיבת־ממשלה

„בשיא האיטי, ז'אן־קלוד רו־בלייה, נמלט. בהאיטי יש מישטר־חרום צבאי." זו היתה לשון ההודעה ששודרה בקול־ישראל ביום השישי בערב, ושהועברה על־ידי הבית הלבן בארצות־הברית.

בעוד ההודעה משודרת בישראל, ואולי בעוד כמה מדינות בעולם, יצא נשיא האיטי, ז'אן־קלוד דובלייה בן ה־34 לסיבוב נוכחות בפורט־או־פרינס הבירה, כשהוא נוהג בעצמו באחת ממכוניותיו המפוארות. השמועה שדר־בלייה נמלט הגיעה קודם כל לאוזניהם של אזרחי האיטי, והוא רצה להוכיח להם שלא היו דברים מעולם. הוא גם פנה בשידור רדיו לאומה.

מזה שבועיים יש בחציו האחד של האי הקאריבי מצב מתוח, ובחלקים ממנו גם מהומות בסידרי־גודל שונים. בת־הספר והאוניברסיטות סגורים כבר יותר משבועיים, חנויות אינן נפתחות כסידרן, אפילו השוק ההומה של עיר־הבירה שומם מסוחרים ומקונים.

הידיעה ששודרה ברדיו, ושהופיעה ביום הראשון גם בעיתונים, לא ריגשה את רובם המכריע של הקוראים בישראל, והם התייחסו אליה כאל עוד ידיעה מארץ נידחת, שמעבר להרריי־חושך.

מעטים יודעים שבהאיטי מתגוררת קהילה ישראלית קטנה, שלמדינת־ישראל יש יחסים דיפלומטיים רישמיים עם המדינה הנידחת, ושיש בה שגרירות ישראלית לכל דבר.

השגרירות הישראלית בהאיטי מוקפת בחומה גבוהה, מעליה מתנוסס הדגל הכחול־לבן. מחוץ לחומה עומד שומר כושי במדים, ועל כתפו תלוי עוזי בלוי, שידע ימים נוצצים יותר. בפנים יש חצר רחבת־ידיים ובניין גדול.

המיבנה שוכן במקום הנקרא פטיונ־וויל. פטיונוויל ביחס לבירה, פורט־או־פרינס, היא בחלקה כמו הרצליה־פיתוח לגבי תל־אביב, הכרך הגדול. ווהי עיר קטנה, הקרויה על שמו של אחד השליטים הראשונים של הרפובליקה, שוכנת על ההרים שמעל לעיר הבירה, רחוק מן המרכז, רחוק מהארמון, רחוק משכונות־העוני, רחוק מהסירחון. לשם הולכים לבלות בערב. שם נמצאות המיסעדות הטובות.

אחד הקודקודים

רוצדורת הכניסה לבניין ה־שגרירות כמוה כמו הכניסה לכל שגרירות או קונסוליה ישראלית אחרת בעולם — הומה כמו בניו־יורק, או נידחת כמו בהאיטי. נכנסתי לחדר־מבוא קטן ואטום מכל הכיוונים. מבעד

לישראלים שלום!

שרונה נתן על מדרגות ביתה
בין שחורים למולאטים

לרמקול עלה קול כמו מן האוב ושאל לשמי. אחר־כך התבקשתי להציג את הדרכון ולהעביר אותו דרך חריץ קטן בזכוכית משוריינת. רק אחרי שאישׁ־הביטחון השתכנע שאני כשרה, נשמע זימון לפתיחת הדלת הראשית והתאפשר לי להיכנס.

שם פגשתי את יוסי חותם. הוא היה בעל הקול שברמקול, ושימש באותן דקות כאיש־הביטחון של השגרירות. כשסיים את הבדיקה הביטחונית, הסיר את כובע איש־הביטחון וחבש לראשו את כובע המזכיר הכללי והקונסול. מאז הצימצומים במישרד־החוץ, כמו בכל מישרדי־הממשלה, ירד מיספר הישראלים הרישמיים בשגרירות האי־טי לשלושה בלבד: השגריר, ז'ק רקל, היושב כבר כמה שנים והספיק ליצור קשרים בחוגי־השילטון, יוסי וורדית, אשתו, שהגיעו לפני חודשים ספורים מקפריסין והם עדיין המומים מן המעבר למקום ולצורת־חיים שלא ראו כמותם קודם.

ישבתי עם ורדית ויוסי באולם הגדול של בניין־השגרירות. האולם משמש כבית־כנסת לעת־מצוא, באין מוסד רומה בכל רחבי האי, ובו נערכות בחגי־ישראל השונים מסיבות לישר־אלים המעטים השוהים במקום זה.

האיטי שוכנת על אי הנקרא איספ־ניה, בלב הים הקאריבי. האי הוא אחד הקודקודים של משולש ברמודה (שני הקודקודים האחרים: איי־ברמודה והכף הדרומי של מדינת פלורידה בארצות־הברית).

האיטי היא מדינה המשתרעת על פני השליש המערבי של האי. בחלק הנותר, המיזרחי, שוכנת הרפובליקה הדומיניקנית. שיטחה של האיטי הוא 27,750 קילומטר מרובע (קצת יותר ממדינת־ישראל שבגבולות הקו הירוק: 20,700 קילומטר מרובע). יש בה שי־שה מיליון תושבים, מפוזרים באופן בלתי שווה על פני השטח. חלקם הגדול מצטופף בפרברי פורט־או־פרינס והערים הגדולות האחרות במ־דינה.

90 אחוז מתושבי האיטי חיים בעוני רב ובתנאים לא אנושיים.

האיטי היתה במשך שנים רבות קו־לוניה צרפתית, ובתקופתו של נפולי־און שלטו בה נציבים מטעמו. ב־1804 היתה לרפובליקה הראשונה מבין ארצות דרום אמריקה, אחרי שהתוש־בים המקומיים מרדו והביסו את הצבא הצרפתי הקולוניאלי. במשך שנים רבות היטלטלה הרפובליקה הקטנה בין עשרות שליטים שקמו ונפלו בתוך זמן קצר, בדרך־כלל לוותה הנפילה במילחמות בין החלקים השונים של המדינה — צפון ודרום. (מ־1843 עד 1915, למשל, היו שם 22 דיקטטורים שונים.)

הבסיס לחלק גדול מן המילחמות הפנימיות במדינה הקטנה היה מריבות בין הגזעים — בין השחורים לבין המולאטים, המעורבים, הנחשבים עד היום לעילית החברתית.

פאפה ובייבי

ב שנת 1971 נבחר הד"ר פרנסו־אה דובלייה כנשיא האיטי. דו־בלייה היה רופא מן המעמד הנמוך, שחור, שבא מעיר קטנה, הנמצאת כמה עשרות קילומטרים מצפון מערב לפורט־או־פרינס.

בתוך זמן קצר הוא השתלט על המדינה, הקים מישטרה חשאית וחיסל, פיסית, את רוב מתנגדי השילטון. שימעו של מישטר־האימים ושל ה־מישטרה החשאית, שנקראה טונטון מקוט („שדי־חבלה") יצא עד מהרה למרחקים. אוייבי המישטר שלא חוסלו הוגלו באישון־לילה מן המדינה או נאסרו. סימני ההיכר של אנשי הטונטון מקוט היו מישקפי־שמש כהים ומיג־בעות.

העיר הקטנה שממנה בא דובלייה האב נקראה אחר־כך על שמו. הוא עצמו קיבל את כינוי־החיבה „פאפה דוק", וכך הוכר ברחבי־העולם.

חוץ ממישטר האימים שהטיל פאפה דוק על תושבי האיטי, הוא העלה את גאוותם של השחורים במדינה, שהר־גישו כי סוף־סוף הם שולטים על המולאטים שנואי־נפשם.

כשרובלייה־האב מת, קיבל את השילטון בירושה בנו, ז'אן קלוד. הוא היה אז בן 18 בלבד ואמו, אשה חזקה במיוחד, עזרה לו לשלוט על המדינה. במשך שנות שילטונו של הבן, שזכה מייד לכינוי־החיבה „בייבי דוק" (ב־עיקבות אביו) התרופפה אימתה של המישטרה החשאית. היום אפשר לראות את השוטרים בצידי הדרכים, בערים קטנות ובערים הגדולות, עדיין מרכיבים מישקפי־שמש כהים, אך התושבים אינם פוחדים לעבור לידם. לעיתים אפשר לראות ברחובות פורט־או־פרינס יחידה משומרי המישטר האלה, חלקם נושאים על כתפם תת־מיקלע עוזי ישראלי.

היחס לישראלים בהאיטי הוא בדרך־כלל יחס של הערצה. ישראל מסמלת כוח, וכוח הוא כמעט האידיאל של המקום.

בייבי דוק שבר את ליבם של השחורים בהאיטי כאשר התחתן עם מישל, ממוצא מולאטי. אחרי שאביו רדף את המולאטים עד תורמה, בא הבן ונתן להם לגיטימציה מוחלטת. במדינה שבה יש במשך עשרות שנים מילחמות בלתי פוסקות בין המעמד הנמוך, שרר־בו ככולו שחורים, לבין העילית המור־כבת מלבנים ומולאטים בגוונים שונים (יש הטוענים: 250 גוונים), יש לדבר משמעות רבה.

המישטר הוא דיקטטורה מוחלטת, למרות שלצידו של ז'אן קלוד דובלייה מכהנת ממשלה מלאה. אך כל אחד ואחד מן השרים יודע שבכל רגע הוא יכול למצוא את עצמו במיקרה הטוב מחוץ לממשלה, בחזרה בבזיון, ובמיק־רים הפחות טובים בבית־הסוהר או מ־חוץ לגבולות המדינה.

רכילות מרושעת באי מספרת, כי זמן קצר אחרי נישואיו של ז'אן־קלוד למישל כינס הנשיא ישיבת־ממשלה. מישל נכנסה והתיישבה במקום של כבוד. אחד השרים פנה אליה ואל בעלה בנימוס ושאל מה בדיוק מעמדה של הגברת הראשונה בישיבת הממשלה. עוד באותו לילה נאלץ אותו שר לארוז את מיזוודותיו ולעזוב את גבולות המדינה לגלות ארוכה ורחוקה.

השרים דואגים לעצמם. לכן, כל עוד הם יושבים בעמדות־כוח, הם מבטיחים את עתידם מבחינה פינאנסית ככל הניתן. חלקם הגדול מצליח להבריח כספים רבים אל מחוץ למדינה, כך שבבוא היום, כשימצאו את עצמם עם כרטיס־טיסה לכיוון אחד, יוכלו להמשיך ולקיים את מישפחתם.

אין בהאיטי קהילה ישראלית מגו־בשת כמו בארצות אחרות באמריקה. יש שם מיספר מועט של ישראלים, חלקם כאלה היוצאים ונכנסים מן המדינה ואינם שוהים שם בדרך־קבע. אלה, בדרך־כלל, סוחרי־נשק למיניהם, שקישריהם עם ארמון הנשיאות אינם עוברים דרך השגרירות.

לפני כמה שנים הקים שאול אייזנברג, המיליונר היפאני־יהודי, מיפעל לשמן בשותפות עם הממשלה בהאיטי. לפני כמה חודשים נאלץ למכור את חלקו לממשלה בזיל־הזול. נשארו שם כמה מומחים ישראלים שבאו עוד בתקופתו של אייזנברג ונשארו לעבוד בשרותה של הממשלה.

בעבר סייעה ממשלת ישראל לממ־שלת האיטי במומחים חקלאיים, אך סיוע זה לא האריך ימים. המישטר בה־איטי הוא מאוד פרו־ישראלי, ובעלי דרכון ישראלי לא נדרשים להוציא אשרת־כניסה למדינה זו. הם אורחים רצויים בה.

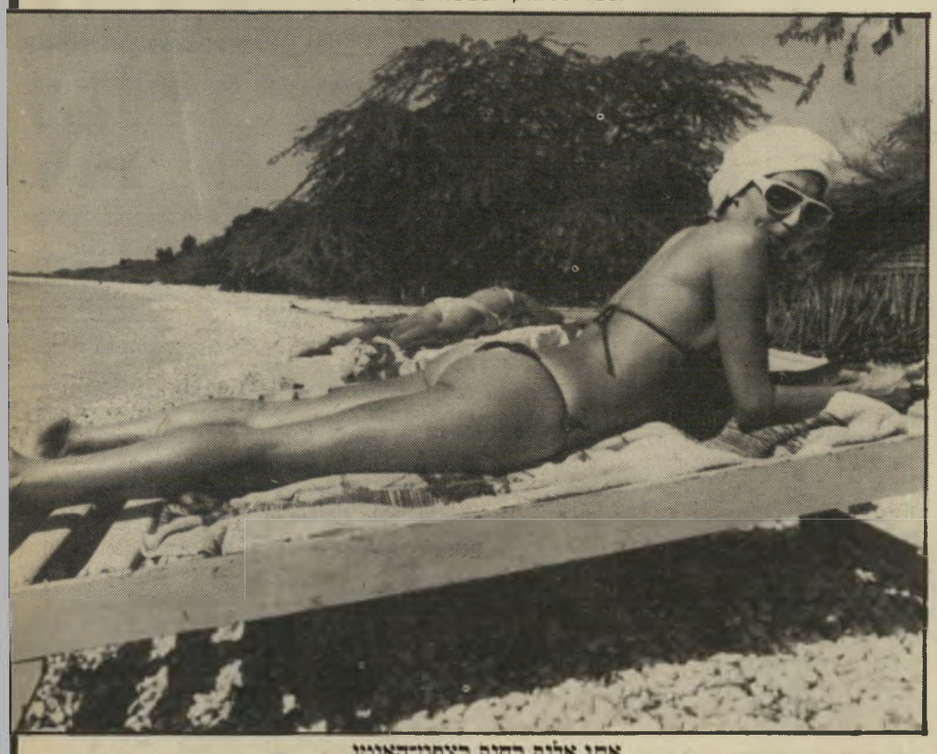

מיפעל השמן של אייזנברג, „אנאול" בהאיטי
נאלץ למכור בזיל־הזול

ארמונות בלהבות

חין מהישראלים הרישמיים יש בהאיטי שלוש נשים ישר־אליות, הנמצאות שם מטעמים אישיים. הראשונה והוותיקה שבהם היא רוזי רובינשטיין (לשעבר נתן). היא באה

(המשך בעמוד 10)

אתי אלוף בחוף בצפון־האיטי
ארבעה כבישים בלבד

(המשך מעמוד 9)

להאיטי לפני 15 שנה, כמנהלת־עסקיה של הרקדנית, הכוריאוגרפית והאנת־רופולוגית האמריקאית שחורת־העור הידועה קתרין דנהאם. היא הקימה בפורט־או־פרינס את מעונה של דנהאם, המשמש גם כבית־מלון מרהים ביופיו ויקר במחירו, ומנהלת את כל עסקיה במדינה הקאריבית.

לפני שש שנים הגיעה גם שרונה נתן, בתם של רוזי ושל אייבי נתן. היא התיישבה בפורט־או־פרינס, פתחה מיפעל קטן לביגדי־אופנה והיא מתפר־נסת מעיסוק זה.

שנתיים אחר־כך נחתה באי ישר־אלית נוספת בשם אתי אלוף. היא באה לביקור של שבועיים ונשארה עד היום. גם אתי מתעסקת באופנה ומייצאת ביגדי־יוקרה לארצות־הברית.

הישראלים בהאיטי חיים כמו בני המעמד הגבוה באי. הם מחזיקים משרתים בבתיהם, מתגוררים בבתים קולוניאליים, מאלה הקרויים ג'ינג'ר־ברד. (בתים כאלה אפשר למצוא גם במדינות הדרום והמרכז בארצות־הברית.)

הפער בין מעמדות בהאיטי הוא עצום. בני־המעמד הגבוה חיים ברווחה כלכלית, והם בדרך־כלל מקורבים לשילטון. הם קונים במרכולים שבהם רוב המיצרכים מיובאים מארצות־הברית או אפילו מצרפת הרחוקה, מתלבשים בביגדי־יבוא יקרים, נוסעים במכוניות חדישות ומדברים בעיקר צרפתית. דלת־העם גרה בכפרים ניד־חים ומתקיימת על פרי־העץ וצימחי־השדה. בגלל האקלים הטרופי המיוחד, שבו שורר קיץ לח רוב השנה, גדלים באי עצי־פרי לרוב, וכך אפשר ליהנות כמעט בכל השנה מאגוזי־קוקוס, מב־ננות למיניהן השונים, ממנגו ומקיט־ניות ותירס, שהם המאכל העיקרי של בני המעמד הנמוך. אלה מדברים בשפה הקריאולית ומאמינים בווודו.

אותם שאינם גרים בכפרים, מתגו־ררים בפרברים ובשכונות דלות ועניות במיוחד, ללא שרותים מינימליים, ללא מים זורמים או חשמל. הסירחון במקו־מות האלה נורא.

השרותים שמספקת המדינה לאור־חיה הוא מינימלי. מערכת החבישים הבינעירונית נתרמה כמעט כולה על־ידי מדינות זרות, כסיוע למדינות העולם השלישי. הממשלה אינה מתח־זקת את הכבישים, אלא כאשר הם מתפוררים כמעט לחלוטין, ואז נדר־שים סכומים עצומים כדי לשפצם. סכומים אלה מגיעים ממקורות־חוץ, וכל מי שנוגע בהם בדרך יכול לקטוף מעשר לכיסו הפרטי. לכן יש בהאיטי כביש אחד ראוי לשמו לאורך המדינה, ושלושה כבישים רחבים לרוחבה. כל השאר הם דרכים מסוג ב'.

בתי־חולים ובתי־ספר ציבוריים של הממשלה מעטים באי. מאז שהפכה מישל לגברת הראשונה של האי, היא הצליחה להקים כמה בתי־חולים ובתי־ספר. אלה נושאים כמובן את שמה. חוץ מכך קיימים מוסדות חינוך ורפואה של המיסיונים, כמה מהם של המורמונים, המוכרים לאחרונה בישראל. שם יכו־לים האזרחים העניים לקבל טיפול וחי־נוך חינם על חשבון המיסיון, השולח צעירים וצעירות אמריקאים ואירו־פיים לשנתיים של התנדבות במקומות שונים, נידחים ועניים ברחבי־העולם.

מישטרו של ז'אן־קלוד דובלייה לא נפל השבוע, אך במדינה יש מהומות באיזורים שונים, בעיקר בצפון, שם הציתו המתנגדים למישטר כמה מארמונותיהם של המקורבים לנשיא. הם שרפו גם את הדגל השחור־אדום שהנהיג פפה דוק, והניפו במקומו את הדגל הכחול־אדום, שהיה נהוג קודם. בינתיים פתוחים קווי הטלפון הבין־לאומיים לחצי־האי וגם נמל־התעופה פועל.

הממשלה האמריקאית מחזיקה אצ־בע גדולה מאוד על הדופק של האיטי. היא לא תניח, קרוב לוודאי, למהפכה קומוניסטית להשתלט על האי, כפי שקרה בקובה השכנה.

אגב, בחלק זה של העולם גם סתם שאיפה לדמוקרטיה נחשבת כקומוניזם פראי, אדום כדם.

„הם הרגו את בעלי היהודי בלבנון!" מספרת רוז סרור, לבנונית שהתגיירה (מימין, עם תמונת הבעל). אבל בישראל קבעו הרבנים: היא לא יהודיה!

„מדוע הם הביאו אותי ארצה?"

„ב עיר של תוהו ובוהו מוטב שאשה תפתח כאשר מקישים בדלת," אומרת רוז סרור (45). „בכבודה של אשה נזדרים. בגבר פוגעים במהירות, בלי לחשוב פעמיים."

לפני תשע שנים. בביירות שטופת־הדם, נקשו שני גברים זרים. שפניהם עטופי גרב־ניילון, על דלת ביתה של מישפחת סרור. רוז ניגשה לדלת. שני הגברים התפרצו לדירה, היכו את בעלה, יוסף, ונעלמו.

למחרת אמרה עוזרת־הבית המוס־למית לבני הזוג סרור: „מלחשים כי־שכונה שאינכם רצויים כאן. עליכם לעזוב את הבית היום, או לכל המאוחר מחר."

גופה מבותרת בצידי הכביש

ב טישת הבית פתחה שרשרת של אירועים. תחילתם בנסיעתו של יו־סף סרור לרובע אשרפיה, כדי לחפש דירה אחרת, וסופם בבריחתה של רוז, במרכז הקליטה באשדוד, פגועה בנפ־שה, ללא רכוש משלה, כשהיא מואשמת שאין היא יהודיה כשרה.

כשהיתה רוז טנוס — בתם של אם קתולית ואב יהודי שהתנצר — בת 14, היא פגשה ביוסף סרור, בחור יהודי בן 23, מהנדס. השניים התאהבו והח־ליטו להינשא.

מישפחותיהם התנגדו לרעיון הני־שואין. אמה של רוז, שהיתה בעצמה חלק מקשר של תערובת, הודיעה לבתה כי אם תינשא ליהודי, תירצח על־ידי בני־המישפחה. האיומים לא הפחידו את רוז. היא אהבה את יוסף ורצתה רק בו.

המוצא היה חטיפה.

„יוסף חטף אותי מבית הוריי," מספרת רוז, „והביא אותי לבית דודתו. במשך 13 ימים למדתי את עיקרי הדת היהודית ואחר־כך גויירתי, על־ידי שני רבנים מקומיים."

לבני הזוג נולדו ארבעה ילדים, בת אחת ושלושה בנים.

צעיר הבנים היה בן 20 יום בלבד כשיוסף סרור נסע לרובע אשרפיה כדי למצוא דירת־מגורים חלופית. בכביש המוליך לאשרפיה, בעורו נוהג במכו־ניתו, הוא נרצח. גופתו בותרה, פניו רוטשו והוא הוטל לצד הדרך.

כך גילתה אותו רוז, בעיקבות שיחת־טלפון אלמונית. כמה שעות מאוחר יותר. לפני שהספיקה להביאו לקבר, נטלו הרוצחים את הגופה וקברו אותה אי־שם. מעולם לא גילו היכן.

מקום של מזל

ת שע שנות האלמנות לא חישלו את רוז סרור. גופה קטן ורזה, על פניה מבט של ילדה אבודה, עיניה כבויות, ממהרות להתדמע.

פחתה כי החיים בביירות אינם מיטיבים עימה, שלחו אותה לצרפת ולקנדה. „סעי, חפשי לך מקום־מגורים אחר," אמרו. „שם אולי תוכלי לשכוח ול־הירגע."

רוז נסעה וטיילה וחיפשה, ולבסוף שבה לביירות. צרפת וקנדה היו זרות לה, מפחידות אף יותר מביירות.

ואז באו הישראלים לביירות ורוז נתקלה בשליחי מדינת־ישראל. בחודש נובמבר 1982, באישון לילה, ארזה רוז שתי מיזוודות ענקיות, השאירה מאחוריה בית גדול ואת מישרד־המהנדסים שהיה שייך לבעלה, ויצאה דרך הגדר הטובה הישר למרכז הק־ליטה פלדות באשדוד.

„הלב שלי אמר לי שישראל היא מקום של מזל בשבילי," היא אומרת אומרת שכנתה: „לפעמים אני מד־ברת אליה, אבל היא לא מקשיבה. שרויה בעולם משלה. רוז, על מה את חושבת כל הזמן?' אני שואלת אותה. ‚על בעלי. על הפנים המרוטשות,' היא עונה ובוכה."

במשך שש השנים הראשונות אחרי רצח בעלה חיה רוז בביירות כשבני־משפחתה מסייעים לה בכסף והקהילה היהודית תומכת בה מבחינה נפשית, שהרי היה ברור להם ולה כי היא יהודיה, ולא שום דבר אחר.

כל אותן שנים לא הצליחה רוז למחוק מזיכרונה את פני בעלה המרוטשות ואת גופתו המבותרת. היא סבלה מהתמוטטויות־עצבים ומדיכ־אונות ממושכים. כשהבינו בני־מישפחתה כי החיים בביירות אינם מיטיבים עימה, שלחו אותה לצרפת ולקנדה. „סעי, חפשי לך מקום־מגורים אחר," אמרו. „שם אולי תוכלי לשכוח ול־הירגע."

רוז נסעה וטיילה וחיפשה, ולבסוף שבה לביירות. צרפת וקנדה היו זרות לה, מפחידות אף יותר מביירות.

ואז באו הישראלים לביירות ורוז נתקלה בשליחי מדינת־ישראל. בחודש נובמבר 1982, באישון לילה, ארזה רוז שתי מיזוודות ענקיות, השאירה מאחוריה בית גדול ואת מישרד־המהנדסים שהיה שייך לבעלה, ויצאה דרך הגדר הטובה הישר למרכז הק־ליטה פלדות באשדוד.

„הלב שלי אמר לי שישראל היא מקום של מזל בשבילי," היא אומרת

רוז ליד המקרר הריק בביתה
גם בביירות לא היה חשמל

בעינים דלוקות. „כאן יגדלו הילדים כיהודים אמיתיים, כמו אבא שלהם, ולא ינתקו את שרשרת מישפחת סרור. וכך, כשהם יהיו מאושרים, גם אני אהיה מאושרת.

„בני מישפחתי התנגדו לנסיעה. הכריזו ששוב יחרימו אותי, שלא יתנו לי אגורה מרכושם. אבל אני לא חששתי. השליחים הישראליים הבטיחו לי חיים טובים. אמרו שהמדינה תדאג לי, תיתן לי בית מרווח, תאפשר לי להתקיים בכבוד."

אך הכבוד בישראל הוא מושג יחסי. כבר בימיה הראשונים בארץ הבהירה הרבנות לרוז כי היא אינה נחשבת ליהודיה, אלא אם תוכיח אחרת.

(המשך בעמוד 39)

הנדון:

כל הארץ תהיה יבנאל אחת גדולה!

א **ילו הייתי** יהודי דתי, הייתי מתייחס ברצינות רבה מאוד למה שהתרחש ביבנאל.

לא הייתי מסתפק ביבבות וברחמים־על־עצמי. לא הייתי מסתפק בדיבורים על אנטי־שמיות. שינאה־עצמית ושאר הקישקושים השיגרתיים.

הייתי שואל את עצמי בכל הרצינות: מה קרה כאן?

האם זוהי תקרית מיקרית ויחידה? שמא זוהי תפנית היסטורית, התחלה חדשה? ואולי זה סימן ראשון למהפכה־נגדית?

■ ■ ■

ב **יסודו של דבר,** קרה כאן דבר פשוט בתכלית.

האדמו"ר של חסידי ברסלב רצה להתנחל במושבה הגלילית, להקים בה חצר ובית־מידרש ובית־כנסת.

התושבים התנגדו, כמעט פה אחד.

הרבר הובא לפני המועצה המקומית, ושם נערכה הצבעה. ברוב עצום הוחלט שלא למכור לאדמו"ר קרקע ציבורית.

ההצבעה היתה אומנם על נקודה זו בלבד — מכירת קרקע ציבורית — אך המסר שלה היה ברור יותר חשוב.

תושבי יבנאל אמרו לאדמו"ר: לא רוצים אותך כאן!

■ ■ ■

א **יני יודע** מה מתרחש בניבכי נפשם של תושבי יבנאל. אבל אני יכול לנחש.

המאבק אינו על ערכים רוחניים. אין זה מאבק של אתיאיסטים לוחמים באנשים הדוגלים, לדעתם, בעבודת־אלילים. אין זו מילחמת־תרבות. שבה עומד דגל מול דגל. אין זו הסתערות של כנענים על יהודי־הגטו.

זוהי מילחמת־קיום פשוטה.

אנשי יבנאל רצו להגיד לאדמו"ר ולאנשיו:

אנחנו מכירים אתכם. חבריא.

אנחנו יודעים שאתם באים בעורמה, ולשונכם חלקלקה.

ואנחנו יודעים מה מתרחש במקום שאתם מתנחלים בו, אחרי שהתבססתם.

אתם הופכים את חיי שכניכם לגיהינום.

אתם רודפים אחרי הנשים ברחובות בצעקות של „פריצעס". אתם מיידים אבנים בשבתות. אתם שורפים חנויות שאינן מוצאות חן בעיניכם, וגם תחנות־אוטובוסים. אתם משגעים את השכנים עד שנמאס להם לחיות במקום, והם בורחים על נפשם.

אינכם יודעים סובלנות מהי, וגם לא דו־קיום.

אתם בזים לערכי הזולת ולהשקפת־עולמו. אתם מאמינים כי בפיכם האמת האחת והיחידה, ושכל המאמין באמת אחרת הוא בוגד, כופר, עוכר־ישראל או סתם בור. בשם האמת שלכם אתם מוכנים ומסוגלים לעשות כל מעשה של אלימות, בריונות ותו־עבה.

ראינו זאת בירושלים. ראינו זאת בבני־ברק. ראינו זאת בתל־אביב. ראינו זאת בכל מקום יזבו הצלחתם לקנות אחיזה כלשהי.

אחרי דריסת־הרגל הראשונה באה השניה וה־שלישית, עד שהשתלטתם על המקום כולו.

הגיע הזמן שמישהו יעצור אתכם ויגיד לכם במקום כלשהו: לא כאן!

הנה המקום, הנה הזמן. המקום הוא יבנאל, והזמן הוא עכשיו.

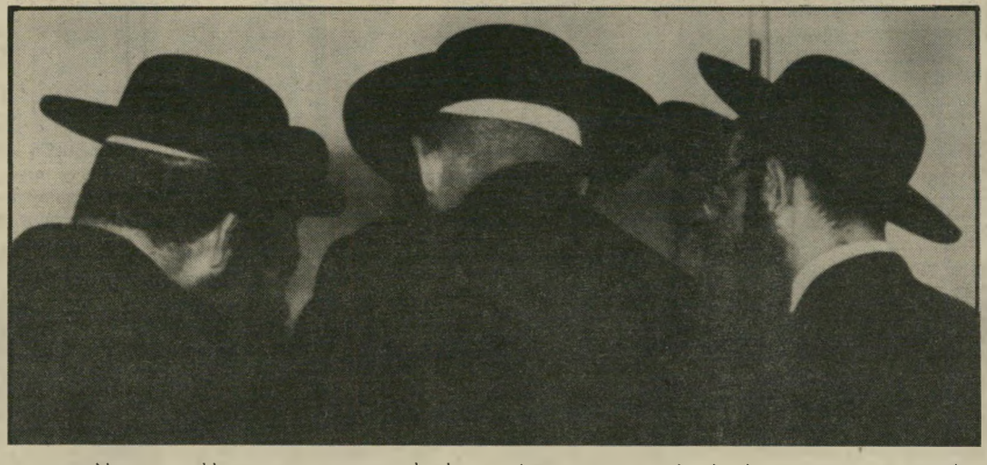
■ ■ ■

א **פשר לטעון:** הרי יש כאן הכללה פסולה. מי זה „אתם"? בוודאי שזוהי הכללה. אני מניח שיש בקרב החרדים וגם בקרב החסידים, הרבה אנשים נחמדים. סובלניים, בלתי־תוק־פניים.

הצרה היא שאותם אין רואים.

והשאלה היא: מי משפיע על מי? מי קובע?

הללויה

עובדה גלויה היא שבקרב המחנה הזה מנצחים ת מ י ד הקיצוניים ביותר. כי עצם המיבנה הרוחני של מחנה זה אינו סובל סובלנות, ומתנגד לדו־קיום.

דו־קיום מחייב כבוד הדדי. והרי שום אדם חרדי אינו מסוגל לכבד את השקפת־העולם החילונית, ההומאניסטית, שאנו יונקים ממנה את האידיאלים שלנו. בעיניו יוהי ריקנות. חוסר־ערכים. מפני שיש בעיניו רק סוג אחד של ערכים. ערכי היהדות הדתית.

גישה זו טבועה במהותו של האופי הדתי. מבחינה זו אין הבדל בין יהודים ומוסלמים, קאתולים ומורמונים. מי שמאמין בכנות בדת כלשהי מאמין בבלעדיות של האמת שלה, ובתיפלות של כל אמת אחרת. המונעת מבני־אדם להגיע אל האמת האמיתית. יש רק הבדל במידת הקנאות.

אצל היהודים החרדים בארץ, בימינו, תופעה זו חמורה שיבעתיים. אין הם יודעים סובלנות מהי, והסובלנות עצמה היא בעיניהם חטא לאיכופר.

ואם יש ביניהם אנשים חייכניים, סובלניים, נוחים לבריות — השפעתם על קביעת דרכו של המחנה אפסית.

ולא פעם מתחבא אחרי החיוך הסובלני טוב־הלב של טורקמאדה.

■ ■ ■

ל ש הטוענים: גישת היבנאלים היא אנטי־שמית. יוהי גיזענות. אי־אפשר למנוע את מגוריו של איש בגלל אמונתו. **זוהי פירכה.**

היהודים המתנגדים למגוריו של ערבי בנווה־יעקב או בנצרת־עילית אינם מתנגדים למעשיו ולתכונותיו של הערבי המסוים. אלא למוצאו. זכות־המגורים נשללת ממנו בגלל השתייכותו לגזע, ללאום או לדת כלשהם. לא בגלל אופיו של האיש, תכו־נותיו האישיות ומעשיו.

כך נהגו האנטי־שמים בכל העולם, והם ממשיכים לנהוג כך.

אולם איש אינו מתנגד למגוריו של אדם דתי במקום כלשהו.

כולנו, החילוניים, חיים בחברת אנשים דתיים בבתים ובשכונות שלנו. מעולם לא התנגד איש מאיתנו לפלוני מפני שהוא חובש כיפה, מניח תפיליו. מתפלל. אוכל כשר ואינו מדליק סיגריה בשבת. איש באמונתו יחיה.

אנשי יבנאל מתנגדים להתנחלות המאסיבית של האדמו"ר בגלל ה מ ע ש י ם הצפויים.

מעשים שאינם בגדר חשד או השערה בלתי־מבוססים. שמי־קורם ברדיעות קדומות. אלא להיפך. מעשים שהם ב ל ת י־נ מ נ ע י ם, מעשים שקרו ב כ ל מקום בנסיבות דומות.

אין זה חשד בלתי־סביר, חשד שלא יעלה על דעתו של אדם סביר. להיפך: רק אדם בלתי־סביר יתכחש לחשד זה, שהוא סביר מאין כמוהו.

■ ■ ■

ל ש הטוענים: הרי יש כאן חזרה על פרשת המורמונים, כשם שהחרדים מתנגדים להקמת המיבנה של המורמונים בירושלים, כן מתנגדים החילוניים להקמת המיבנה של החסידים ביבנאל.

האומנם?

החרדים הירושלמיים מתנגדים להקמת האוניברסיטה המור־מונית מפני שהם חוששים מפני פעולה של עשיית־נפשות, מיסיון בלעז. המורמונים הבטיחו שלא לעסוק בכך, החרדים אינם מאמינים להם. (הם יודעים על מה הם מדברים. החרדים יודעים שלא יקיימו שום הבטחה להימנע מלהחזיר אנשים בתשובה. ואין הם מאמינים כי המורמונים יעמדו בהבטחה כזאת.)

אולם ביבנאל אין בעיה של מיסיון. יש בעיה של כיבוש.

אינני סבור כי תושבי יבנאל חוששים כל־כך מפני העברת ילדיהם על דעתם ונפילתם בידי המיסיון היהודי. הם חוששים מפני השתלטות של הבורה מאורגנת. קנאית, עשירה ותוקפנית על מושבתם. וגירושם ממנה.

איש אינו חושש שמא המורמונים ישתלטו על ירושלים ויהפכו אותה לסאלט־לייק־סיטי שניה. אך יש בהחלט מקום לחשוש שמא האדמו"ר מברסלב יהפוך את יבנאל לבני־ברק שניה.

מדוע לא הלך הרב לבני־ברק? מדוע לא התנחל בלב איזור שומם? מדוע ביבנאל דווקא? מדוע הברירה היא יבנאל או ברוקלין?

■ ■ ■

ע **ד כאן** העניין המקומי של יבנאל. אך יתכן שהפרשה חורגת בהרבה מן התחום הצר של המושבה הוותיקה והנחמדה שבדרך לטבריה.

יתכן שזוהי נקודת־מיפנה בתולדות המדינה וחי־עם.

ויתכן שאין זו עדיין נקודת־מיפנה, אך שזהו מאורע המבשר את המיפנה הממשמש ובא.

מאז היום הראשון של המדינה מסתערים הדתיים על הציבור החילוני, ואיש לא העז לקום ולהכריז: עד כאן.

עכשיו זה כרה.

■ ■ ■

ל ה 38 שנים ויותר — כי זה התחיל עוד בימי הישוב, זמן רב לפני קום המדינה — רודה מיעוט חרדי קטן ברוב החילוני.

זה היה אפשרי, מפני שהציבור החילוני התנהג באספקטה נדרסת, כסמרטוט רטוב, כעבד בנעני.

ומדי שנה גדלה החוצפה של המיעוט החרדי. עזות־המצח שלו עברה מזמן כל גבול. התיאבון בא עם האכילה, וכל הישג חדש אך שימש לו כתמריץ לדרישה חדשה.

מה לא קרה במילחמה החד־סיטרית הזאת?

במשך שנים חמסו את הציבור החילוני ושדדו את כספו באמצעות הממשלה, כדי לממן מוסדות מיפלגתיים חרדיים. ישורון החרדי שמן ובועט. עכשיו, כאשר גוולים את פת־הלחם מפי זקן ואת התרופה מידי חולה, ממשיך הכסף לזרום אל המוסדות האלה בזרם אדיר. הרי זה כאילו מימנו הכבשים מרצונם את שכר השוחט.

החרדים אינם סומכים ברורנו על כוח־הכיבוש של תורתם. הם השליכו את יהבם על המישחק הפוליטי הציני, כדי להכריח את הממשלות הרופסות — מבן־גוריון ועד בגין ועד פרס — לכפות עלינו חוקים המתערבים בכל מערכות חיינו, מן המיטה ועד המקרר במיטבח, מן הלידה ועד אחרי המוות.

איננו חופשיים להגדיר את עצמנו כאוות־נפשנו, לאכול על פי טעמנו, לנוע כרצוננו, להתחתן ולהתגרש לפי תפיסתנו. על כל צעד ושעל אנחנו משלמים מכיסנו עבור צבא עצום ורב של משגיחים, מפקחים ונוגשים, המצרים את צעדינו.

בשעה שמערכת־החינוך שלנו — שאין בה זרמים שונים — מידלדלת, אנחנו מממנים מכיסנו מערכת־חינוך פורשת, המחנכת את תלמידיה לקנאות חשוכה, לתורות הפסולות בעינינו ולאי־דיאולוגיה הנוגדת את עצם מהותה של המדינה, שאותה הקמנו על אפם ועל חמתם של החרדים.

(אולי זוהי הדוגמה היחידה בעולם של מדינה הממומנת, ברצון ובתשוקה, את חינוך מהרסיה ומחריביה!)

ואילו מכשירי־התיקשורת של הציבור החילוני, ובראשם הטלוויזיה שהוקמה על אפה וחמתה של הקהילה החרדית, עורכת מסע מתמשך של שטיפת־מוח חרדית, המעלה על נס קומץ קטן של „חוזרים בתשובה" אמיתיים ומזויפים, תוך העלמת העובדה שעל כל „חוזר־בתשובה" יש עשרה „מתפקרים", החומקים אל החופש.

קצינים־במילואים ואלופים־בגרוטאות יוצאים בשירי־הלל לאדמו"רים המקימים אוגדות של משי־תמטים־מצה"ל.

פוליטיקאים מצטרפים למקהלה, מחשש פן יבולע להם. שרים אתיאיסטים מנפנפים במים קדושים ובספרי־תהילים, וראש־הממשלה חובש כיפה לזכר שישה מיליון היהודים שנספו בשואה. רובם אנשים חילוניים שנרצחו בשל מוצאם הגזעי, בלי קשר לאמונתם.

ההילולא נמשכת וגוברת. בלב כל הערים קמו גטאות חרדיים המתרחבים בשקט ובהתמדה, ושבהם אין קיום חילוני שאינו מתחפש לדתי.

עד מתי?

■ ■ ■

ע **ד לנקודת־השבר.** אולי הוא בא. אולי הוא מתקרב. לחץ יוצא לחץ נגדי. זהו חוק הטבע.

כאשר מיעוט ממרר את חייו של רוב, הוא משחק באש.

כי במוקדם או במאוחר יתרגז הרוב, יקום וישיב מילחמה שערה. ואז — ת מ י ד ! — אין הרוב עוצר ליד קו הסטאטוס־קוו־אנטה־בלום (המצב שהיה קיים לפני המילחמה). כשהוא בתנופת הניצחון, הוא מסתער קדימה ודורס את הקו הזה מבלי להבחין בו כלל.

אולי לא די ביבנאל אחת. אולי יש צורך ביבנאל שניה ושלישית. עד שכל הארץ תהיה ליבנאל אחת גדולה.

סנונית אחת אינה מביאה את האביב. אך היא מבשרת אותו. ביבנאל קרה מעשה, שאין להשיבו. זהו אות לבאות.

הללויה.

אנשים

קיצור תולדות המדינה, על־פי ניסוחו של איש־המפד"ל: „ממאיר יערי ועד חווה יערי"

■ לפני שלושה שבועות הציל ח"כ **רפי אדרי** בטעות את ממשלת־האחדות. כאשר הועלתה להצבעה הצעת אי־האמון של ח"כ **אהרון אבו־חציירא**, היתה מליאת־הכנסת ריקה, ולאופוזיציה הקטנה היה רוב. אדרי מיהר לגייס את אנשי־המערך במיזנון, ואלה הצילו את הממשלה. על כך התמרמר השר **משה שחל**, שסבר כי מוטב היה להניח לממשלה ליפול בדרך זו, וכך היה מערך נפטר מן הרוטציה. כשהובא הדבר לפני **שימעון פרס**, הגיב זה בבדיחה: „וינסטון צ'רצ'יל אמר בבדיחות הדעת על המנהיג הליברלי **ויליאם גלאדסטון**, שאילו היה טובע ולא היו מצילים אותו — זאת היתה תאונה. לעומת זאת, אילו היו מצליחים להצילו — זה היה אסון!"

■ חבר־הכנסת לשעבר **אברהם מלמד**, איש המפד"ל, הציע כותרת חדשה לתולדות המדינה: „ממאיר יערי עד חווה יערי."

■ ביום הרביעי הוזמנו שני שרים, **יצחק רבין** ו**משה ארנס**, לנאום לפני באי הקונגרס היהודי. לכל אחד מהם הוקצו בדיוק 15 דקות לנאום. אך רבין נסחף ונשא נאום בן שעתיים תמימות. סדר־היום של הכינוס השתבש ועוד יותר השתבש, עם עלותו של ארנס על דוכן־הנואמים. ארנס, נציג הליכוד, החליט להראות שכוחו של הליכוד בדברת אינו נחות מזה של המערך, ונאם יותר משעה. התוצאה: בשעת הנאומים הבאים בסידרה נותרו רוב הכיסאות באולם מיותמים.

■ **סטיב שלום**, המיליונר האמריקאי הסימפטי, סיפר לבאי הקונגרס על מסעותיו לסוריה ושיחותיו בעניין היהודים שם. הוא הסביר מדוע מסרבים הסורים לאפשר ליהודים שם לעלות ארצה. הוא התחנן שיאפשרו לפחות לנשים לצאת, אולם נענה כי אלה יעלו ארצה, יינשאו, יילדו בנים שיילחמו כעבור כמה שנים בסורים.

■ המיליונרית היפה **ליליאן ויין**, רעייתו של סטיב שלום, מיקדה סביבה את כל אנשי־התיקשורת שהיו בקונגרס היהודי, ובמיוחד הצלמים, כאשר רצה אחרי רבין, בתום נאומו הארוך. וצעקה בקולה הצרוד: „יצחק! יצחק!" זה נעצר מופתע והסמיק מהסצינה. ויין הדביקה לו נשיקה מצלצלת, קבל עם ועל ותיקשורת.

■ ערב שירי רחל, ששודר בשבוע שעבר בטלוויזיה, ייחרט היטב בזיכרונה של **אילנה כהן**, אשת יחסי־הציבור הנאה של המלון הטברייני שבו צולמה ה־תוכנית. בעוד היא טורחת סביב צוות ההפקה, פרצו אלמונים אל דירתה וגנבו מכל הבא ליד.

■ בעיה היתה לאנשי צוות־ההפקה של תוכנית־הטלוויזיה עם **שרהל'ה שרון** בחיפה. הכרטיסים למופע אולו חיש־קל, גם בגלל השתתפותה של הכו־כבת **ירדנה ארזי**. המפיק **חיים מלובן** ואנשיו חששו מכך שחלק מהרוכשים הם מעריצים מושבעים של ארזי, בני־נוער שאינם שולטים בשירי ארץ־ישראל. לכן נוצרה בעיה כיצד לא תשוזף אותם עין־המצלמה. היה מי שהציע לרכזם בצד אחד של האולם. אולם מה יהיה עם מי שיבואו בלוויית הוריהם? יפרידו ביניהם?

■ התוכנית הבעייתית סיבה למסיבה שוב בצרות. מחפשים מנחה. אחד, בטרם נתן את הסכמ־תו, מצא את שמו בכותרות, כמי שהוועד אינו רוצה בו. השני כיכב בכותרות בטרם הגיע לסי־כום כלשהו. בכל החגיגה הזאת התבטא השבוע, בשיחה פרטית, המנחה הקודם **רניאל פאר**, שנכווה ברותחין בתוכנית, כי קשה לומר שהוא מתאבל על הסיטואציה.

■ לרגל חגיגות ה־37 של כנסת־ישראל, הוזמנו אל המיש־כן כל חברי־הבית שכיהנו במשך שנות קיומו. ח"כ ל"ע לשעבר **ניסים אליעד** הגיע בלוויית רעייתו, ישב עימה במיזנון־הכנסת. אחר־כך הביט סביבו מהסס, ניגש באי־ביטחון בולט אל חבר־הכנסת הליברלי **אלי קולם** ופנה אליו: „אתה אלי קולם, שהתפרסם לאחרונה בקשר לאוורוות המפורסמות ביותר במ־דינה, נראה השבוע כשהוא אץ במיזנון־הכנסת ומנשק ללחיה של צעירה נאה, שהסמיקה מה־מעמד. מובן שהמחווה עוררה את שאלת־השאלות: „מי ואת?" שי־לנסקי השיב בגאווה שצעירה זו מחכה במיוחד לפגישה עימו, שהיא חברת־חרות. חוץ מזה, הוסיף, יחסים טובים עימה מק־נים לו גם יחסים טובים עם הר־תיים, שכן הצעירה הנאה היא מזכירתו של השר **יוסף שפירא**.

■ המפיק־בפועל של להקת־הלהיט משינה, **שוקי וייס**, נראה בימים אלה כשהוא מחפש בכל חנות של כלי־נגינה בלונ־דון. וייס תר אחר כלים שונים ומשונים וחברות המספקות אפקטים ויזואלים וקוליים עבור המופע הקרוב של הלהקה. דרי־שותיה המוזרות, בין השאר: שיר עם פיצוצים.

■ פגישה לבבית במיסדרו־נות המלון שבו התקיים הכינוס של הקונגרס היהודי עוררה סקרנות. הפגישה החמה היתה בין חבר־הכנסת **אהרון אבו־חציירא** ויועצו של ראש־הממ־שלה לענייני־תפוצות, **אברהם בורג**. היועץ הוא בנו של השר הוותיק **יוסף בורג**, יריבו הגדול ביותר של אבו־חציירא. האיבה בין האב לח"כ לא ניכרה כלל ביחסים שבין הבן לבין הח"כ.

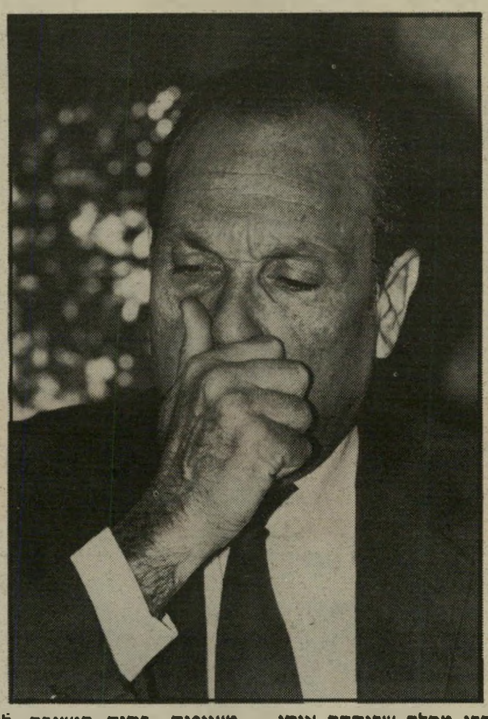
■ המלונאי **חיים שיף** חש ביום השישי שעבר שלא בטוב. בסורי־סודות הובהל אליו רופא. השמועה המהלכת בקרב עובדים בכירים ברשת שלו היא כי היה זה התקף־לב קל, אולם אין כל אישור לכך שהבעיות הכלכליות שפקדו את שיף השפיעו לרעה על בריאותו.

■ יומיים לפני מותו של ה־שופט **חמן שלח**, שנהרג בראס־בורקה, צילמה אותו המתמחה שלו בבית־המישפט. מייד אחרי קולס. אתה בטח אינך זוכר אותי." „תזכיר לי..." השיב קולס במבוכה. אליעד הזכיר לו וגם בירכו על עמדתו כלפי חוק־הגיזענות.

■ אי־הביטחון וההתרגשות, שאחזו בחברי־הכנסת לשעבר, ובפרט בוותיקים שבהם, כשעלו למישכן, נסכו ביטחון בסררנים שאינם מתחלפים מדי קדנציה. הללו ביקשו מאליעד ומרעייתו להיכנס למליאה, כדי שהמצלמה לא תראה יצ'עים ריקים מאור־חים כבודים. אליעד נענה אך חמק בחזרה אל שולחנו במיזנון.

■ חבר־הכנסת **דב שילנ־**

יצחק מודעי הגיע לכינוס המועצה הליברלית אחרי מחלה שריתקה אותו בהפסקות. למיטתו. מצבו הבריאותי ניכר היטב בחזותו. מדי פעם, במשך הישיבה המשעממת של המועצה, הוא מחה את הזיעה מעל פניו ונראה סחוט מעייפות. בתום הישיבה, לאחר שנאם והתייעץ עם עמיתיו לנשיאות הליברלית, שהתכנסה ערב קודם לכן בביתו שהרצליה־פיתוח מפאת מחלתו (למטה, עם אברהם שריר וגידעון פת), היתה לו סיבה טובה מאוד לחייך להתאושש. צילם: **ציון צפריר**

איך כמעט אירח שליטא את סגן־הנשיא מונדייל

בני שיטה
נמל־תעופה במנחמיה

● ביום השלישי הודיע חבר־הכנסת **בני שליטא**, ברוב עם והדר, לכל מי שנקרה בדרכו, שהוא עומד לסעוד בערב עם סגן נשיא ארצות־הברית לשעבר, ומי שהיה מועמד למשרת ה־נשיאות, **וולטר מונדייל**. לאירוע היוקרתי, הסתבר, הוזמן גם עמיתו למיפלגה הליברלית, **פסח** („פייסי") **גרופר**. לעומת זאת הסתבר כי כמה מהשרים הבכירים לא הוזמנו. לשליטא זה נראה טיבעי בהחלט. הוא בכל זאת ראש־עיר (מנחמיה).

באותו יום מאושר פסח על הארוחות והכין את קיבותו לכבוד האירוע החגיגי, רב־המנות. שציפה לו בערב במלון־פאר בירושלים. גרופר, לעומתו, לא עמד בניתוי, והוא התכבד כהוגן בגבינות ובקרקרים שהוגשו באותו היום בכנסת. בעת חלוקת מגן־הסובלנות בטקס חגיגי. גרופר גם לא התרגש במיוחד מהפיתוי האמריקאי, ועלה על יצועו, על אף הפצרות שליטא. שאין להעליב כמעט־נשיאים אמ־ריקאיים.

הארוחה המפורסמת החלה בדיוק בשעה 8 בערב. כל מי שהציץ, מאוחר יותר, לאולם החגיגי, זכה לראות את דיגלי אמריקה וישראל מונפים אל־על. סביב שולחן אחד ויחיד הסבו נשיא פאן־אמריקן חברת־התעופה האמריקאית, חברי־הכנסת **אוריאל לין** ושליטא. השר אברהם שריר נאם. אהה: כך נפתרה התעלומה מדוע זכו דווקא שליטא וחבריו הליברליים לארח את נשיא פאן־אמריקן (מונדייל לא נכח שם. וגם לא היה אמור להיות נוכח. מלכתחילה). המארח היה שריר, ולשליטא. כך התלוצצו, היתה סיבה טובה להצטרף לאירוח של נשיא חברת־התעופה האמרי־קאית, הרי בזמנו דרש שיקימו נמל־תעופה ליד מנחמיה.

מותו ביקשו רבים משופטי הש־לום בירושלים לקבל תמונה כזו. כיום תלויה תמונתו של השופט, כשהוא מחייך ומחזיק ספר פיס־קי־דין, בלשכותיהם של רוב שופטי־השלום בירושלים.

■ קשים חייהם של נהגי־ש־רים. בשבוע שעבר, בעוד השרים **אמנון רובינשטיין** ו**מרדכי גור** וחבר־הכנסת **אבא אבן** התענגו על מאכלי המיסעדה המפוארת במלון מפואר ואירחו כמה ממכובדי הקונגרס היהודי, התייבשו נהגיהם בלובי של המ־לון וחיכו לשווא שמישהו יטרח לכבדם במזון, או לפחות במש־קה.

■ נפתק ששיגר חבר־הכנ־סת **אריאל וויינשטיין** בישי־בתה של מועצת־הליברלים אל **יצחק קטאבי**, יושב־ראש הי־שיבה, מחה וויינשטיין על כי, בניגוד למוסכם, אין טעם שינאם אחרי נאומו של מודעי, מכיוון שזה „יהיה פארסה!" הפארסה, אגב, לא הפריעה לו, מאוחר יותר, לנאום ממושכות.

■ לאן נעלם חבר־הכנסת **מיכה ריסר**? הח"כ הג'ינג'י, יושב־ראש ועדת־הכנסת — אחת הוועדות היותר חשובות בבית־הנבחרים — נסע לשבר־עים לאנגליה, לא בשליחות ה־אומה ולא מטעם המיפלגה. בשבועיים אלה לא תיפקדה וע־דת־הכנסת כלל.

■ רק המנצח **דויד קרי־בושי** הטריח את עצמו, מבין מוזמנים רבים וידועים מעולם הבידור, והגיע לערב שכל הכנ־סותיו הוקדשו לנפגעי מחלת סיסטיק־פיברוזיס.

■ הזמר **שלמה ארצי**, ש־נעלם מהנוף למשך יותר משנה, טרוד בימים אלה בגימור הסופי של תקליטו החדש. ארצי התכוון לנסוע השבוע ללונדון, כדי ל־הקנות לתקליט את האפקטים המבוקשים. התקליט מדובר ביו־תר בקרב הבראנז'ה, שכן קדמו לו חבקלי־לידה ארוכים וקשים.

■ **אריבה גפן** מונתה כדו־ברתו של התיאטרון־הלאומי ה־בימה, לאחר ששימשה בתפקיד דומה בתיאטרון המצליח של באר־שבע. גפן נכנסה לנעליה של העיתונאית **עידית נאמן**.

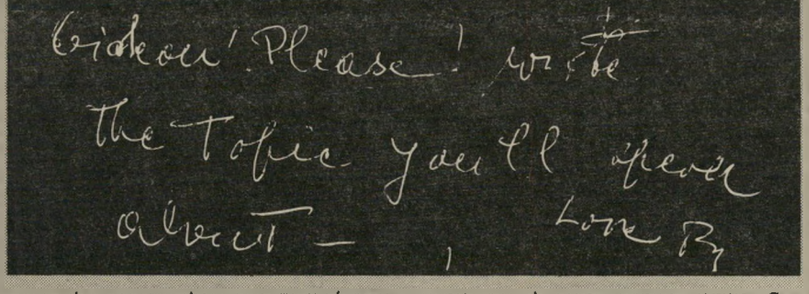
■ ראש עיריית חיפה, **אריה גוראל**, ייעדר בקרוב מחיפה. הוא יקבל במרסיי את אות ליגיון הכבוד הצרפתי מידי **גסטון דפר**, ראש עיריית מרסיי, שהוא גם שר. מרסיי היא עיר תאומה של חיפה. גוראל ייצא לשם, לקבל את התואר על פועלו הרב למען צרפת, בליווייתו אשתו וראש המחלקה בעיריה לקישרי־חוץ, יעקב בזק. אחרי עשרה ימים במרסיי יסתובב גוראל עם כל הכבודה בעוד ערים באירופה, כדי לאתר תורמים חדשים לקרן חיפה.

■ איש יחסי־הציבור **רוני רימון**, שהיה עד לפני זמן קצר דובר עיריית תל־אביב, מרחיב את תחום דוברותו. הוא יהיה דובר מיפלגת המרכז החדשה, שבה מכהן כראש עיריית תל־אביב **שלמה להט**, ולהבריל הוא יעשה יחסי־ציבור ודוברות לח"כ העבודה לשעבר הד"ר **מיכאל** („מיקי") **ברי־זוהר**, שהוא בעל הוצאת־ספרים פר־טית, המוציאה לאור את כיתבי ההגות שלו לצד סיפרוני־המתח שהוא כותב בשיטת הסרט הנע.

לינדסי קמפ נרגע לאחר המהומה בפאב תל־אביבי, כאשר חברו הישראלי היכה את הצלם הישראלי בנשיקה. אלכס ליבק מיהר להנציח את הסצנה והעלה עליו את חמת המנשק. צילם: **צבי טל**

תעלומה ליברלית: מי היא הגברת?

● „גידעון, בבקשה: כתוב לי את הנושא שאתה עומד לדבר עליו. באהבה..." וכאן באה חתימה נשית. פתק זה נלקח משולחן־הנשיאות של ישיבת המועצה הליברלית, שהתקיימה ביום החמישי. גידעון הוא שר־המדע גידעון פת. השאלה היותר מעניינת היא: מיהי האשה אשר לה צריך השר, שפליטות־הפה שלו הן שם דבר, לדווח בטרם ינאם? כדאי, אגב, לשים לב לסימן־הקריאה המוצב אחרי הפניה המנומסת: „בבקשה!" הנקודה העוד יותר מעניינת: פת, בסופו של דבר, לא דיבר בישיבה. מדוע! האם הנושא שעליו דיווח לבעלת־הפתק לא אושר!

פסוק השבוע

● **אברם ורדיגר**, ח"כ מורשה, בדיון בכנסת על חוקי־האישות: „אנחנו רוצים גזע יהו־די טהור!"

דפנה ברק

הם הציפו במיקצועניים ובשחקני־יבוא

הם החתימו על חוזים שמנים וחילקו בונוסים

הם השאירו חובות של מיליון דולר וחצי

ועכשיו הם נלחמים במזכיר החדש הרוצה

כדורגלן אלתר
כל שנה: 15 אלף דולר

כדורגלן לנדאו
כל חודש: 1000 לירות

לנקות את האורווה

מילחמת **גיזברים** פרצה בבית ברנר על רקע חשיפת הסודות הפנימיים של הפועל במחוז תל־אביב. גיזבר ההסתדרות בתל־אביב, עוזי כהן, מאשים את גיזבר הפועל, יצחק ציגל, בהזנת מבקר ההסתדרות ב"נתונים לא מדוייקים" על ההכנסות הצפויות בכדורסל עד סוף העונה. המבקר, הטובע במיסמכים, מבטיח לראשי מועצת־הפועלים בכרך כי כבר בימים הקרובים הוא יגיש את הדוח, שהמזכיר תדי קאופמן ממתין לו בכיליון־עיניים כדי ליישר קו ולמחוק את העבר, שהוא אינו אחראי לו, בסדר יומו.

את המיכתב שלח הגיזבר כהן אל מבקר ההסתדרות, שלמה שטנגר, ב־24 בינואר 1986, יום אחרי שגיזבר הפועל ציגל שלח מיסמך פנימי מאלף לאליעזר וולטמן, מנהל מישרד מבקר ההסתדרות, שכותרתו: "הסבר על סידרי־העבודה במשך כהונתי כגיזבר."

בניה זהב
אני זקן מדיי

ראשי בית־ברנר מותחים ביקורת על "ביזבוזים מנקרי עיניים" במחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב. לדוגמה הם מביאים את נסיעתו של פנחס (־פניה־) להב בסוף אשתקד למינכן לכינוס פיבא והגרלה למשחקי קורץ": 420 דולר מחיר הכרטיס והוצאות נוספות, כולל מיסוי, של כ־500 דולר.

למה – שואלים בבית־ברנר – לא נסתייעו בפקידי השגרירות הישראלית בבון, או בנציג מכבי תל־אביב, שהיה אז בעיר הגרמנית?

"כל האש"ל שלי הסתכם ב־80 דולר," מגיב להב. "הוא הסביר כי לא רצה לנסוע לגרמניה המושלגת ולהתאכזן במלון גרמני, שהוא – לדידו – תענוג מפוקפק. מה גם "שאני זקן מדי ללכת לאיזה מקום שהוא... הייתי לילה אחד במלון ועברתי גם דיוטי פרי." לדבריו הוא לא יכול היה להסתייע בשימעון מיזרחי, נציג מכבי, שאומנם היה במינכן באותה עת. "אתה יודע את היחסים ביניי לבין מכבי."

אחר־כך אמר: "הצלחתי להשיג להפועל בית נוח במישחקים."

וידויו של ציגל במיכתבו אל וולטמן הוא מיסמך "ישראלי" מאלף ואופייני לדרך שבה מנהלת הפועל תל־אביב את ענייניה הכספיים.

הנה כמה פנינים ממיכתבו של ציגל:

● בכדורגל לא הייתי מעורב ישירות, אלא לקראת הסיכומים קיבלתי דיווח מהמזכיר... בכדורגל הובא החוזה לחתימתי הפורמלית בלבד, לאחר שה־מו"מ סוכם על־ידי ההנהלה...

● בכדורסל, עקב מה שקרה השנה, חתמתי על הסכם עם שחקן אחד, עופר יעקובי, וזאת לאחר שמחזיק התיק הורה לי לעשות כן. על שאר ההסכמים לא חתמתי, וזאת כהוראה בכתב ממזכיר המחוז. (מדובר בתשלום של 25 אלף דולר לשחקן עופר יעקובי על־פי הוראת עמוס רודין, שהיה באותה עת מחזיק תיק הפועל בתל־אביב.)

● בעונת 1986/85 נשתנו הדברים... בכדורסל, כתוצאה מהעיקולים, נפתח חשבון פרטי. לאחר מכן דרש מחזיק התיק לפתוח חשבון על־שם הפועל תל־אביב, אך שוב, כתוצאה מעיקולים, לא ניתן לפתוח חשבון כזה. אז נפתח חשבון פרטי אחר. על חשבון מסוג זה לא יכולתי לחתום. בפועל, השנה לא חתמתי על צ'קים בכדורסל בוגרים. (בהעולם הזה 29.1 הכחיש שיקר יו"ר מחלקת הכדורסל, אברהם פלדה, כאילו את משכורות השחקנים משלמים דרך חשבון בנק פרטי).

● לגבי התחייבויות של הפועל מחוץ לספרים — בזמנו לא הובא לידיעתי ולא שותפתי בחוזה הרכישה של משה סיני. החוזה הובא לפניי רק לאחר כשנה עם כניסתו של זאב שי לתפקיד מחזיק התיק ומיכאל כהן כמזכיר החדש, לאחר עזיבת אייבי אפשטיין.

● הגיעו אליי שמועות על התחייבויות בעל־פה של יו"ר הכדורגל, אלי גולדשמידט, על הבטחות שניתנו למיספר שחקנים לתוספות. נאמר לי על־ידי אברהם מיזרחי שרק הכתוב לפרוע שטרות, שהוא לא חתם עליהם. מקופה ריקה.

ב־22 בינואר 1986 קיים ציגל, יום לפני ששלח את מיכתבו־וידויו למנהל מישרד מבקר ההסתדרות וולטמן, "ישׂ־בה עם אברהם פלדה, יו"ר סקציית הכדורסל. באותה ישיבה "נעשתה הערכה" מה הן ההוצאות וההכנסות הקשורות בקבוצת הכדורסל הבוגרת לקראת סיום עונת 1986/85, כלומר תחזית לינואר, פברואר ומארס השנה.

כך מפרט גיזבר הפועל ציגל את ההכנסות וההוצאות הצפויות, על־פי מידע שסיפק לו פלדה:

הוצאות	(בדולארים)
תשלום שכר לשחקנים	85,000
תשלום מס־הכנסה לשחקנים*	91,000
תשלום למאמנים ולאפסנאים	8,000
מיסים למאמנים ואפסנאים	26,000
חוב למישרד לאן	33,000
גמר תשלום דיור לשחקנים	2,000
נסיעות	1,000
חוב לפיבא	1,000
חוב לשדרות, עבור אמסלם אירוח קבוצת סרייבו	1,000
מיגוסלוויה כולל אירוח וטיסה של 3 שופטים שונות (רפואיות, קופה קטנה)	6,000
סה"כ הוצאות	2,000
	256,000

* *מס־הכנסה לא שולם מתחילת העונה*

בחוזים יכובד ולא תאושר כל חריגה. אני מקווה שכך יהיה.

התחזית: גרעון גדול

ד"ר גיזבר ציגל הוא בבחינת בובה בהפועל תל־אביב. מעמידים אותו לפני עובדות גמורות. הוא מתבקש

הכנסות	(בדולארים)
התחייבות שלמה שטיינקלפר, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב	120,000
חובות מחוז/מועצה עבור עונת 1985/84	32,000
חוברת	10,000
תרומות	15,000
חובות מנויים שעדיין לא שולמו	1,000
החזר מישרד־החינוך	
עבור הוצאות ביטחון	2,000
איגוד הכדורסל, תשלומים גביע אירופה	2,000
פירסום מודו פלוס	
חוב מרקורי	10,000
מישחק ביתי נגד הפועל חולון	8,000
מישחק ביתי נגד סרייבו	1,000
זיכוי מס־הכנסה 4 שחקנים אמריקאים (מומחה זר)	20,000
סה"כ הכנסות צפויות	221,000

על־פי תחזיתו האופטימית מדי של הגיזבר ציגל קיים — על פי התשקיף הנ"ל — גירעון קטן יחסית של 35 אלף דולר. בתשקיף אין הערכות לגבי מחלקת נוער ונשים בכדורסל, ועל פי "הערכה גסה", הגירעון כאן יגיע ל־25 אלף דולר.

הגיזבר שלח למבקר־ההסתדרות תשקיף שבו "הערכה גסה" כיצד ישׂתקף המאזן של כל אגודת הספורט לעונת 1986/85.

● **כדורגל:** הגירעון יגיע לכ־100 אלף דולר.

● **כדורסל:** הגירעון, יחד עם מחלקת הנוער והנשים, יגיע לכ־180 אלף דולר. בגירעון זה כלולה התחייבות של שלמה שטיינקלפר במיכתב הנמצא בידי המבקר.

● **כל יתר הענפים:** "בהערכה גסה" יסתכם הגירעון בכל שאר הענפים בכ־50 אלף דולר.

מכאן משתמע כי סך כל הגירעון יגיע לכ־330 אלף דולר.

גיזבר הפועל מציין במיכתבו למבקר־ההסתדרות, כי עד היום לא נתקבלה הקצבה ממועצת־הפועלים מתחילת העונה. "לטענתם הם משלמים את הלוואות השנה הקודמת על חשבון תקציב השנה. בשנה שעברה קיבלנו בפועל כ־170 אלף דולר הקצבות המועצה ומת"ס."

ויש במיכתב גם הערה: קיימת התחייבות של הפועל לשלם לשחקנים בונוסים על הישגים בגביע ובאליפות, אך לא נמצאו הסכמים בכתב בנושא זה.

לילה במינכן: 1000 $

חייבות בכדורגל עם השוער אריה אלתר עד לעונת 1988/87. אם ירצה הפועל להמשיך לעונת 1989/1988, יעלה הכרטיס בכל שנה 15 אלף דולר. כן נחתם חוזה עם המאמן דויד שווייצר לשלוש שנים החל מעונת 1986/85 עד 1989/88.

אין קמח — אין תורה

ר אשי הפועל מגיבים כי תשקיפו של גיזבר האגודה „לא עמד ולא יעמוד במיבחן המציאות," והגירעון הצפוי העונה לאגודה הוא „מעל ומעבר התחזית האופטימית של ציגל."

גיזבר ההסתדרות בתל־אביב, עוזי כהן, מזהיר את מבקר־ההסתדרות שטנגר מתחזיתו של גיזבר הפועל ציגל וכותב לו כי „לסיכום, אם תתייחס לכל העובדות והנתונים בגישה ריא־לית, הגירעון יסתכם בכחצי מיליון דולר," או: 170 אלף דולר יותר ממה שכותב למבקר גיזבר הפועל.

למי יש להאמין? איך יכול מבקר־ההסתדרות במצב מביך כזה להגיע אל האמת ולהסיק את המסקנות הנכונות מהבלגאן הפוקד את הפועל תל־אביב מזה כמה שנים?

למשל: גיזבר הפועל נשען על „הכנסה" צפויה של 120 אלף דולר בגין „התחייבות" שנתן מזכיר מועצת־הפועלים שלמה שטיינקלפר, שהוחלף באוגוסט 1985 על־ידי תדי קאופמן. הוא בונה מיגדלים באוויר. משיב על תיקווה זאת ל„הכנסה" נכבדה „צפויה" גיזבר מועצת־הפועלים כהן: „אפילו אם נקבל את טענת מחלקת הכדורסל על התחייבות של החבר שלמה שטיינקלפר, הרי אנו, מועצת פועלי תל־אביב־יפו, שילמנו מאז תחילת עונת 1986/85 חובות שונים העוב־רים בהרבה סכום ההתחייבות, ועדיין אנו ממשיכים לפרוע חובות שבגינם חתמה המועצה כערבה (לבנק הפועלים ולבנק אוצר החייל סך של קרוב ל־8,000 דולר בחודש)".

כהן ממשיך לעקוץ את ציגל ועושה מתשקיפו למבקר־ההסתדרות עפרא דאדעא, חוכא ואיטלולא: „הסך של 32 אלף דולר חובות מחזו/מועצה עבור עונת 1985/84 — הרי בעונה זאת קיבלה הפועל מחזו תל־אביב סך כולל של 230,076 דולר ממועצת הפועלים וממת"ס, כאשר ההקצבה היתה 119 אלף דולר בלבד. מועצת־הפועלים ביצעה הלוואה בסך 80 אלף דולר בבנק הפועלים ברצמבר 1984 והעבי־רה את כל התמורה להפועל תל־אביב. בידיעת מזכיר וגיזבר הפועל, ההלוואה מקוזזת מההקצבה השוטפת החודשית, כך שאל־לו לגיזבר הפועל להיתמם

כדורסלן פרי וחברתו לשעבר
יהודי כמו סאדאת

כדורסלן מרסר ואשתו
הוא יילך לצה"ל

פאניקה בבית־ברנר: תיבת הפנדורה

בבית־ברנר בתל־אביב. מישכנם של עסקני הפועל תל־אביב, פאניקה. פעילי הכדורסל והכדורגל שול־חים אנשי־אגרוף להטריד את ראשי ההסתדרות בתל־אביב, לרבות את מחזיק תיק הפועל, אלי מילר, המאיימים על חייהם. מאיימים גם על בנותיו התאומות (בנות 17) של מילר. על רעייתו של אריה ניצן, יו"ר ארגון עובדי עיריית תל־אביב ויד ימינו של תדי קאופמן במזכירות מועצת־הפועלים, מאיי־מים בלשון המאפיה: „נגמור את בעלך ונחסלו... נעיף אותו כטיל... לא נאפשר לו להרוס את הפועל."

הכל בעיקבות סדרת הכתבות בהעולם הזה, החושפת את הרפש שנצבר בבית־ברנר מעידן דב בן־מאיר. לשעבר מזכיר ההסתדרות בתל־אביב, שהעתיק את כיסאו לעיריית תל־אביב ומשם הוא ממ־שיך בחתירותיו נגד יורשו בבית־ברנר.

הטריאומוויראט של הכדור־סל – אברהם פלדה, אלי אפרתי, פיניה להב – פתחו באופנסיווה נגד תדי קאופמן ואנשיו, כדי לאלצם להעביר לקופתם 120 אלף דולר. הדרושים להם כאוויר לנ־שימה (אחרי ביזבוזים משוועים הנמשכים שנים, בשל קניית שחקנים יקרים והוצאות־ראווה מנקרות עיניים) להמשך תיפקודם. פיניה להב, מנהל שירותי עיריית תל־אביב, כמו עמוס רודין, יו"ר בפועל של מחלקת הכדורגל והמיש־נה למנכ"ל חברת חלמיש (השותפה לעיריה ולממ־שלה). **מנצלים את השרותים הציבוריים שהועמדו לרשותם לצרכי עבודתם (טלפונים, פקידים, רכב ועוד) בשביל עסקנותם בהפועל. משלמי המיסים נושאים בעול.**

פיניה להב איים בסוף השבוע על אריה ניצן: „נשמיע אתכם... נלמד את תדי קאופמן פרק... למה כותב נגדנו יאיר קוטלר בהעולם הזה?... אנחל נגדכם מלחמה על הפועל..."

הזהירו ניצן: „אל תאיים עליי... אל תפחיד את האווזים..."

פיניה להב קורא לתדי קאופמן ולאלי מילר „גנ־בים". על שום שאינם מעבירים לקופת הכדורסל „הקצבה" ש„הבטיח". כביכול. לעסקנים שלמה שטיינקלפר, שהיה מזכיר מועצת־הפועלים עד להחלפתו באוגוסט 1985 על־ידי תדי קאופמן.

בתשובה על הכפשתו הזהירו את להב, שאותו מיהרו לכנות „סרסור", כי עוד יחשפו איך זכה בדרגת תת־אלוף מהרמטכ"ל המנוח דויד („דדו") אלעזר, כשהיה דובר צה"ל.

פותחים תיבת פנדורה.

נתן וולך, סגן ראש העיריה ונושא כליו של דב בן־מאיר. ובן־עמי ארליך, מעסקני בית־ברנר שבאו־פוזיציה לתדי קאופמן, המחלל על־פי הפרטיטורה של בן־מאיר, קראו אליהם לישיבה את אלי מילר. היא נערכה בסוף השבוע שעבר בקומה ה־11 של בנין העי־ריה. אמרו למילר כי „מקור הרע" בפרשת הפועל הוא אריה ניצן (הטוען כי העולם התחתון השתלט על הפועל), ולכן -יש לערפו".

קאופמן
„אל תפחיד את האווזים!"

מילר מיהר להשיב כי הוא אינו פרטנר לעריפת ראשו של חברו אריה ניצן. וולך ובן־עמי ארליך הוסיפו כי אריה ניצן -סוגר לנו" את אירגון עובדי העיריה, שבו „אין לנו דריסת־רגל".

בישיבת מחזיקי תיקים, שנער־כה ביום השישי האחרון בבית־ברנר, שאל רפי לוי בהתחסדות (גם הוא מנושאי כליו של בן־מאיר) למה מטילים רפש במחזיק תיק הפועל מילר. הוא מבקש דיון בסיעת המערך בבית־בנרנר על הכתבות שפורסמו בהעולם הזה.

תדי קאופמן השיב לו כי כל דיון שייערך על הכתבות שפורסמו יביא להגדלת הסידרה בעוד שלוש כתבות.

כאשר יצא פיניה להב נגד סידרת הכתבות בהעולם הזה הזכירו לו כי עיתון שעכשיו הוא מוקיעו על שום שחשף את סודות הפועל. „היה הטוב בעי־תונים בשבילך כאשר אלי תבור. חברך. כתב עליך טובות באותו עיתון."

הגיב אחד מראשי בית־ברנר על סידרת הכתבות: „תפסתם את עסקני אגודת הספורט במקום עדין. כשמיכנסיהם מופשלים. זה הולך להם בחיים. מעורבים כאן אינטרסים כספיים של העסקנים. הם טעו כאשר קיוו כי תדי קאופמן יוסיף לחתום להם צ'קים, כפי שהורגלו בזמנם של שלמה שטיינקלפר ודב בן־מאיר. הם עושים מצור על משרדו של אלי מילר. שולחים אליו פרובוקטורים."

אם תימשך המילחמה בבית־ברנר. בעטייה של סידרת הכתבות בהעולם הזה, לא יהיה מנוס מקרי־את עזרה. שתופנה אל מישטרת־ישראל.

היום ולטעון שאינו מקבל הקצבה מאיתנו."

זמירות חדשות נשמעות בבית־ברנר. מועצת־הפועלים, שבראשה תדי קאופמן, כבר חדלה להיות חותמת־גומי של הפועל. אצל תדי קאופמן, שלא כמו בעידן דב בן־מאיר או שלמה שטיינקלפר, הכל על השולחן.

אם אין קמח — אין תורה. לא יהיה כסף — לא ישחקו.

על מיכתב גיזבר־ההסתדרות בתל־אביב, עוזי כהן, אל מבקר־ההסתדרות, שלמה שטנגר, שהוא בבחינת הבעת אי־אמון מוחלט בגיזבר־הפועל, יצחק ציגל, השיב לי האחרון בהתנשאות חסרת־כיסוי: „זה קישקוש". את חובות העבר בכדורסל הוא מעריך ב„סדר גודל" של כ־100 אלף דולר.

ראשי בית־ברנר אומרים: גיזבר־הפועל לא מבין בין ימינו לשמאלו.

כך הם מתנצחים בהסתדרות בתל־אביב וספינת־הדגל שלהם — הספורט היצוגי — טובעת לנגד עיניהם ואין מושיע.

מה קורה בכדורסל?

פינחס („פיניה") להב, מנהל שירותי עיריית תל־אביב, שהיה דובר צה"ל, התפטר ב־28 באוגוסט 1985 מתפקידו כיו"ר מחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב, אך הוא מוסיף להימנות עם השלישיה המובילה בניהול הקבוצה לצידם של אברהם פלדה, היו"ר החדש המחליפו, ואלי אפרתי. פיניה להב — כעסקנים רבים כמותו — נצרך לפעילות הזאת כאוויר לנשימה, כסם למכור.

פיניה להב מרבה בכתיבת מיכתבים, סיכומים ותזכירים. הוא מכוסה היטב לכל מיקרה שיקרה. ב־2 בינואר השנה העלה בכתב סיכום מפגישה שנערכה יום קודם לכן בינו לבין אלי מילר, מחזיק תיק הפועל, מזכיר האגודה, צחי אשכנזי, והגיזבר, יצחק ציגל. באותו מיסמך פנימי נחשפים דברים תמוהים, בלשון המעטה, על דרכי ניהול הכדורסל, שהיה — כמו הכדורגל — עסק פרטי לכל דבר, כמו: חברי הנהלת הכדורסל, ובהם פיניה להב עצמו, חתמו על ערבות אישית של 28 אלף דולר להלוואה שנטלו בשביל הקבוצה מחברת לאן כדי „לאפשר תיפעול הקבוצה". אומנם היו זכאים להלוואה מאותה חברה, המוכרת כרטיסים למישחקי הכדורסל של הפועל תל־אביב, בגובה 50 אלף דולר, אך מחשש שמא יידרשו הערבים לפרוע את החוב אם לא יזרמו הכנסות או הקצבות לקבוצה, הסתפקו ב־28 אלף דולר.

פיניה להב כותב כי „יש סכנה מוחשית שהקבוצה תפסיק את פעי־לותה" בגלל קופתה הריקה, ומשום כך הערבים עלולים לאבד את כספם. הקבוצה עלולה להתפורר בקרוב, ולהב מזהיר כי שחקנים כמו לבון מרסר — „יבוא שחור מארצות־הברית — „יוכלו לדרוש הכרזה כשחקנים חופשיים."

למה התפטר פיניה להב אחרי שלוש שנים להיותו יו"ר הכדורסל?

הוא כועס על תדי קאופמן, ששלח לו הודעה כתובה שאינו עוסק בענייני הפועל. ומאחר שכך המצב, שהדהים את העסקנים, שהתרגלו לחלוב לצר־כיהם את מזכירי המועצה שקדמו לקאופמן (בעיקר את בן־מאיר): „אין לי מה לעשות בכדורסל ואיני רואה אפשרות להמשיך לנהל את הקבוצה, ואסתפק כחבר הצוות."

יש סכנה שסוס יבעט

מס' 2 — אברהם פלדה — תפס את מקומו של פיניה להב. פלדה היה תמיד הכוח המניע של הכדורסל. הוא בעל עסק ואמצעים כספיים, שלא יסולאו בפז בשביל קופתה הריקה של הפועל. הוא מוכר נייר בסיטונות לתעשיית הדפסת כרטיסי הברכות והחתונות. עזר כנגדו הוא אלי אפרתי, הבעלים של מיפעל לייצור קרח ביפו, המתגורר במיגדלי־דויד היוקרתיים כלב תל־אביב. השלישיה — כל אחד על פי כוחו — תרמו מכיסם גם הלוואות וגם מענקים להמשך תיפ־קודה של מחלקת הכדורסל. לאט־לאט חשו שהם הבעלים של הסקציה הלכה למעשה. אפרתי הילווה מכיסו חמישה מיליוני שקלים בשביל נוער הכדורסל — הדור הבא. (המשך בעמוד 20)

תפעיל את המוח

עכשיו מץ ב־12 תשלומים שקליים צמודי דולר

לוח טיסות | ספורט | מטבע חוץ | קולנוע | רדיו היום | עיקר החדשות

למץ יש מוח של גאון

כשאתה קונה טלויזיה של מץ אתה יודע שאתה מקבל איכות, אמינות ואחריות, כי מץ היא טלויזיה מעולה שהושקעו בה ידע רב, מחשבה מקורית וטכנולוגיה מתקדמת. אבל זה לא הכל: כשאתה קונה טלויזיה צבעונית של מץ אתה מקבל גם מוח.
כן, לטלויזיה של מץ יש מוח, ולא סתם מוח — אלא מוח של גאון.

יש לך שאלה? תפעיל את המוח

מוח — שירות תקשורתי חדש לציבור הרחב. מוח — רעיון חדש ההופך את הטלויזיה הביתית שלך למקור של מידע בתחומים שונים, כן, בלחיצת כפתור וציוד מתאים (מפענח) ולא יקר — יכול כל בעל מכשיר טלויזיה בישראל לקבל בכל שעות השידור של הטלויזיה הלימודית והכללית, מידע שוטף כמעט על כל נושא: חדשות, ספורט, כלכלה, בידור, אמנות, שרותי חירום, שרותים לבתי ספר המשודרים כמו: מתמטיקה, הבנת הנקרא, פרשת השבוע, חינוך מיוחד, זהירות בדרכים וגני ילדים. כמו כן משודר גם מגזין מיוחד לבית ולמשפחה ובו שעשועונים ופינות שונות לילדים, נוער ומבוגרים ועוד ועוד...
אז תפעיל את המוח. עכשיו טלויזיה צבעונית מץ ב־12 תשלומים שקליים צמודי דולר.

יש לך 3 דרכים לרכוש מץ עם מוח

1. על כל תשלום מזומן — אספקה מיידית.
2. תשלום באמצעות כרטיס ויזה, ישראכרט או דיינרס.
שלם 25% ממחיר הטלויזיה במזומן, והיתרה ב־11 תשלומים שקליים צמודי דולר (כולל ריבית שנתית של 38%).
אספקה מיידית.
3. אפשרות ל־24 תשלומים שקליים צמודי דולר + ריבית שנתית של 38%.
*** לבעלי כרטיס אשראי "ויזה", "ישראכרט" או "דיינרס" — אספקה מיידית.**
כמו כן ניתן לרכוש בתשלומים שקליים לא צמודי דולר.
פרטים נוספים והדגמה במרכז מץ, רח' מודיעין 19 בני־ברק, טל. 03-799114.

לכבוד מץ, ת.ד. 913 בני ברק 51108
אני מעוניין לרכוש טלויזיה מץ עם מוח
אבקשכם לשלוח את נציגכם לביתי ללא כל התחייבות מצידי.
שם: _____
כתובת: _____
טל: _____ טל. בעבודה: _____

מץ החברה היחידה היכולה להרכיב מוח על כל טלויזיה.

מץ טלויזיה עם מוח

Metz

הרוטציה לפי ההלכה

המילה „רוטציה" אינה מופיעה בתנ"ך, כפי שמלמדת הקונקורדנציה. פרשות של חלוקת־שילטון — כמו בין אברהם ולוט, יעקב ועשיו, דויד ואבשלום — הסתדרו בצורה אחרת. גם במישנה ובתלמוד אין זכר למושג זה.

אבל להלכה יש מה לומר בסוגיה זו. על כך למדתי בשבוע שעבר במיזנון־הכנסת מפי בקי־בתורה.

אחד מגדולי־התורה פסק הלכה בעניין זה, כאשר נדרש מנחם פרוש מאגודת־ישראל לקיים רוטציה. ההלכה אומרת: אסור!

התפקיד הציבורי אינו רכושו הפרטי של בעליו, ועל כן אינו יכול להעבירו כמו קנקן־יין או טלית. התפקיד הוטל עליו מטעם הציבור, והוא רכוש הציבור: רק הציבור יכול להעבירו לאחר.

הסכם־רוטציה אינו תקף, אם לא הוצג לבוחרים בעת הבחירה. בוחרי המערך בבחירות האחרונות לא בחרו ביצחק שמיר, ובוחרי הליכוד לא בחרו בשימעון פרס. העיסקה שנעשתה ביניהם אחרי הבחירות פסולה מעיקרה, מפני שלא נעשתה על דעת הבוחרים ולפי כוונתם.

מכיוון שפרס ושמיר נשמעים לדתיים בכל שאר העניינים, מדוע שלא ילכו ביחד לכותל המערבי, יתחבו בין האבנים פתק וימתינו להכרעה אלוהית?

אנדרטה לאוייב

האלוף משה („בריל") בר־כוכבא אינו חפץ בהקמת אנדרטות לחללים המצריים ליד פלוג'ה ועזה, ומוכן לוותר גם על האנדרטות לחללים הישראליים בסיני. אנדרטות אלה, שעליהן הוסכם בחוזה־השלום, מזיקות ומסוכנות בעיניו.

אני רוצה להתנגד לדיעה זו בכל החריפות.

אני מצפה ליום שבו אעמוד, יחד עם כל לוחמי גיבעתי, בטקס חנוכת האנדרטה המצרית בפלוג'ה, ואצדיע לחיילי האוייב, שאותם כיבדנו במילחמתם ובמותם.

לפני כמה שנים ליוויתי את מנחם בגין שביקר במצריים, והוזמנתי על־ידי אנוור אל־סאדאת להשתתף בסעודת־הערב החגיגית, שנערכה ברחבה ש־לפני ארמון־חלומות. בין המוזמנים היה גם שימעון אבידן, המפקד האגדתי של חטיבת־גיבעתי במילחמת־העצמאות. ה־איש האחראי יותר מכל אדם אחר לעצירת הצבא המצרי בין יבנה ואשדוד. הושיבו אותנו ליד שולחנות שונים.

בריל

באמצע הארוחה ניגש אליי אבידן, ואמר לי שהכיר זה עתה, ליד שולחנו, בקצין מצרי שלחם בעיראק־אל־מנשיה (היא תל־גת, ליד קרית־גת של היום). אבידן זכר שנפצעתי קשה בעיראק־אל־מנשיה, והציע לי לגשת ולערוך היכרות עם המצרי.

עשיתי זאת מייד. לחצתי ידיים בחמימות עם גבר נאה, שהציג את עצמו כמי שהיה אז מפקד המרגמות על התל. דיברתי על הקרב, שבו מילאנו שנינו את חובתנו החיילית למען ארצותינו, והבטחנו איש לרעהו שאחרי כינון השלום נערוך כינוס משותף של החיילים הקרביים משני הצדדים. שעמדו אלה מול אלה בימים הנואשים של קרבות־ההכרעה.

השלום קם רק כעבור זמן, וביניתיים נעברה האווירה הלבבית, הנלהבת, ששררה באותה ארוחה. החלום של כינוס־הלוחמים נדחה, כמו חלומות רבים אחרים. אך אם תקום האנדרטה, אנחנו נהיה שם.

ומי שחושב אחרת אינו חייל, ומעולם לא היה חייל — ולא חשוב מהן דרגותיו, ואילו מדים הוא לובש. יש כללי־מישחק לחיילים הקרביים, יש מוסר חיילי. בלעדיהם, אין החייל אלא בריון במדים.

שלום על ישראל

האלוף (מיל') יהושע שגיא מחפש ג'וב במיפלגה הליברלית בליכוד, ובינתיים הוא מפרסם שבחים נלהבים על הרבי מלו־באביץ', נושא דגל הלאומנות החשוכה ביותר.

המחשבה הראשונה שחלפה בראשי: מה הפלא? כל השותפים לפשע של לבנון נחשפים לאט־לאט. בגין. שרון. רפול. עכשיו שגיא. ראו בידי מי הפקדנו את צה"ל ואת טובי בנינו, לחיים ולמוות.

ואז באה המחשבה השניה: שטויות! שגיא מנסה לכפר על עוונו. הוא הפך פאציפיסט. הוא רוצה לשים קץ למילחמות ולהשיג את השלום.

הוא התייאש מכל תנועות־השלום. שלום עכשיו. יש גבול. הוא חיפש דרך חדשה. והוא מצא.

הפיתרון: חזרה המונית בתשובה של הנוער העברי.

אלפים חוזרים בתשובה. החוזרים בתשובה אינם משרתים בצבא. יש צורך לקצץ אוגדה ממצבת צה"ל.

פחות חיילים — פחות נשק. פחות טנקים, העולים הון. פחות מטוסים. העולים הון־עתק. כך — ורק כך — אפשר לקצץ בישראל את תקציב־הביטחון.

עוד אלפים חוזרים בתשובה, רבבות. עוד אוגדה הולכת. החילות מצטמקים מחוסר כוח־אדם. מוכרים נשק לכל העולם, כי אין בו עוד שימוש.

ולבסוף — אין ברירה. לא נשאר מי שייילחם. לא עוד לבנון. לא עוד סוריה. גם לא ירדן. השלום המיוחל מגיע.

רק אדם בעל־חזון, כמו יהושע שגיא, יכול היה להגות תוכנית גאונית כזאת.

שד משחת

כשראיתי את סירטה של מיכל בת־אדם, המאהב, חשבתי על טובה סנהדראי.

אומנם, מיכל לא היתה מכניסה את טובה סנהדראי לסרט שלה כמאהבת צעירה, מה גם שחשיפת השדיים היתה, כנראה, כרטיס־הכניסה לסרט. טובה סנהדראי היתה חברת־כנסת מטעם המפד"ל.

חשבתי עליה מפני שבסרט מופיעה קטינה האמורה להיות בת 16 או 17. כשראיתי אותה במסיבה שאחרי ההצגה, נראתה כבת 15. בסרט היא חושפת את שדיה, כמו כולן. וזה לא היה מוצא חן בעיניי טובה סנהדראי.

סנהדראי הכריחה את הכנסת לחוקק חוק האוסר לצלם צעירה

שמתחת לגיל 18 בעירום. אני ניהלתי בכנסת את האופוזיציה נגד חקיקה זו.

אדם הנאשם בבעילת קטינה יכול לטעון להגנתו שהצעירה היתה כל־כך מפותחת, עד כי האמין שהיא מעל לגיל 17. הגנה זו אינה עומדת למי שמצלם קטינה. שאלתי מדוע. על כך השיב לי אחד מחברי־הכנסת: „כשאתה הולך לבעול קטינה, גובר עליך יצרך. אין לך זמן לעצור ולבקש את תעודת־הזהות שלה, כדי לברוק בת כמה היא. אבל כשאתה הולך לצלם אותה, יש לך זמן. אז תברוק!"

זה איננו מצדיק, כמובן, את עצם קיום הצנזורה. אין בה כל צורך, כי כאשר יש עבירה על חוק, יש מכשירים אחרים לטפל בכך.

לא כתבתי על כך בשבוע שעבר, כי לא רציתי להלשין. אבל תמהתי. והנה באה הצנזורה ואסרה את הקרנת הסרט בגלל סיבה זו.

למען האמת, אילו אסרה הצנזורה את הקרנת כל השדיים המופיעים בסרט, ובכללם גם השדיים של מיכל בת־אדם עצמה, היה הסרט יוצא נשכר (ראה עמוד 4).

מיכל בת־אדם אינה אמינה בסצנות־מין, והסצנות מסוג זה שהיא מביימת אינן אמיתיות. יש בהן הרגשה של זיוף וחובבנות של הצגת בית־ספר.

ספינת־השוטים מפליגה שוב

למזלי איני מבקר־קולנוע, אלא רק מבקר־בקולנוע, ועל כן איני חייב לנתח את סירטו של פדריקו פליני, הספינה מפליגה. איך מנתחים סרט כזה, המהמם בעושרו וביופיו? הרי סרט אמיתי כזה הוא יצירת־אמנות שאינה תלויה במילים, ואין המילים יכולות לתארו, כפי שאינן יכולות לתאר פסל של מיכאל־אנג'לו או תמונה של ליאונרדו או סימפוניה של בטהובן.

מבחינה חיצונית מזכיר הסרט את ספינת השוטים. הסרט שנעשה על־פי סיפרה של אליזבט פוטר. בסרט ההוא מפליגה

„הספינה מפליגה": האפר בדרך לאוניה

אוניה גרמנית חזרה לגרמניה, ערב עליית היטלר לשילטון. יהודי אחד, גמר אחד והרבה נאצים נתקלים אלה באלה על הסיפון, חבורה של שוטים המפליגים בצוותא לעבר החורבן.

ספינת־השוטים של פליני מפליגה ערב מילחמת־העולם הראשונה. היא מביאה את אפרה של זמרת מפורסמת אל אי־מולדתה, ועל סיפונה מצטופפים זמרים ומנצחים, חובבי־האופרה ומעריצי־הזמרת המנוחה מכל הארצות. האוניה מפליגה לאורך החוף של סרביה (יוגוסלביה של אז), ולאיש מן הנוסעים לא איכפת שבאותה שעה עצמה נרצח שם אישהו דוכס אוסטרי. מובן שכלל לא עולה על דעתם שמאורע זה ישנה את גורל האנושות — עד שהם נתקלים במיפלצת מפחידה, בדמותה של אונייית־מילחמה אוסטרו־הונגרית.

אבל העלילה אינה חשובה. יש כאן שפע כה רב של דמויות, של סצנות, של מצבים, של הומור, של מוסיקה, עד כי נדמה, אחרי 128 דקות של צפייה, שהסרט היה צריך להימשך עוד שעתיים־שלוש לפחות.

מכס בן 80

עילעלתי בהיסח־הדעת בכתב־עת גרמני כלשהו, כאשר נתקל מבטי בשם מודגש: מכס שמלינג.

נדלקתי.

מכס שמלינג, כך נאמר בידיעה, חגג את יום־הולדתו ה־80. הוא אמר: „אני רוצה לחיות עד גיל 99." לשם כך הוא מתעמל. מישקלו עלה רק בשיבעה קילו מאז ימי־הזוהר שלו. הוא מתחיל את יומו ב־15 כפיפות־ברך ומבלה בערב 30 דקות על אופני־הבית שלו. הוא נשוי עדיין לשחקנית המפורסמת, שאותה נשא ב־1933. מדי יום הוא נוהג במכונית למישרדו. הוא מנהל את מכירות קוקה קולה בגרמניה.

אז מה מעניין בזה? מי זה, לכל הרוחות, מכס שמלינג? אה:

מכס שמלינג היה אלוף גרמניה באיגרוף במישקל כבד. לפני 55 שנה נחל ניצחון שנוי־במחלוקת על ג'ק שארקי בניו־יורק. במשך שנתיים היה אלוף־העולם.

ומה זה נוגע לאדם כמוני, שמעולם לא התעניין באיגרוף, ואף מתעב ספורט אלים זה?

אז ככה:

זמן־מה אחרי עליית הנאצים לשילטון היה על מכס שמלינג להתמודד עם יהודי אמריקאי בשם מכס בר: זאת לא היתה סתם תחרות. היא נועדה לשמש כהוכחה ניצחת לנכונות תורת־הגזע: שמלינג, נציג הגזע העליון, התמודד עם בר, תת־אדם יהודי בזוי.

הייתי בן 9. מובן שבבית־הספר שבו למדתי היתה התחרות הצפוייה נושא בלעדי לשיחות במשך ימים רבים מראש. נדמה לי שכל הנוער הגרמני היה אחוז התרגשות. הכל היו בטוחים בניצחונו של האלוף הגרמני. זה היה ממש מובן מאליו. אדולף היטלר בטח בו.

ורק אני, יהודי יחידי בבית־הספר, קיוויתי שיקרה ההיפך. מה זאת אומרת, קיוויתי? ייחלתי! התפללתי! רציתי בזה כפי שלא רציתי באותם הימים בשום דבר אחר!

לבסוף הגיע היום הגדול, ומכס בר היהודי ניצח את מכס שמלינג הגדול. איזה אושר! איזו שימחה! הלכתי בין חברי־לכיתה כחתן בין אבלים. גבהתי באותו יום ב־10 סנטימטרים לפחות (הייתי צעיר בשנה מכל בני־כיתתי, וגם קטן מהם).

אני זוכר עד היום את האושר הזה. אני מניח שכך מרגישים כיום יהודי העולם כאשר צה"ל מנצח צבא ערבי כלשהו. כך הרגישו בוודאי ביום של אנשבה.

משום־כך חרות השם מכס שמלינג בזיכרוני. לא שמעתי עליו מאז. אני רק יודע שב־1936 הוא הנחיל נוק־אוט לג'ו לואי הגדול, שלא נוצח עד אז מעולם. נדמה לי גם שלא היה מעולם נאצי. אז שיחיה עד 120.

כל הכבוד

ברקוביץ

אחרי הניצחון על פטרוביץ ויופיץ' וינקוביץ' רואיין ברקו־ביץ'.

הוא שיבח את קבוצתו, וזה היה טיבעי. אבל אז הוסיף דבר שאינו כל־כך שיגרתי אצלנו. הוא שיבח את שחקני הקבוצה הירי־ביה, ואמר: „כל הכבוד להם."

את זה אין לומדים ברחוב הישראלי. וגם לא בתיכון. את זה לומדים בכיתה א'.

מי היתה המורה של מיקי ברקוביץ' בכיתה א'?

במיקרה היכרתי אותה. שמה רחל אבנרי.

יש לי חלום

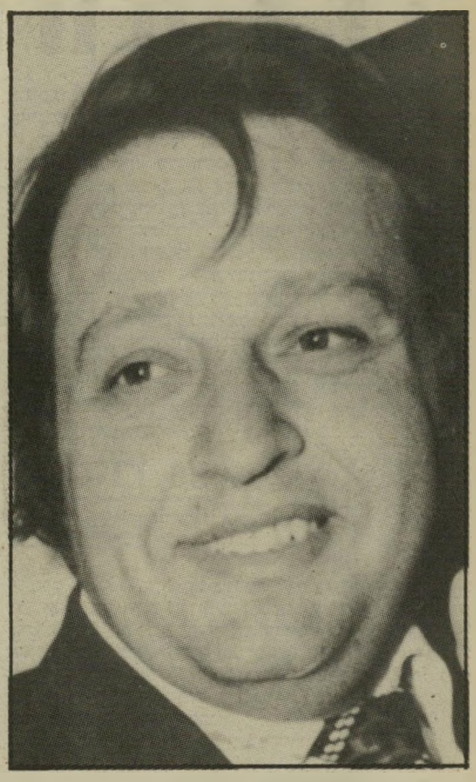
כשאני צופה במישחק־כדורסל, יש לי חלום חוזר.

למשל: מכבי תל־אביב (2 כושים, 3 לבנים) נגד ריאל מדריד (3 כושים, שני לבנים).

ההימנונים. הישראלים דרוכים. הספרדים מתוחים. הכושים מחייכים לעצמם.

מישחק. הכל כרגיל. ולפתע — לפתע מתחילים כל חמשת הכושים לשחק כקבוצה אחת, ומכריחים את חמשת הלבנים לשחק כקבוצה מנגד.

מנצחת הקבוצה ה———. נו טוב, זה לא קונץ.

יחיאל גוטמן:

„עירום של קטינה — יכול לפסול סרט!"

„המועצה לצנזורה וביקורת סרטים ומחזות" מכה שוב. השבוע פסלה הצגה וסרט. הסרט נפסל להקרנה, בינתיים, מפני שכלולה בו סצינת־עירום של קטינה. חברי המועצה הנכבדים הזדעזעו, כנראה, מהרעיון והחליטו לחסוך את החוויה מעמך־ישראל. שוחחתי על־כך עם חבר־המועצה, עורך־דין יחיאל גוטמן.

● מה תגובתך הראשונית על סעילותכם האחרונה?

לא כל־כך נוח לי לדבר, מכיוון שמאוד כעסתי, כשהיתה הפסילה הקודמת של המחזה אפריים חוזר לצבא ביוזמתי, וחברים שהתנגדו להחלטת המועצה רצו להתראיין באמצעי־התיקשורת.

● איך מקבלים כזאת החלטה הרת־גורל אצלכם?

הסרט הספציפי הזה לא הובא, למיטב ידיעתי, למליאת־המועצה. בדרך־כלל, שניים־שלושה חברים, הרואים סרטים, ממליצים לפני המליאה את המלצותיהם. בדרך־כלל עולה העניין לדיון רק כשההמלצות הן שליליות.

● בעורך־דין ידוע לך בוודאי, כי החוק אוסר על צילום קטינות בעירום.

כן, מישפטית אסור להן להתפשט בסרטים. יש כמה חוקים המתייחסים לכך.

● חוקים — כן, אך מה ענינה של המועצה לצנזורה לכך?

לצנזורה יש שיקול־דעת רחב יותר. פסילה של המועצה יכולה להיות על רקע פוליטי, רקע של אלימות קשה ומוסר — פורנוגרפיה קשה. בסעיף האחרון אני מקטלג את המיקרה המדובר — עירום של קטינות.

● עדיין לא ברור לי הקשר של המועצה לאיסור החוקי על עירום־קטינות.

את צודקת — אין קשר: זה אומנם לא מעוגן בחוק, אבל במציאות, כל סרט שהמועצה אישרה אותו — המישטרה לא עשתה כל בעיות בהפצתו, ולא הוגשו נגדו תביעות. המפיצים תמיד יכולים להתכסות בעלה־התאנה, שהמועצה אישרה ולכן לא מתנכלים לו.

● אגב, אתה צפית בסרט?

לא. אני משער שאצפה בו מחר.

● ולאור מצבו המישפטי הבעייתי, מה תהיה החלטתך?

לפני צפיה איני פוסל דבר. אומנם קיימת הבעיה המישפטית, אך היא אינה פוסלת בהכרח את הסרט.

● במה זה תלוי?

תלוי בהקשר הסצינה המפורסמת, במהותה, במה שהיא באה להראות. נחליט מחר.

גדעון גולן:

„הסיגנון של ניסים שרון לא מייצג אותנו!"

לפתע־פיתאום צצה לה, יש מאין, פרשה מוזרה בעיתונות. פרשת המחלוקת בכתב ובעל־פה בין חבר־הכנסת אוריאל לין לבין ניסים שרון, נהגו של שר־הקליטה יעקב צור.

לין העיר על מהירות נסיעתם של „נהגי־הבוס", ואילו שרון, בתוקף תוארו כיושב־ראש ועד הנהגים האלה, הגיב בחריפות מפתיעה. לין, כמובן, הגיב עוד יותר בחריפות. שרון לא שתק, וכך נולדה לה פרשה מדוברת מאוד בין כותלי־הכנסת.

פניתי אל גידעון גולן, „נהג־בוס" ותיק (נהגו של חבר־הכנסת אהרון אבו־חצירא), וביקשתי לדעת מהי דעתו בנושא.

● מהי תגובתך על הפרשה?

לדעתי, הפרשה נופחה מעל לכל פרופורציה. שרון הגיב, כי הוא ראש־הוועד של נהגי־הבוסים, אבל הוא לא היה צריך להתבטא כל־כך בחריפות.

● תגובתו השנויה־במחלוקת מייצגת אתכם?

הוא מייצג אותנו בגלל זה שהוא ראש־הוועד. הוא גם מחזיק מזה שהוא מייצג אותנו, אבל הסיגנון שלו לא מייצג את כולנו. בכלל לא! אגב, בעיקבות התקרית הזאת הוחלט לבחור בוועד חדש בקרוב ביותר.

● לדעתך, עבודתכם זוכה בכבוד הראוי בקרב הציבור?

מה פיתאום! בעיני הציבור אנו נתפסים כאנשים המבלים את רוב זמנם בין בתי־מלון מפוארים לבין מקומות חמים. אבל מי כמוכם יודעים כמה שעות אנחנו מקריבים ביממה תוך כדי ציפיה לבוס.

● איך אתם מעבירים את זמן הציפיה?

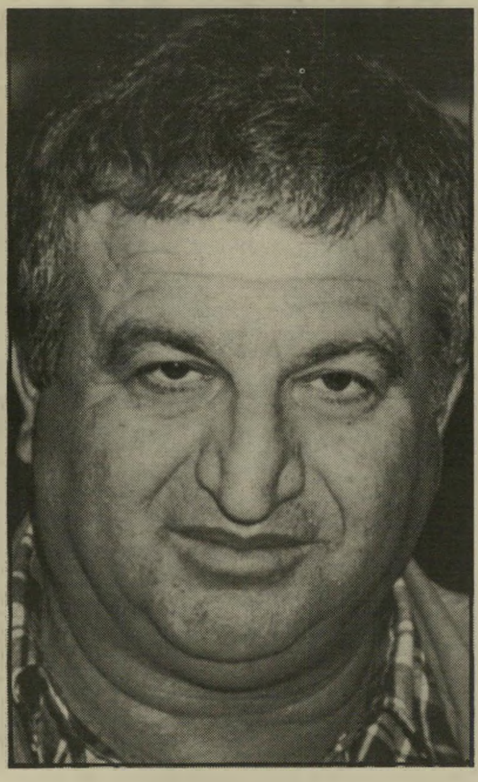
מצ'וברים, יושבים, שורפים סיגריות, אוכלים.

● והמשבורת שאתם מקבלים היא בהתאם?

ודאי שלא! אם אדם עובד את אותו מיספר שעות שאני עובד במיפעל, ומרוויח אותו הדבר — זה לא פייר. אנחנו מתאמצים יותר! חוץ מזה, אנחנו צריכים לשמור על הופעה ייצוגית, בגדים. אנחנו אוכלים בחוץ, וזה עולה, שלא לדבר על המתחים המישפחתיים, הנגרמים עקב ההיעדרויות הארוכות שלנו מהבית.

● תפקידו של יושב־ראש הוועד הוא, בין היתר, לשפר את תנאיכם?

כן, לטפל בהטבות ולא להיכנס לחילופי־דברים מיותרים דווקא עם אותם אנשים הצריכים לאשר אותן עבורנו!

חיים מלובן:

„המצלמה מעוותת את דמותה של שרה'לה!"

את סוף־השבוע חוגגים שוב עם שרה'ל'ה שרון ומועדונה. יש אנשים שהבשורה משמחת אותם ביותר, והם מציינים את התוכנית כ„התכנית הטובה ביותר בטלוויזיה." ואילו אחרים חוטפים צמרמורת רק מאיזכור שמה של שרה'ל'ה הלאומית. התגובות הקוטביות לתוכנית המשודרת מזה שש שנים (בהפסקות) על המירקע גרמה לי לשוחח עם חיים מלובן, מפיק התוכנית. השיחה התנהלה בשעה שמלובן הקליט בחיפה תוכנית נוספת בסידרה.

● ביצד אתה מגדיר את שרה'ל'ה שרון — כהצלחה או כישלון?

אני לא יודע אם היא הצלחה או כישלון. אבל זוהי עובדה: התוכנית רצה כבר שש שנים. מאז שהתחלתי עם זה, אין מועדון או פאב או אירוע כלשהו שאין בהם שירה בציבור. זהו כיום הבילוי המרכזי במדינה, ואין זה משנה אם מדובר בכפר או בעיר או בקיבוץ. זאת תופעה — זו עובדה.

● אם כך, ביצד אתה מסביר את חילוקי־הדיעות הקיצוניים כל־כך?

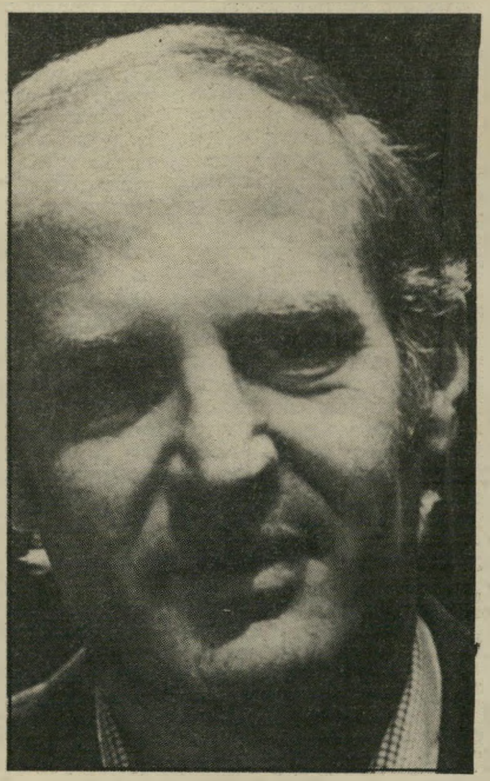
אני מבין שכמה מהמבקרים אינם אוהבים את שרה'ל'ה. מצד שני, לא בדקתי. אבל אני מעריך שלתוכנית יש צפיה גבוהה, אם לא צפיית־שיא. הנה, בתוכנית שאנו מצלמים כעת חטפו את כל הכרטיסים. יש להם ביקוש ענקי! נקודת־המחלוקת היא עצם אישיותה על המירקע. יש אנשים שהיא משעשעת אותם, ואת אחרים היא מרגיזה גוראות. זהו עיוות של מסך־הטלוויזיה. אילו היו מכירים אותה אישית, או מגיעים למועדון־הזמר שלה, בלי מצלמות־הטלוויזיה — היו מתרשמים באופן שונה. אני בטוח בכך! מצד שני, אותה האישיות החריפה היא גם שיצרה את התהודה הרחבה לתוכנית, חרף המיגבלות המוסיקליות שלה. אנחנו מעבירים שואו — גירוי לציבור לשיר.

● ביצד גילית אותה?

גונבה אליי שמועה כי יש בחורה ש„מרימה את העמק". אז נסענו — חנוך חסון ואני — ראינו אותה בהופעה ונדלקנו מייד. עד היום אני מחפש מדריכי־זמר שיצליחו למלא את מקומה, ועם כל הקיטרוגים עליה, לא מצאתי מישהו שיצליח להלהיב ולמלא אולמות כמוה.

● כלומר: שורש הבעיה היא אישיותה הטלוויזיונית.

וגם הציפיות. אם לוקחים אותה כמו שהיא, בלי הסטיגמה של פרה וקיבוץ — אז היא יופי של בחורה. לא מתוחכמת ולא מיקצועית, ואף איני מתייחס אליה כאל מיקצוענית. לא צריך לאהוב אותה או לשנוא אותה, אלא לקבל אותה כתופעה — בחורה שהאנרגיה שלה והאי־שקט שלה יוצרים על המירקע אצל אחדים התלהבות, ואצל אחרים הרגשה של וולגאריות.

אריה ורדי:

„הביקוש אינו יוצר אמן, זה האמן היוצר קהל!"

רבים מצופי הטלוויזיה, שראו את שני חלקי הסרט המלחין המושווה, שעסק ביוהאן סבסטיאן באך, התפלאו לראות בין השמות שהופיעו בסוף סרט שם בעל צליל ישראלי לגמרי. היה זה שמה של ישראלה מרגלית, מי שכתבה את הקריינות לסרט וניגנה בו. ביקשתי מהפסנתרן אריה ורדי, הידוע אף הוא לצופי־הטלוויזיה מהסידרה הנפלאה כיתת אמן, **שיספר לקוראים מי היא ישראלה מרגלית.**

ישראלה היא פסנתרנית ידועה היטב לקהל אוהבי המוסיקה הקלאסית. אנחנו בני אותו המחזור באקדמיה, ושנינו למדנו אצל המורה הוותיקה אלונה וינצה, הנחשבת כגברת הראשונה של הוראת־הפסנתר בארץ. ישראלה הופיעה כאן, ואחר־כך עזבה את הארץ.

● לצמיתות?

אינני יודע. מה שאני יודע זה שכמו כל ישראלי טוב, בגיל מסויים ואחרי הצלחה מקומית, היא רצתה לנסוע לחו"ל, לשמוע, ללמוד ולהרחיב אופקים. היא נסעה לאירופה, ואחרי־כך הגיעה לארצות־הברית. שם היא נמצאת עד עכשיו. אחת התחנות החשובות בחייה היתה נישואיה לאחד המנצחים הגדולים בעולם, לורין מזל.

● אתה מתכוון אחד המנצחים החשובים בעולם?

לא. אני מתכוון לאחד הגדולים בעולם. מוסיקאי גדול ומנצח גדול באמת.

● האם אתה פוגש את ישראלה לפעמים?

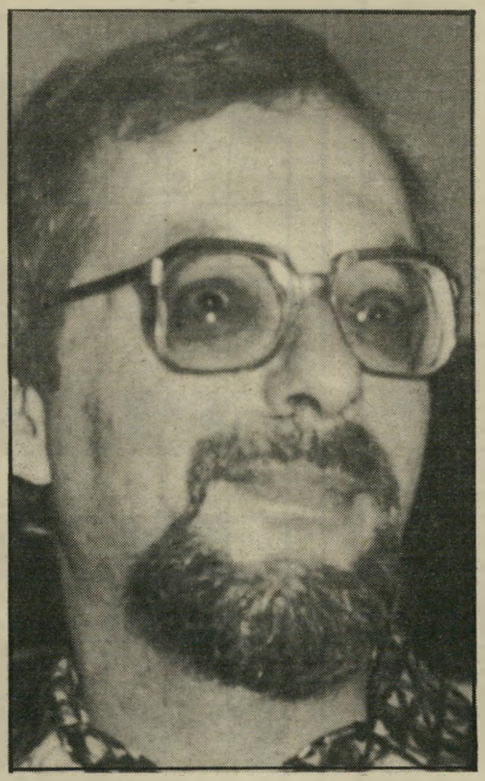
היא מגיעה ארצה לעיתים מזומנות, ומדי פעם אנחנו נפגשים.

● האם ידעת על חלקה בסרט על באך?

לא ידעתי. אבל אינני מתפלא שהיא עשתה את העבודה. ישראלה היא מוסיקאית מצויינת. גם מבצעת טובה מאוד וגם בעלת ידע רב מאוד במוסיקה.

● אם מוסיקאית בישראלה תחזור עכשיו ארצה, האם היתה מוצאת עבודה? האם היתה מוצאת קהל?

מי ששייך הנה, יחזור הנה באחד הימים. אני מאמין שבאמנות אין הביקוש יוצר את האמן. אלא האמן יוצר את קהלו, ולאמן כמו ישראלה בוודאי יהיה קהל.

יריב בן־אליעזר:

„ענין, זה הופך לחגיגה לאומית!"

גם אני, כמו כולם, נדהמתי מפיצוץ החללית צ'לנג'ר בשבוע שעבר. מה שלא הצלחתי להרגיש הוא הרגשת האבל הכבד והעצב הנורא והאסון האדיר, כפי שהם מתוארים.

למעשה, אנשים רואים אסון ועצב באובדן חיי־אדם, ועל כן אסון שבו נהרגים שמונה אנשים הוא גדול יותר מאחר, שבו נהרגים שישה אנשים. ומכאן אסון המטוס היפאני, שבו נהרגו כמה מאות אנשים, נראה לי טרגדיה גדולה הרבה יותר.

מה חלקם של כלי־התיקשורת, והטלוויזיה בפרט, בהגדלת אסון שבו נהרגו שיבעה למימדי טרגדיה ודראמה עולמית? שאלתי את הד"ר יריב בן אליעזר, מאוניברסיטת תל־אביב.

כל אירוע שהטלוויזיה מסקרת בזמן התרחשותו הופך בעל חשיבות מעבר לחשיבותו הסגולית. כך זה באירוע־ספורט, או דיון בכנסת, או הפגנה או שיגור חללית. העובדה שהטלוויזיה מדווחת על האירוע על פני שטח עצום,כלומר להרבה מאוד בתים בהרבה מאוד ארצות, גורמת לכך שהרבה מאוד אנשים חווים בו־זמנית את החוויה שהאירוע המשודר מעביר, וכשמשהו מתפנצ'ר, מועבר האסון אל כל אחד מהצופים כאילו באופן אישי.

● בלומר, מיספר הנספים מאבד חשיבות?

כן. בגלל התהודה העצומה שסיקור הטלוויזיה יוצר, העניין הכמותי של הנספים אינו משמעותי, אלא עצם החוויה שכולנו חווים בו־זמנית. הילדה מקולומביה היתה ילדה בודדת. לפניה נקברו אלפי אנשים, אבל מצלמות הטלוויזיה מוקדו ספציפית אליה, והפכו אותה לסמל של האסון, הרבה מעבר לאסון שיש באובדן חייה של ילדה אחת.

● אבל כשהממשלה באמריקה מכריזה על אבל לאומי, כמו האבל שהיה כשנרצח הנשיא קנדי, זה לא בגלל הטלוויזיה, אני מניח.

נכון שאבל לאומי קשור גם בסמלים לאומיים. זהו הדין לגבי שמחות. אסון צ'לנג'ר הוא אסון לאומי גם מפני שהאסטרונאוטים היו סמל, וגם מפני שכל אמריקה צפתה בהם ובאסון. שני הדברים גם יחד.

● ולמה זה נראה גם לנו, כאן, כאסון וכטרגדיה כל־כך גדולים?

שוב הטלוויזיה. הטלוויזיה גרמה לכך שהמיתוס האמריקאי של כיבוש־החלל הפך אחד המיתוסים שלנו. כמו שהסופר־בול האמריקאי. שהוא סמל אמריקאי, אומץ על־ידי חלק נכבד מהישראלים, וגם זה מפני שהטלוויזיה משדרת ומראה לנו מישחקים.

קחי אפילו את המקרה של האוראל־בנאת משדרות. שנולד לו בן זכר. כבר נולדו כמה וכמה בנים למישפחות שהיו בהן רק בנות. אבל הפעם סיקרה הטלוויזיה את העניין, ולידת הזכר הפכה חגיגה לאומית.

מולי שגב:

„התחייבתי לשחק בסידרה ואלך עם זה עד הסוף!"

צילומם של 12 פרקים נוספים מתוך הסידרה הטלוויזיונית קרובים קרובים הסתיים השבוע, והקרנתם על המירקע תהיה בקרוב. כל השחקנים הוותיקים של הסידרה – חנה מרון, ליאורה ריבלין, יהורם גאון, אילן דר ואחרים – קפצו בלי בעיות לאותו התפקיד שגילמו לפני יותר משלוש שנים. הם לא השתנו, והתפקידים שלהם לא השתנו. בעיה יכולה להיות רק עם שני הילדים, גליה ומולי, שהפכו ילדים גדולים ב־3 שנים.

שאלתי את מולי שגב איזה תפקיד הוא ממלא עכשיו.

באמת היתה בעיה, בהתחלה. אפרים סידון ישב בלונדון ולא ראה איך גליה ואני גדלנו וצמחנו והתבגרנו בשלוש שנים. כשהתחלנו את העבודה, ראינו אנחנו וראו האחרים שהתפקידים שלנו צעירים עלינו מאוד. אז הוא ישב וכתב ושינה קטעים שלמים, ובפרקים האחרונים של הסידרה אנחנו בערך בגיל הא־מיתי שלנו.

● כשדיברתי איתך לפני שלוש שנים אמרת שזה נחמד מאוד לשחק בסידרה כזאת, אבל ברור לך ששחקן לא תהיה. האם המצב השתנה?

לא. זה עדיין נחמד מאוד, ועדיין אני יודע ששחקן לא אהיה. האמת היא שקשה היה להגיד שאני לא רוצה להשתתף עכשיו. התחייבתי לשחק בסידרה, ואלך עם זה עד הסוף. אני מתייחס לזה כאל תחביב זמני.

● בזמנו גם אמרת לי שאתה לא נהנה מהעובדה שאנשים מזהים אותך ברחוב. עכשיו, כשגולם כבר שכחי איתך, אתה מזכיר להם שוב.

אילו הייתי מסרב להמשיך ולשחק בסידרה, זה היה רק בגלל העניין הזה. אני יודע שיש אנשים שנהנים מפירסום. אותי זה מעצבן ומפריע. אבל כמו שאמרתי לך, התחייבתי למשהו, ואני מקיים את התחייבויותיי. לא יהיו יותר פרקים בסידרה, אז. בעצם, גמרתי את תפקידי.

● איך אתה יודע שלא יהיו יותר פרקים?

ב' מיכאל כבר עזב מזמן, ושמעתי שגם לאפרים סידון זה כבר נמאס.

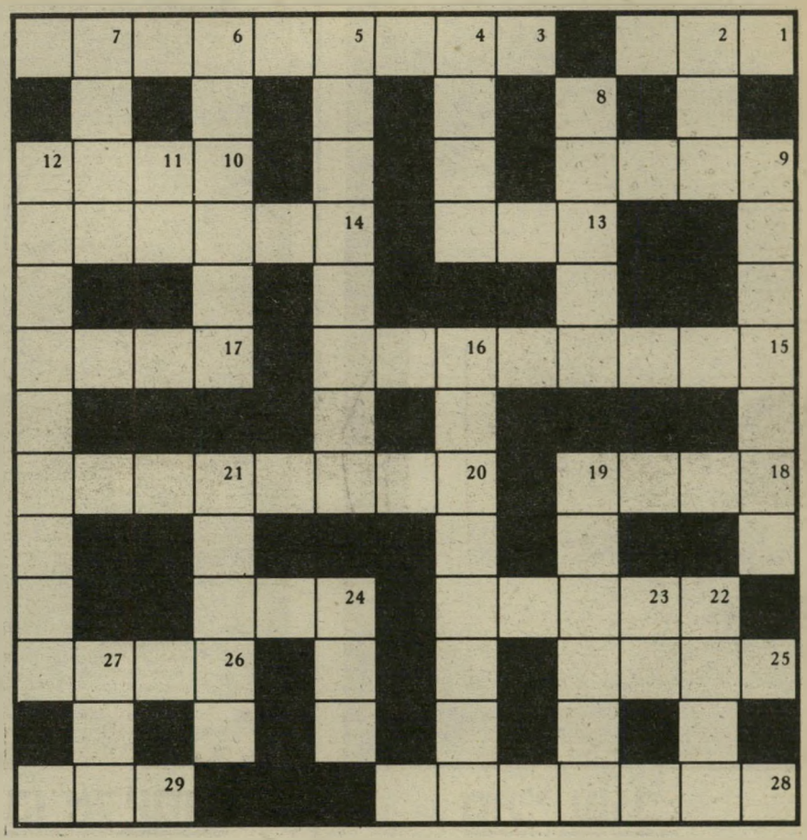
● ראית את עצמך בזמן האחרון, כמו שהיית ישיחקת לפני שלוש שנים?

אני לא ראיתי, אבל הבימאי שלנו ראה ואמר שזה נראה בקטעים שלי כאילו הטלוויזיה מקולקלת, וגם פס־הקול הוקלט לא־נכון. נראה לי שעכשיו אני איראה יותר רציני.

● אם מחר בבוקר יבוא ויציעו לך שוב להשתתף בסידרה, משהו כמו „קרובים קרובים", מה תגיד?

אחשוב פעמיים־שלוש — ואגיד לא!

תשבצופן העולם הזה 2527

מאוזן:

1. שלם בשביל אבן טובה (3)
3. יש אור מן הפתח. וזו הקלה קלה (4, 5)
9. קטלו, ואחר־כך רחצו בנקיון כפיהם (4)
10. התעסקות בלופט געשעפטן (4)
13. הידיעה הגיעה מאיש בעל תאר (3)
14. קבל ארד? ביג דיל! בכל זאת הוא בין אלה שיש להם מזל (3, 3)
15. כר התקשורת רחב, אבל יש גבול לתמורה (4, 4)
17. הוא נורא עני, אבל מלא שמחה וששון (4)
18. שמו דגש בבנק רוקא (4)
20. הפתרון הוא צמצום, ואין דרך אחרת (4, 4)
22. מי שאמר שהקץ למט"ח, עורר גחוך (5)
24. מוכר במין (3)
25. ראינו בטלוויזיה שר עם דם (4)
26. יהיה טוב לשוב הביתה (4)
28. רעל במזללה! (7)
29. לשתות אחרי החטא זה רע (3)

מאונך:

2. הגוי הוא שנמאס עלי (3)
4. תקע את החרב באחורי הבהמה (4)
5. רוצח הבז היקר מפז (4, 4)
6. ריו וגט סחרחורת וכל השאר, זה הכל המצאה של היצ'קוק? (6)
7. מתאימה לחלוקה (4)
8. אחרי הסוף סיעה ועדיין מס־ייעת (5)
9. לקנות אוטו, רק אחרי בדיקה (4, 3, 4)
11. אז מה אם הוא בן 83, עבר זמנו? (2)
12. אחרי הכל גבר זה לא המין החזק (2, 2, 5)
16. דבוק מבקש לצאת כמו ג'יני (2, 6)
19. למרות הבקשות, וולינגטון לא רצה לוותר לנפוליון (6)
21. אמן הבטוי וממש מטריף (5)
22. נשים עליו, למרות שלא יהיה במקום הראשון (4)
23. כנף רננים? (2)
24. רמז לשיר (3)
27. שמענו, במקרה, על הנאופים שלו (3)

אביגיל יגאי

פתרון תשבצופן 2525

לנקות את האורווה

(המשך מעמוד 15)

אחרי התפטרותו של פיניה להב הורכבה הנהלת הסקציה מפלדה, ציגל ומאיר פז, פקיד בכיר במישרד־התיק־שורת.

רשמתי מפיו של פיניה להב, שירה צרורות, את המונולוג הבא, כתשובה לשאלתי מדוע הוא מותח ביקורת על תדי קאופמן, המבקש להבריא את מוסדות ההסתדרות בתל־אביב, לרבות הפועל החולה, על־ידי הידוק החגורה ובלימת ביזבוז משווע של משאבים:

„אתה כותב שתדי קאופמן מטאטא את האורווה שמצא, אך יש סכנה שבזמן הניקוי אחד הסוסים יבעט בו. יש הרבה סוסים באורווה. אני חושב שהתנכרותם של תדי והמועצה שב־הנהגתו להפועל תל־אביב בכלל ול־כדורסל בפרט נובעת מכמה טעמים: אומנם קיים גירעון, הרבה יותר קטן ממה שאתה מפרסם, אך נכון כי קיים. תדי, בתפקידיו הקודמים, לא היה רגיל להתמודד עם בעיות של גירעון. הוא ידע לנצל גירעון של אחרים, קרי עיריית תל־אביב, כדי לערוך שביתות, שבעקיפין תרמו לא מעט לבניית תדמיתו אם כי אני משוכנע שלא זו היתה מטרתו כשהכריז שביתה. תדי מושפע על־ידי אנשים מקורבים לו, שהם אידיאולוגית נגד ספורט יצוגי, ובוודאי נגד ספורט יצוגי שמצריך את תמיכת מועצת־הפועלים. אני חושב שתדי, על־ידי התעלמות מצורכי הפו־על, רצה להעביר את הכדור למיגרשם של הוועד־הפועל ומרכז הפועל — דבר שאני מבינו. אני חושב שהיתה השפעה למאבקים פוליטיים ואישיים בינו לבין מזכירי מועצת־הפועלים שקדמו לו, והגירעון של הפועל היה נקודה נוחה כדי לנגח בה את קודמיו.“

שאלתי את פיניה להב: מדוע אינכם מכריזים על פשיטת־רגל?

פיניה: „השנה היתה כמעט כפסע בינינו לבין הגשמת התיקווה, וגם העונה — אם יבריאו שני השחקנים לרגי וויליאמס — נתחרה ואיני יודע מה יקרה. ב־9 בדצמבר כתבתי לתדי קאופמן שיעמיד לנו את 120 אלף הדולר שהבטיח לנו בעל־פה ובכתב קודם, שלמה שטיינקלפר, אך הוא טרם השיב לי.“

אמרתי לו כי אין בדעת אלי מילר, מחזיק תיק הפועל, להיענות לבקשתו במישור הכספי, בשל היות כספי הפועל מעוקלים, אך לעומת יחסו המנוכר משהו של מזכיר ההסתדרות בתל־אביב אל הספורט היצוגי היקר של הכדורסל והכדורגל, יוסף מחזיק תיק הפועל להזרים משאבים כדי לשקם את מחלקת הכדורסל בעיקר של הנוער, נערים ונשים.

פיניה להב, כחבריו העסקנים, אופ־טימי למרות שהאגודה שוקעת בחובות וטובעת לאיטה. הוא רואה לנגד עיניו הכנסה צפויה של 80 או 100 אלף דולר „אם נופיע בסוף פברואר נגד מכבי.“ אם ואם, וכו'.

„אתה מציע לי לסגור את העסק, להכריז על פשיטת־רגל — אך אין פירוש הדבר שמיטת־חובות, וכל זה לפני גמר גביע קורץ?“

משימה כמעט בלתי־אפשרית

רותיו של הפועל תל־אביב, שעסקניו הרקיעו לשחקים בשאי־פותיהם המגלומניות, התחילו בסוף שנות השיבעים, כאשר דב בן־מאיר הגיע בסערה למועצת־הפועלים, שאו־תה ראה כמיקפצה לכנסת וגם — כך קיווה — לחברות בממשלה. כאשר היה מרדכי („מוטקה“) נויוביץ מזכיר הפועל בשנים 1977/1979 — היום הוא מס' 2 במועצת־הפועלים — הוא הותיר בלכתו לקופת בן־מאיר עודף של 400 אלף לירות — סכום נכבד מאוד באותם ימים. מאז חלפו כשש שנים והחובות של האגודה מרקיעים למיליון וחצי דולר אם לא יותר.

באותם ימים, נזכרים ותיקי בית־ברנר, קיבל שחקן הכדורגל גיל לנדאו 1,000 לירות בחודש. אך אחר־כך — בעידן הבזבזנות והראוותנות של בז־מאיר — הוקפץ שכרו ל־10,000 לירות.

„הליכלוך זועק. הוא קיים אצלנו מבפנים,“ התוודה אחד מוותיקי בית־ברנר, המחזיק בעמדת־כוח לצד תדי קאופמן, „ועכשיו הוא מתחיל לצאת החוצה. היתה נורמה: כל שחקן כדורגל קיבל שמונה כרטיסי־חינם בכל שנת. אחר כך ירדה המיכסה לרבע, ורק למישחקי הפועל. היום כמעט שאין מחלקים חינם. למועצת־הפועלים חיל־קו פעם בכל שבת 50 עד 60 כרטיסי־חינם.“

אחד מראשי האיגודים המיקצועיים מגרמניה — די־ג'י־בי (דויטשר גווורב־שאפטס בונד) ביקר לאחרונה בבית־ברנר. הוא הפתיע את מארחיו בצטטו קטעים שלמים מהכתבות שפורסמו בהעולם הזה (13.11.85 ואילך) על דב בן־מאיר. הוא הדהים את מארחיו בבקיאות החומר שבפיו. הוא גילה להם כי דאגו בגרמניה לתרגם את הכתבות לגרמנית. בן־מאיר היה תמיד אישיות מקובלת אצל הגרמנים, פרסונה גראטה. הם לא תיארו לעצמם כי קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו. האורח, אחרי ששוחח עם תדי קאופמן, אמר כי „התרשם מאוד“ מהמזכיר החדש.

האם יצליח תדי קאופמן לנקות את האורווה, שיש בה — כתיאורו־אזהרתו של פיניה להב — הרבה סוסים, שגם בועטים?

אחד מתומכיו של קאופמן בבית־ברנר, מוותיקי הבית, הגיב: „המשימה היא כמעט בלתי־אפשרית.“

אותו עסקן, החושש לעורו — כלשונו — אם ייחשף שמו בגלל „המאפיה“ שמסביבו, הציג לי שאלה: „האם אתה יכול להשתחרר בעיתונות מכמה כתבים שמקלקלים אותיות עבריות? יש להם קביעות וזכויות. כך המצב גם בבית־ברנר.“

הוותיקים נזכרים בסיפור משעשע, המעיד על רמתם של עסקני הפועל: ההידרדרות של אגודת הספורט הגדו־לה החלה בסוף 1979. התפוצצה פרשת אולסי פרי, כוכב מכבי, שהתגייר וחזר לישראל מארצות־הברית כ„יהודי כשר למהדרין, כדי שיוכל לשחק בקבוצתו. אחד מפעילי הכדורסל של הפועל כתב לרב בארצות־הברית בלשון זאת: „יש לנו כושי אמריקאי שאנו רוצים לע־שותו יהודי במהירות האפשרית כמו שעשיתם את אולסי פרי.“ על המיכתב לא היתה חתימה, אך במקומה נכתב בסיום האיגרת: מזכיר הפועל, כאילו הוא בא על החתום.

הרב האמריקאי מיהר להשיב כי אולסי פרי הוא יהודי כמו סאדאת. מיכתב התשובה התגלגל לגלי־צה"ל, שמיהרו לשדר בהדגשה כי מזכיר הפועל בלש על חוקיות יהדותו של אולסי פרי. טענו אז כי מזכיר הפועל נויוביץ פגע בקודש הקדושים, אך נויוביץ לא ידע במה המדובר. הוועדה המרכזת התייחסה לאירוע, וגם דבר יצא נגד פגיעתו של נויוביץ באושיות הפועל וההסתדרות. בן־מאיר מיהר להכריז כי יחקור בפרשה והאחראי ישא בעונשו.

בעת כתיבת סדרת הכתבות על הפועל גילו לי כי מאחורי אותו מיכתב, שנשלח לרב האמריקאי כנראה ללא ידיעת נויוביץ, עמדה ההנהלה הנו־כחית של הכדורסל, השלישיה פלד/אפרתי/להב. מאז אותו מיקרה אוכל הפועל מרור, ונויוביץ, שהצליח להש־תחרר ממישרתו, מברך כל יום על הגומל.

הגיב פיניה להב: „אם טוענים כי נויוביץ לא ידע על מישלוח המיכתב, זה לא מדוייק.“

שאלתי מה היתה חלקה של השלי־שיה בשיגורו?

פיניה להב נאלם דום: „עד כאן תגו־בתי ולא יותר. אין תגובה.“

אחר־כך לא עמד ביצרו ופלט בצי־ניות מהולה בכעס: „אילו כל הצבועים שקמו אז להגנת הנכס הלאומי, ששמו אולסי פרי, שהיום הוא מתפלל בחצרו של הרבי מלובביץ', לא היו נוהגים כפי שהתנהגו, יתכן שלא היינו מגיעים היום לקבוצה ארוכה של גרי־צדק נוספים.“

(המשך בעמוד 30)

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
ויזה
ישראכרט
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

שבוע קשה

שבוע קשה מאוד עבר עליי מול הטלוויזיה. אימנם זה היה שבוע נטול ניתוחים מגעילים ונבואות שחורות בקשר לעתידי כמעשנת. אבל מצד שני, יכול להיות שהם פשוט החליטו לא להתעסק בכל מיגזר לחוד ובזה הזמן הם־מאו את הדוקטור הזה מאמריקה, שיסביר באפן מדעי כיצד ימותו שלושה מיליארדים הראשונים, מה יקרה לארבעת המיליארדים האחרים, ואיך יגוועו שאר בני־האדם תוך שבע. מרגע שאיזה אידיוט, מופרע או צורך־סמים, ילחץ על כפתורון קטנטן בוושינגטון או במוסקווה. הדוקטור המכובד (שהולך לקבל את פרס־נובל) לגמרי מופתע איך כל זה לא קרה עד היום, אבל לפי הרגשתו (וכמובן, מה־קרו המדעי) הוא יודע שזה רק עניין של זמן, ולא הרבה זמן, רבותיי וגבירותיי.

אחרי שנרגעתי קצת, החלטתי סופית שאת מעט הזמן שנותר לי עד לפיצוץ האטומי, אני אנצל בצורה הכי־טובה שאפשר. אהנה מהחיים כמה שאפשר וארגיש כמו מלכה. אבל ההרגשה של המלכה עברה לי באופן מיידי כשהגברות ניצה ליבאי, מאשה לובלסקי ושושנה ארבלי־אלמוזלינו הסבירו לי מעל המירקע, איזה יצור אומלל אני, חסר־שיווין, רפוק, מקופח וחסר־חשיבות. הן הסבירו לי שממש כולם, החל מהבוסים שלי, דרך הבעל הפרטי ועד לרבנים, כל מה שהם רוצים בחיים זה לדפוק אותי. לא לתת לי להפתח, לא להגיע להישגים ולא ליהנות מהחיים.

רגע לפני ששקעתי בתהומות־יאוש, שרק הפיצוץ האטומי הסופי יכול להציל אותי מהם, תפסתי שיחה מסכמת עם בעלי, שבמהלכה הוא ביקש ממני ללכת ולעשות קפה. המנוול. סירבתי, כמובן. מה פיתאום שאני אעשה לו קפה? הוא אמר שאם אני לא אעשה לו קפה, הוא לא יעשה שום מאמץ להרוויח הרבה כסף בשביל המישפחה. הוא לא יעשה את כל התיקונים בבית. לא יסחוב בשבילי את כל הדברים הכבדים. לא יילך יותר למילואים וישכב בבוץ ויאכל חרא, לא יוריד את הזבל, לא יתקן את האוטו, לא יירד לבור הג'ורה כשהוא נסתם, לא יסחוב ילד עייף על הידיים, ולא יילך לפגיי בחושך שנטפל ברחוב.

אז עשיתי לו מייד קפה, לבעל המיסכן שלי. וחשבתי שזה מאוד לא בסדר שעוד לא קם איזה גוף שיגן על זכויותיהם של הגברים הדפוקים האלה. באמת לא בסדר.

גברים: מי יעזור להם?

פינת הקמצן הגדול

כמו שהבטחתי במדורי הקודם, אפיקס בפינת הקמצן הגדול כל מוצר או חנות או מיפעל שיוריד את מחיריו ב־50% לפחות.

קיבלתי במשך השבוע כמה וכמה הודעות על הנחות שמתחת ל־50%, ולא השתכנעתי שהם עשו כמיטב יכולתם. לעומת זאת הנה שני מיקרים שנענו לדרישותיי.

● סירי הבישול של חברת אלגת. שהם מצויינים (יש לי אחד בבית, כבר מזמן) ויפים (אפשר לראות בתצלום), נמכרים החודש בהנחה של 50% בחנות שעליה כבר כתבתי בשבוע שעבר, ברחוב ז'בוטינסקי 9, רמת־גן. מלבד ההנחה, כל הקונה סיר אחד מקבל במתנה שני ספלים. כל הקונה שלושה סירים, מקבל סרוויס. מומלץ באופן אישי.

● עכשיו קצת תרבות. בתחנה המרכזית, ברחוב סולומון פינת רחוב הנגב, יש חנות־ספרים גדולה המוכרת ספרים במחירים בלתי מתקבלים על הדעת. סיפרי־לימוד, סיפרי־קריאה, סיפרי־ילדים, ספרים משומשים, ואפילו חיסולים של ספריות ישנות. הרכישה האחרונה שלי בחנות כללה שישה ספרי־ילדים, שעבורם שלמתי בסך הכל 10 שקלים. מי שיש לו ילדים בולעי־ספרים וסרבני־סיפריות — שירוץ.

מוצר חדש בא לשכונה

ראש־הממשלה שימעון פרס בוודאי היה אומר שאוהבי הזעתר בארץ מתחלקים לשלושה חלקים. א' ב' ו־ג'. א' הם אוהבי הזעתר הנוסעים פעמיים בשנה לצד הדרומי של כפר מסויים בדרום־לבנון, ושם, בשיח השלישי משמאל, הם קוטפים את האזוב שאהבה נפשם. אחרת לא נאה להם. אני אישית מכירה שני נודניקים כאלה.

חלק ב' הם אוהבי הזעתר, שאומנם לא מוכנים לעבור את גבול הקו הירוק, אבל לעומת זאת יש להם חנות מיוחדת בצפת (שאגב, הם לא מוכנים לגלות לאף אחד את שמה), ושם, בחנות, אצל זילברשטיין הזקן, הם קונים את הזעתר הכי טוב בעולם, כמובן.

הקבוצה השלישית של אוהבי הזעתר הם אלה המוכנים להטריח את עצמם עד לשוק־הכרמל, וגם זה רק בגלל העובדה המצערת שאי־אפשר להשיג זעתר בכל מכולת או סופר־מרקט. אמתכם הנאמנה שייכת לקבוצה ג', כמובן. אז, במיוחד עבורי, התחילו החברים במושב אלון־הגליל לשווק זעתר בקופסות של 100 גרם במחיר 2.25 ש"ח בכל רשתות־השיווק.

ולבסוף, קבוצה ד' הם אלה שאומרים עכשיו: מה היא מבלבלת את המוח בכלל? מה זה זעתר?

זעתר, רבותיי האיגנורנטים, הוא תבלין יוצא מהכלל, המתאים לבשרים, גבינות, סלטים, מיני מאפה ומה לא.

לקופסת הזעתר מצרפים כעת דף מתכונים, אבל נדמה לי שהמתכון הפרטי שלי, שעמד בבחינה כבר 600 פעם, הוא הפשוט והטוב ביותר.

המיצרכים הדרושים לארוחה של ארבעה סועדים:

צ'יידי זעתר בפעולה

3 כפות זעתר, 6 כפות שמן־זית, 3 שיני שום כתושים. מערבבים הכל ביחד בתוך צלחת עמוקה ומגישים לשולחן.

בצלחת אחרת שמים 4 ביצים קשות. בעוד צלחת קצת ירקות חיים וזיתים ובצל חי, ובצלחת האחרונה כמה פיתות חמות.

כשהכל נמצא על השולחן, עצור רגע וראה איך האורחים הכי מעונבים מתנפלים ומתחילים לטרוף — בלי סכין, בלי מזלג ובלי גינוני חנה בבלי.

ברכות חמות

אחד הדברים שאליהם אני מתגעגעת מאז שחזרתי משהות ארוכה בארצות־הברית, הוא עצמאותה של עקרת־הבית. האפשרות לערוך קניות בסופרמרקט בכל שעה במשך היום והלילה, בלי לרוץ כדי להספיק להגיע עד 7 בערב.

ובאמת, אחד התענוגות הגדולים שלי היה לראות בטלוויזיה את הסרט המאוחר, ללבוש מעיל, לקחת את המכונית ולנסוע לחנות, משהו בין 1 ל־1 ושלושים בלילה, ושם, בלי לחץ, לעבור בין המדפים ולהנות מהחיים.

אמריקה אומנם עוד לא הגיעה אלינו בשלמותה, אבל ניצנים ראשונים כבר יש. חנות ההיפר־כל הענקית, שבקניון ברמת־גן, פתוחה החל מהשבוע שעבר כל יום מ־9 בבוקר ועד חצות הלילה. שאלוהים יברך את יוזמי הרעיון ויתן להם כוח לפתוח עוד הרבה חנויות כאלה, ואם אפשר, אחת לפתוח באיזור שלי, ומהר.

שימחת בישולים

ספר־בישול חדש הוא תמיד שימחה בשבילי, וגם פלא. הפלא הוא שבכל שבועיים יוצא עוד ספר־בישול, ותמיד אפשר למצוא בו משהו חדש. איזה מתכון שעדיין לא שמעתי עליו, או אופן־הכנה קצר ביותר או צורת־הגשה שלא חשבתי עליה בעצמי. תמיד, כשנדמה שאי־אפשר לחדש עוד כלום, יוצא עוד ספר ושוב מחדש משהו. לכן, מתוך נסיון העבר, חשבתי שככה זה יהיה לנצח.

אבל, בשבוע שעבר יצא לאור ספר בשם קל, מהיר ואלגנטי מאת סינדי גינצברג, בהוצאת ר' סירקיס, ואחרי דיפדוף קצר מאוד הנחתי אותו בצד.

כמה פעמים בחיים אפשר לקרוא איך עושים בלינצס עם גבינה, או אגרול, או פנקיק, או רוטב אלף האיים, סלט טונה, סלט ולדורף, מרק־בצל, מרק־עוף? כמה וריאציות בן־אדם צריך בקשר להכנת אורז עם צימוקים, פשטידת־איטריות, גפילטע פיש, או עוגת־שוקולד?

ספרי־הבישול של רות סירקיס, גם אלה שכתבה בעצמה וגם אלה שראו אור בהוצאת־הספרים שלה, היו עד היום ספרים טובים מאוד, רציניים, בעלי יחוד. רות סירקיס עשתה להרגלי־האכילה של הישראלים מה שעשתה בטי קרוקר לאמריקאים — המון רעיונות חדשים, קיצורי־דרך בבישול, צורות־הגשה מעניינות, ולא חזרות משעממות.

הספר הזה הוא מיותר. גם לעקרת־בית מתחילה, וכמובן לעקרת־בית מנוסה. חבל.

לא ברור

ההורים שלי וכל החברים שלהם, הם עד היום עולים חדשים (רק 30 שנה בארץ) וכך קוראים להם השכנים־הצברים שלהם. בעל המכולת שלי הגיע ארצה בילדותו מפולין, וכל השכונה יודעת שמנחם הוא פולני. רופא־הילדים שהיה לנו פעם נקרא "הרופא היקה" כי הוא נולד בגרמניה. פעם הוזמנו לארוחת־ערב אצל זוג יפאני ובילינו נהדר. לבעלי יש חבר שעלה משוודיה וכולם קוראים לו רודי השוודי. כשאני נוסעת לחוץ־לארץ אומרים שם שאני ישראלית. וכשאני נמצאת בירושלים מציגים אותי כתל־אביבית.

אז אולי מישהו יכול להסביר לי סוף־סוף למה הגרוזינים נעלבים כל־כך כשאומרים עליהם שהם גרוזינים? אחרי ההסבר שלהם בסרט הטלוויזיה היפה בשבוע שעבר, סעודה בגרוזיה. הבנתי שבהחלט יש להם במה להשוויץ. ולהתגאות — אז למה להתבייש?

איחור בסיגנון מלכותי ★
רקדניות מהוואי לכבוד הכלה ★
דיסקוטק חדש — פרצופים ישנים

עודד גרמנוב דוגמן צעיר ובעל סטודיו לצילום. נושא בזרו־עותיו את רותי מכנס, בתה של עדה מכנס. הפעילה באירגונים שונים נגד הסמים. רותי ניסתה כוחה בדוגמנות.

המשקאות על חשבון הבית — רק עד שעה 1

כל המי ומי. הרבה יפים ויפות ושאר מבלי־עולם באו השבוע לפתיחת דיס־קוטק חדש במלון שרתון בתל־אביב. הכניסה היתה למוזמנים בלבד, והמי־אושרים זכו במשקאות על־חשבון הבית ומוסיקת־דיסקו מהדהדת.

הירבו לרקוד ולהשתובב הדוגמניות **אילנה סיבוני**, **יהודית נגר ונטע רמון**. **סנינה רוזנבלום** באה. הראתה את עצמה והלכה מוקדם. **צבי לידסקי** ייצג את עורכי־הדין, **עדה ספיר** את השחקנים. כמו כן היו מעצ־בי אופנה ושיער, יצרני טכסטיל ונ־שות־חברה.

לכל אלה נכונה אכזבה, כאשר ב־1 אחרי חצות סגרו את הבר והתחילו לר־מוז לאורחים ברמזים עבים, שהגיע הז־מן ללכת הביתה.

האורחים הבינו את הרמז, ובפתח שמעתי הצעות שונות להמשך הערב במקומות הבילוי האלטרנטיביים.

יונה לחוביץ אשת־החברה שהיתה נשואה ליבואן־הבשר נח־מיה לחוביץ, באה למסיבת־הפתיחה במכנסי טייטס צמודים, שהבליטו את רגליה היפות, ובחברת לידיה אופיר.

הילה קלמן מלכת היופי לשנת 1985 (במרכז) חגגה את יום הולדתו־ה־20. למסיבה שערכו לכבודה הופיעה הילה באיחור־כה ניכר, עד כי חלק מהמוזמנים הירהרו באפשרות שנפלו קורבן למתיחה.

המלצרים ו

אברהם טולר, גרוש מבוקש (ראה/ התחתן השבוע עם **אינה לבית קרני**. את עשה. כמובן, בבית הקפה פילצ, שהוא אחד בכניסה לאולם המתין השחקדברדרן מ לבוש כליצן וחילק לאורחים פרחים.

המלצרים הקבועים של המקום ענד והתחלפו ביניהם בעבודה, כולם היו מוזמני כשהחלו הריקודים לצלילי מוסיקת־ד המלצרים לרוקדים, וכמוהם גם צוות עובדי

וונדי מור אשתו של ישראל, אחז־פילצ, אם לשלוש ב־העוסקת גם בדוגמנות. משמאל: חברת

דובי לויט הצעיר הוא עולה חדש מקנדה, המצליח מאוד כדוג־מן (לידו: הדוגמן גרג לאורסון). למטה: מלי גבאי, אשתו לשעבר של איש הביטוח נתלי הלוי, בחברת אשתו הנוכחית, הדס.

בין הממתינים היו גם מתחרותיה על כתר מלכת־היופי: נורית מיזרחי (מימין) ולאה שוויצר. נורית זכתה בתואר מלכת היופיעשרה, ומאוחר יותר בתואר מיס אסיה והפסיפיק. לאה היא סגניתה של נורית לתואר מלכת היופיעשרה.

רקדו בחתונת מעסיקם

רחל המרחלת), סיבת החתונה הוא בעליו.

בה אילוז, שהיה הופעם בהתנדבות, לחתונה.

סקו, הצטרפו גם מיטבח.

רון סימונס, הזמר הכושי מג'מייקה, שהיה אחד האורחים, נטל ספונטנית את המיקרופון ובידר את הקהל במחרוזת שירי־רגיי.

אבל האטרקציה האמיתית של הערב היתה ללא ספק רקדניות־הבטן מהווארי, שהפליאו בגמישות גופן. הצייר **איתמר נוימן**, אחד האורחים, שעיצב בזמנו את המקום, גילה לנוכחים כי בערב זה חל יום־הולדתו ה־30. משנודע הדבר לטבחים, רצו אלה למיטבח ואפו למענו עוגה מיוחדת. כך נערכה, לגמרי במיקרה, מסיבה קטנה של יום־הולדת בתוך המסיבה הגדולה של החתונה.

אתי ברקין בוגרת המידרשה ברמת־השרון. עו־סקת בדוגמנות צילום מגיל 15. נשואה ואם לשני בנים. גם בעלה הוא אחד משותפיו של החתן.

השותפים בקפה ת (3, 6 ו־10), ענת ברלינסקי.

נטע רמון יצאה יחד עם אלי מור (משמאל) אל מחוץ לפאב, כדי לבדר ולשע־שע את רני קובלנץ, בשעה שהמתין בעצבנות ניכ־רת לבואה של הילה קלמן, חברתו מזה חודשים תמימים. נטע, דוגמנית מבוקשת, החליפה דיעות מיקצועיות עם רני, שהוא מנחה תצוגות אופנה.

מי הפתיע את מי

הילה קלמן, מלכת היופי לשנת 1985, חגגה השבוע את יום הולדתה ה־20, כמסיבת הפתעה. בסופו של דבר, את ההפתעה הגדולה סיפקה היא עצמה. המופתעים היו חבריה.

בערב היא יצאה, בחברת הוריה וא־חותה, לאכול במיסעדה סינית, ובאותה שעה התקבצו ובאו ידידיה ומכריה ל־פאב המיטבח. הסמוך לקולנוע צפון.

הילה, כך מסר חברה הטרי **רני קובלנץ**, תגיע בערך ב־10 וחצי.

הצלמים המתינו בפתח דרוכים, ורני התחבא מאחורי עמוד. לשאר האורחים חילקו נרות וזיקוקים דינור. השעה 11.00 עברה חלפה, והמלכה טרם הגיעה.

בחצות וחצי סיימה הילה סוף־סוף את הסינית שלה.

סמוך ל־1 נכנסה המלכה למקום. היא באמת הפתיעה את כולם.

יהודית ארדיטי הדוגמנית הבלונדית, במצב רוח מרומם, אחרי כמה כוסיות ששתתה עם דורית גת (משמאל). הן היו שתיים מן האורחות שהמתינו למלכה המארחת.

איך לחדש כובעים מהבוידעם, משוק הפישפשים ומחנות יד שניה, על־ידי תוספות המצויות בבית או בחנות לצרכי־תפירה

כובעים מסוגננים

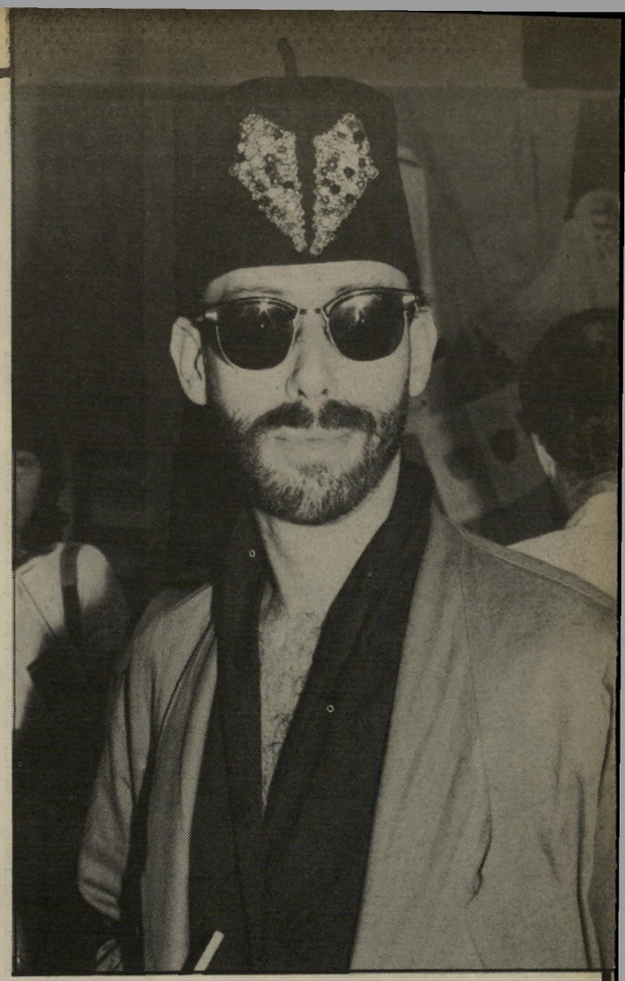
ל וכרים ביצד נראו הנשים בש־נות ה־30, ה־40 וה־50? כולן חבשו לראשן כובעים שונים ומשונים. היו להן כובעים לרוב, שאותם היו מח־ליפות בקצב רב, הן היו משנות את הופעתן מפעם לפעם.

גם שחקניות־הקולנוע של אז הש־תוללו בכובעים שונים, בצבעים שונים ובסיגנונות שונים. כובע וכפפות היוו חלק אינטגרלי מהלבוש.

האנגליות, גם של היום, הן מלכות הכובעים, החל ממלכת אנגליה, המשך בנסיכה דיאנה וכלה בחוג הנוצץ, המופיע מדי יום ראשון בתחרויות־הסוסים, ושעה שהגברים מהמרים, כשמיגבעות לראשם, הנשים ערוכות תחרויות למי יש כובע חדשני יותר, אופנתי יותר, משוגע יותר — מסול־סל, מעוטר בפרחים, נוצות, סרטים ומלמלות.

כמו סיר לילה. האופנאים ראו כי טוב והתחילו לעצב כובעים אופנתיים, חתיכיים וצעירים מכל הסוגים וה־סיגנונות, כך שיתאימו לכל לבוש וגיל.

אחד הלהיטים הם הכובעים מבד הגובלן. זהו בד המזכיר את ריפודי כורסותיו של לואי ה־16, בד ציבעוני ורקום. גיזרת הכובע היא פשוטה בתכלית ומזכירה סיר־לילה או כובע תורכי. זה כובע עגול, חסר־שוליים, שייחודו הוא בבד שממנו הוא עשוי. ההדרורות בלבושן ישיגו נעליים

סיכות ספגניות האופנה האחרונה לגבר. כובע לבד שחור, בורדו או כחול, בסיגנון טרבוש תורכי. את הסיכות ניתן לתקוע בכל צידי הכובע או לוותר עליהן.

קרפים כובע לבעלות סטייל, אישיות וסיגנון־לבוש מאוד מסויימים. מימין: כובע העשוי ככיפת־קטיפה, מעוטר בסרט־זהב כשבחלק האחורי של הכובע פרפר שחור. משמאל: כובע קרפ מוזהב, מעוטר בסיכת־פנינים ואבני־זהב. זאת היא התשובה לכל הנמוכות הרוצות להיראות גבוהות.

אבנים נוצצות על כובע חסר־שוליים דמוי סיר־לילה. הכו־בע עשוי צמר או לבד קשוח ומעוטר ב־אבנים נוצצות. המשולבות בצורה אלכסונית ומותאמות לגוון הכובע.

לבד קטן חביב וצעיר. לא מנקר־עינ־יים, מתאים לכל גיל ולכל לבוש, מוסיף נופך כמעט לכל סוגי הבגדים.

קטיפה ונוצות

כובע המעוצב בצורה המזכירה טורבן הודי. את חזיתו מפארות נוצות, סיכת־זהב ופני־נים. אם השיער אינו מסודר, זוהי התשובה. חובשים אותו, ונראים יפות.

ומגפיים מבד גובלן, וכן תיקים קטנים וגדולים עשויים מאותו הבד, להשלמת ההופעה.

הכובע הזה הוא אומנם ספורטיבי בסיגנונו, אבל הוא יכול לשנות את צורתו בהתאם למה שלובשים. לובשים חליפת־צמר לבנה, ז'קט ארוך וחצאית צרה וארוכה — ייראה הכובע אלגנטי. לובשים שימלת־טריקו בצבע בורדו ומגפיים שחורים — ייראה הכובע ספורטיבי יותר.

ממש פנינה. הסיגנון התורכי מקבל מראה נוסף וחדש בכובע עשוי לבד, או בד־צמר, בגוון חלק ואחיד כמו כחול, ירוק, אדום או שחור ועליו מוטבעות אבנים נוצצות בגדלים שונים ובצורה אלכסונית.

הכובע הזה מתאים מאוד לבעלות שיער קצרצר או לבעלות שיער ארוך ואסוף מאחור בקוקו צמוד. בסיגנון ה„שניון" הצרפתי.

ומה בקשר לכובע־קטיפה שחור בצורת טרבוש תורכי שבתוכו שזורים חוטי־זהב רחבים? הוא להיט לעת ערב. כובע כזה ייראה נהדר וחגיגי עם שימלת־ערב שחורה או חליפת־מיכנסיים שחורה, כשעגילי־זהב, שרשרת־זהב ואף צמיד־זהב משלימים את ההופעה.

מי שמאוד אוהבת זהב, תוכל להצטייד גם בנעלי־סירה מוזהבות, בעלות עקב גבוה.

את הסרטים השזורים בטרבוש ניתן להחליף, לשנות ולשזור בגוון הרצוי — סרט כסף או סאטן ציבעוני — להתאים לו את האביזרים אשר באמתחת.

ניתן גם לקנות כובע כזה חלק ובוודאי יהיה זול יותר לשזור בו באופן עצמאי את החוטים־הסרטים הרצויים.

כובע בסיגנון רומה, אך שונה, הוא כובע עגול ובעל שוליים רחבים שעליו פנינים לרוב. כשהפנינים מפוזרות מסביב לכובע בצורה שווה. גם כובע זה ניתן לשבצו במו ידיך, כשקונים את הכובע והפנינים בנפרד ותופרים אותן בצורה ובסדר האהובים — בצורת זיג־זג או פסים־פסים. פרח במרכז או בצד.

שילוב שרשרת פנינים ארוכה וצמיד פנינים רחב בבגדים יתנו הופעה אופנתית ביותר, ממש פנינה.

כמו תכשיט. גם הגברים לא נזנחו על־ידי מעצבי־האופנה, ואם טרבוש או טרבוש. גם כן בגוון אחיד ועליו שתי סיכות גדולות ונוצצות, עמוסות אבנים ססגוניות.

את הסיכות ניתן להזיז,לשנות את מקומן ולתקוע אותן בצד, מלפנים או מאחור.

ולנשים, עיצבה האמריקאית מרסייה כובע שהוא סט תואם לז'אקט, עשוי בד נוצץ, מעורב בברוקאד בגווני זהב ורוד ושחור. הכובע, בסיגנון קסקט, עשוי מבד הז'אקט והמצחיה, בחלקה הקידמי. עשויה סאטן שחור, התואם את המיכנסים.

ועכשיו — כובע משוגע לערב מטורף: כובע עשוי כולו קטיפה חלקה, רכה ועדינה, תפור בצורה המזכירה טורבן הודי, כשבצד המצח מפארות אותו כמה נוצות באי־סדר מסודר וסיכת־זהב ופנינים מקשטות את הכובע.

צריך גם אופי וגם סטייל מסויים של

גובלן

להיט אופנתי. הכל גובלן – הכובע, התיק, הנעליים, המגפיים ואפילו סנדלי־גובלן בקיץ. הכובע ספורטיבי ואלגנטי, תלוי מה לובשים עימו. נראה נהדר על בעלות שיער קצר או ארוך אסוף בקוקו.

אישיות וסיגנון־לבוש, כדי לחבוש כובע שכזה — כובע למחפשות תשומת־לב. ויש עוד כובעים מיוחדים שכאלה, העשויים בד קרפ מוזהב. מן המרכז עולה לה בגאווה כרבולת קרפ מוזהבת, והכובע כולו משובץ באבנים זהובות ובמרכזו סיכה מוזהבת מעוטרת בפנינים.

כובע נוסף ומיוחד עשוי בד קטיפה וקרפ. הכובע עשוי מבד קרפ שחור.

לא להתעצל. כובע הוא אביזר שכמעט לא נגמר, ולכן כדאי ומומלץ להשקיע בשניים־שלושה כובעים. בסיגנון האהוב והמתאים לסיגנון הלבוש.

לאלה האוהבות לפשפש ולחטט בבוידעם של הדירות, הסבתא או הדודה שכנה, מומלץ לא להתעצל, לטפס, למצוא ולנקות את המציאות.

המתעצלות יוכלו להסתובב בשוקי־הפישפשים או בחנויות היד השניה ולמצוא מיני כובעים שונים ומשונים ולהוסיף להם אבנים ציבעוניות. סיכות ססגוניות, פנינים, סרטים, נוצות וכל מה שעולה בדימיון, וכך להופכם לאופנתיים וחדשניים.

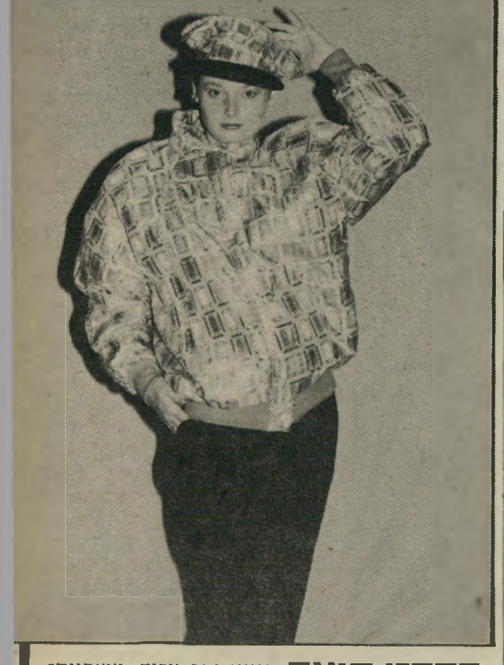
פנינים ובדולח

כובע שחור פשוט מאוד מחנויות־כובעים או משוק־הפישפשים, שניתן כעת לחדשו. מימין: כובע לבד שחור ומעניין.

קסקט חואם

בגווני זהב ווריד. מיצחיית־הכובע עשויה סאטן שחור התואם את המיכנסיים או כל בגד אחר שתבחרי.

מעולם לא הגיעה שערוריית השוביניזם בארץ לשיא כזה: בעזרת הנשיא וכל כלי־התקשורת נאמר לציבור שבן אחד שווה יותר מעשר בנות

פסטיבל הזָכָר

לראות את הציפציק בעוד הנשיא מחבק את התינוק, למען הצלמים, ביקש פרג׳ להסיר את החיתול, כדי להוכיח שאביאל הוא אכן בן־זכר.

גם הנשיא לקח חלק בהילולא השוביניסטית שבאה לחנך את המוני ישראל שאין ערך לבנות

„לקחתי מטבע של דולר. ניקבתי בו חור והשחלתי דרכו חוט. האשה שכבה במיטה. את המטבע טילטלתי מעל לביטנה. הדולר נפל על הבטן במאונך. ידעתי — הפעם יוולד לנו בן. אילו המטבע היה נופל במאונן, זה היה סימן לבת," נאום הגבר פרג׳ ברמי.

ואכן, השיטה הדולארית הוכיחה את אמינותה. לפרג׳ (בערבית: רפאל) נולד בן, אחרי אחת־עשרה בנות, שאחת מהן נפטרה.

בכפייתיות עקשנית, כמו קלפן חולני, התמכר פרג׳ להולדת ילדים. שנה אחרי שנה עיבר את אשתו ובליבו תיקווה: אולי הפעם יוולד בן. אחת־עשרה פעמים הפסיד במישחק שהמציא לעצמו. בפעם השתיים־עשרה זכה.

וכל אותן שנים סוזן ברמי התעברה, ילדה ושתקה. רק אחיותיה כעסו. ביקשו מפרג׳ שיחדל לענות את האשה המיסכנה. „היא חולה. כל הריון נוסף מסכן את חייה. הנח לה. הסתפק בבנותיך." התחננו לפניו.

אבל פרג׳ לא ויתר. הדיבוק שנכנס בו לא הירפה. „בשביל הכבוד שלי הייתי מוכרח להביא בן," הוא אומר.

איש לא תבע את כבודה של סוזן או את כבודן של הנשים בכלל. כך היה במשך עשר לידותיה הקודמות של סוזן, וכך כאשר נולד אביאל, לפני עשרה ימים.

8 מתוך 10 בנותיו של פרג׳, כמו אביהן, רצו את־זכר. „לכל החברות שלי יש אחים ורק לי לא," אומרת זיווה, שניה מימין, „ובגלל זה כולן צחקו עליי. עכשיו אני גאה." כשנולדה זיווה, שהיא הבת השניה עדיין קיווה אביה שייוולדו לו הרבה בנים. אך נולדו שבע בנות וזוג תאומות.

התיקשורת התנפלה על אביאל בר־עבתנות מעליבה. „נסיך הכתר", „קציץ הביטחון של הבנות", „הברית של המדינה", זעקו הכותרות, לעיתים בעמודים הראשונים.

הנשיא חיים הרצוג היה סנדקו של אביאל. יצחק שמיר ביקר את מישפחת ברמי. במסיבה שערך פרג׳ למחרת הברית השתתפו חברי־כנסת.

אירגוני הנשים שתקו. אף לא אשה אחת שלחה מיכתב מחאה לנשיא או ליצחק שמיר. אף לא אחת שאלה האם גם הולדת בת, במישפחת ברמי או בכל מישפחה אחרת, היתה יוצרת מהומה ממלכתית.

„במישפחה צחקו עליי"

חילתו של הפולחן הגברי של השבוע בעיירה שדרות, לפני 19 שנים. סוזן, נערה בת 16, נישאה לפרג׳, אז חייל בחובה, בן 19.

כשהייתה סוזן בת 17, ילדה את בתה הראשונה, דורית. פרג׳, החייל בן ה־20, התאכזב, אבל עדיין לא התייאש. „אמרתי לעצמי, אין דבר פרג׳. בת ראשונה — סימן לבנים.

„רק כשנולדה סימונה, הבת השלישית, נכנסתי לדיכאון. פיתאום התחלתי להבין שמשהו לא בסדר איתי. איזה מין גבר אני שלא מצליח להביא בן?

„הלכתי להתייעץ עם כל מיני אנשים. היו רבנים שאמרו לי שהכל קורה לי בגלל זה שאני כזה חם מוג. אם אתן לאשה לגמור לפניי, הכל יהיה בסדר."

כך נולדה בת ועוד בת. „ועם כל בת התייאשתי יותר ויותר. סבלתי סבל פנימי. הלב שלי התפורר. במישפחה שלי צחקו עליי. פרג׳ לא שווה כלום. כך אמרו. ובאמת, מה שווה גבר שאין לו בן?

„בלידות השישית והשביעית כבר לא לקחתי את סוזן לבית־חולים. בטח

בעזרת הבאבא סאלי: בן!

במשך שנה הס־תובב פרג'י בין ה־קדושים החיים והמתים והתפלל שסוף־סוף יוולד לו בן־זכר. אצל הבאבא־סאלי ואצל בנו, הבאבא־ברוך, היה בן־בית. כשנולד אביאל הקיף פרג'י המאושר את מיטתו בתמונות הבאבא. שיהיה למזל. המהומה בבית ברמי לא הצליחה להעיר את התינוק, שהוא עתה הילד ה־11 במישפחה.

לסכן את החיים

כל הריון נוסף סיכן את חייה של סוזן ברמי, שהיא חולה במחלת נפילה. „אין מה לעשות – אני רציתי בן זכר וידעתי שסוזן תצליח להחזיק מעמד!"

כיסא אליהו הנביא

טקס ברית־המילה של אביאל נערך על כיסא אליהו הנביא. וזה היה הרגע המאושר בחייו של פרג'י, שבמשך 19 שנים חלם על הכיסא הזה.

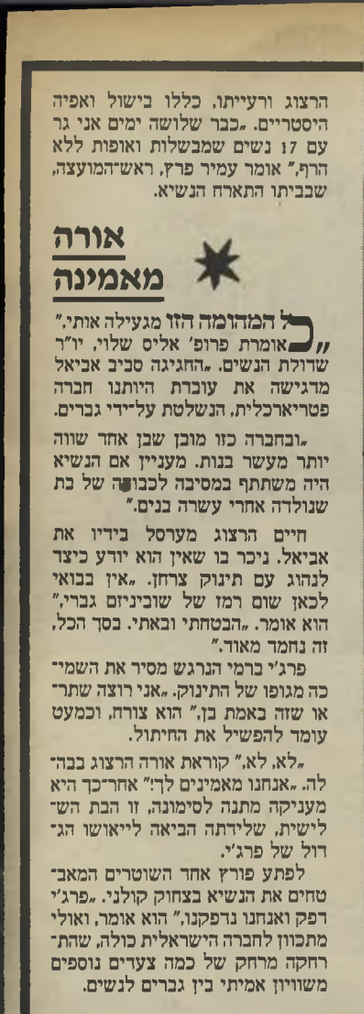
שרה ליבוביץ

שוב את מביאה לי בנות. חבל על הנסיעה לבית־חולים. סעי לשם עם אחיותיך, תלדי מה שתלדי ואחר־כך תתקשרי אליי ותספרי לי מה קרה — כך אמרתי לסוזן."

סוזן ברמי, שחורת שיער ועיניים, בת 35, נראית כמו בת 45. מבטה פזור. מרוחק מהמהומה. עכשיו, אחרי שביצעה את המוטל עליה, היא יכולה לשקוע במין עירפול מתוק, רווי בהקלה.

מפעם לפעם היא מנסה לרמוז שבנות זה בסדר, ומה יש, הן לא עושות צרות והז ילדות טובות וחמודות.

17 נשים מבשלות

שלושה ימים לאחר שנולד אביאל, הובא לבית מישפחת ברמי כיסא אליהו־הנביא. מוקף בספרים ובתמונות של הבאבא־סאלי, ישהה הכיסא במשך שבוע ימים בבית ברמי, כדי להביא מזל לרך הנולד. גם מיטתו של התינוק מוקפת בתמונות הבאבא.

את גורלה מקבלת סוזן בהשלמה. כך גם את הריונה האחרון, אותו הרתה באפיסת כוחות. „הפעם ידעתי שאלוהים לא יוניח אותי. היה לי גם חלום על זה. חלמתי שהגעתי עם פרג'י לריב גדול בגלל הבנות. אחרי הריב פרג'י הביא את כיסא אליהו הנביא, הושיב אותי עליו ואמר לי: עכשיו תפסיקי לעשות לי בעיות ותביאי לי בן:

„במשך תישעת חודשי ההריון כולם מסביבי היו בלחץ. פחדו שעוד פעם תהיה בת. גם אני הייתי עצבנית, אבל הרגעתי אותם. אל תדאגו, הפעם יהיה בן, אמרתי לפרג'י ולבני־מישפחתו.

„אם לא היה בן גם הפעם? הייתי ממשיכה עוד ועוד, עד שלא הייתי יכולה יותר."

פרג'י: „אני לא יודע מה הייתי עושה אם שוב היתה לי בת. יכול להיות שהייתי מנסה עוד פעם־פעמיים. ואולי הייתי מפסיק ומרגיש שאני מקופח, שאלוהים שם עליי מזל רע, ושאין לי ברירה, אלא לסבול בשקט, שהרי להתגרש לא רציתי. סוזן היא האשה שלי, למרות שהביאה עד עכשיו רק בנות."

ההכנות בעיירה שדרות, לקראת בואו של הסנדק, נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו, כללו בישול ואפיה היסטריים. „כבר שלושה ימים אני גר עם 17 נשים שמבשלות ואופות ללא הרף," אומר עמיר פרץ, ראש־המועצה, שבביתו התארח הנשיא.

אורה מאמינה

„כל המהומה הזו מגעילה אותי," אומרת פרופ' אליס שלוי, יו"ר שדולת הנשים. „החגיגה סביב אביאל מרגישה את עובדת היותנו חברה פטריארכלית, הנשלטת על־ידי גברים.

„ובחברה כזו מובן שבן אחד שווה יותר מעשר בנות. מעניין אם הנשיא היה משתתף במסיבה לכבודה של בת שנולדה אחרי עשרה בנים."

חיים הרצוג מערסל בידיו את אביאל. ניכר בו שאין הוא יודע כיצד לנהוג עם תינוק צרחן. „אין בבואי לכאן שום רמז של שוביניזם גברי," הוא אומר. „הבטחתי ובאתי. בסך הכל, זה נחמד מאוד."

פרג'י ברמי הנרגש מסיר את השמיכה מגופו של התינוק. „אני רוצה שתראו שזה באמת בן," הוא צורח, וכמעט עומד להפשיל את החיתול.

„לא, לא," קוראת אורה הרצוג בבהלה. „אנחנו מאמינים לך!" אחר־כך היא מעניקה מתנה לסימונה, זו הבת השלישית, שלידתה הביאה לייאושו הגדול של פרג'י.

לפתע פורץ אחד השוטרים המאבטחים את הנשיא בצחוק קולני. „פרג'י דפק ואנחנו נדפקנו," הוא אומר, ואולי מתכוון לחברה הישראלית כולה, שהתרחקה מרחק של כמה צעדים נוספים משוויון אמיתי בין גברים לנשים.

בכלא־הנשים „נווה תירצה" ממתינים הכל לאשה המדוברת ביותר במדינה: חווה יערי

מחכים לחווה

בעוון שוד נאווה תורג'מן, שנדונה לחמש שנים בעוון שוד, כבר ריצתה שני־תיים בנווה־תירצה, בהן גם ילדה את בתה, נאטאלי, כיום בת שנה ושמונה חודשים. בזכות נאטאלי, הנמ־צאת איתה, זכתה תורג'מן בתא לעצמה ולבתה, שאותו קישטה למענה בפוסטרים, במיקי מאוסים ובבובות.

מיכל רוצה שחווה כבר תגיע. מיכל שפוטה ל־22 שנים בכלא. היא לסבית, המצהירה על כך באופן טיבעי גם באוזני ההנהלה. „חווה יפה ועדינה, ואני אוהבת אותן כאלה." מיכל מחיי־כת ומגלה שן אחת ויחידה בפיה. „כשבא לי על בחורה, אני עושה לה עיניים מהבוקר עד הערב. ובערב היא

תא לחמש התאים מיועדים לשתי אסירות (בדרך־כלל, אלה המרצות תקופת־עונש ממושכת) או לשש. לעי־תים מסתפקים בחמש נשים בתא. בתצלום: מפקדת הכלא, חיה שוהם.

ב ימים הקרובים תועבר חווה יערי מבית־המעצר באבו־כביר אל כלא נווה־תירצה ברמלה. הכלא מוכן לקראתה.

„טוב שהיא לא מתה כשניסתה להתאבד!" אמרה פרנסין בחום. „לא כדאי לאבד את החיים!"

פרנסין הצרפתיה היתה נרקומנית, ונתפסה כשהיא נושאת כמות גדולה של הרואין מצרפת לישראל. בכלא היא מבשלת. את חווה היא רוצה לפגוש. „היא נראית רזה ותמימה!" היא מוסיפה.

חיה שוהם, מנהלת הכלא, תוהה כי־צד תשתלב חווה בנוף. „עומדות לר־שותנו רק שלוש אפשרויות," היא או־מרת, „מיפעל לממטרות נען, המייצר ראשים לממטרות; מיפעל הרכבת־חש־מל של תדיראן; ומיתפרה המתפקדת חלקית. וזהו, קשה יהיה לבחורה מן הסוג הזה להשתלב בעבודה שלא נוע־דה לידיים ענוגות."

חשמל בכלא אסירה העובדת בבית־המלאכה לחיבורים חשמליים שהקימה חברת תדיראן בכלא, יכולה להשתכר עד 400 שקלים חדשים בחודש, אותם היא מקבלת לידיה.

בעיות סמים מיריי הצרפתיה, שנשפטה בעוון סחר־בסמים, לא קמה באותו יום ממיטתה להשכמה, וכעונש היא הושארה בתאה למשך כל היום. משמאל: נאטאלי תורג'מן, אהובת האסירות, יוצאת לטיול במיסדרון שבין תאי האסירות, המתחרות ביניהן בפינוקה של הילדה.

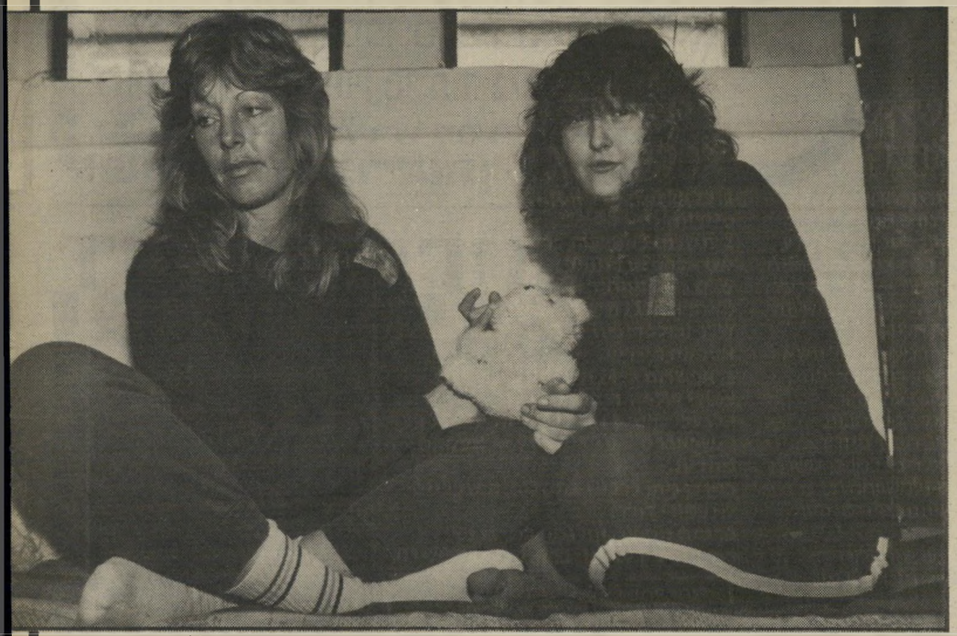
הסוהרת מאיה ספירו, אשתו של הזמר היווני, פותחת את שער כלא „נווה תירצה". היא תקבל את פני חווה

שלי. היא תחלוק איתי את תאי, ותהיה שלי עד שיחרורה."

גם מריה יפת־התואר מחכה לחווה, שיערה אש, וכן גם אופיה. „אין לי חברות. אני בודדה. השכלתי גבוהה. הממטרות משאירות אותי שפויה, עוד מעט תבוא חווה. לי יש שבע וחצי שנים בעוון בלדרות־סמים. זה הרבה מפורסמת. היא שונאת עיתונאים. „הם יורדים לחייו" היא אומרת. „אני נדחפ־תי לפשע. אין לשפוט אדם עד שתהיה במקומו." שמוליק מחכה לראות מפור־סמת אחרת, אולי קצת ירדו ממנה.

הסוהרת התורנית, סימה, מקווה שלא יהיו מהומות. אחרת תיאלץ הכל תלוי בתגובה שלה. ככל שהאסי־רה מפורסמת יותר, ההוכחה העצמית גבוהה יותר."

בחצר אומרת שולמית הסוהרת: „יש לנו קנטינה. כולן רשאיות לקנות בה, והיא מכילה דברים טובים ומגוונים. את הכסף הן מרוויחות מעבודה במיפעלים."

סתם ידידות **מיריי הצרפתיה (מימין) ו־מרים, שנדונה בשעתו על החזקת־סמים, ושיום שיחרורה קרוב, התיידדו מאוד בכלא נווה־תירצה. הידידות כוללת את הדובון שמיריי מחזיקה בידיה. את הדובון הביאה מיריי עימה לכלא, ולדבריה הוא ברשותה עוד מילדותה.**

זמן, אני מקווה שאשיג לי חברה."

הסוהרות, שעמדו ליד דלת־הכניסה למישרדים, גם הן דנו בעצירה המ־פורסמת. נראה להן שזו תהיה חווייה קשה עבורה, אך זה יותר טוב מא־בר־כניר. בינתיים תהיה באגף א'. באגף ב' נמצאת שרה אנג'ל. גם היא לשים אותה בבידוד, כדי שלא תפגע בעצמה. גם דיפרסיות נגמרות בבידוד.

אסירה נערית, שרצתה להישאר ב־עילום־שם, עצורה באשמת שוד מוויין. „כשחווה תבוא, יהיה מעניין לכמה ימים, כולן תצטופפנה בפתח חדרה. חווה לא תוכל לעשות עסקים, אבל אם תעבוד קשה תוכל להגיע עד 400 שקל חדש.

ביציאה פותחת מאיה היומנאית את השער. „אני פותחת את השער לפני כולם, אבל שמחה לסגור אותו מאחר־ריהן."

כתבה: לילי אבידן, צילם: ציון צפריר

לנקות את האורווה

(המשך מעמוד 20)

והפועל תל־אביב צדיקים? לכם אין גרי־צדק שחורים?

פיניה להב: „לבון מרסר משחק לא בכוח חוק־השבות או גיור, אלא כאזרח ישראלי. ביקשנו ממישרד־הפנים אזרחות בשבילו ואישרו לו, ובעוד חודשיים יצטרך ללכת לצה"ל. אחרים הביאו אישורים על היותם נשואים ליהודיות, או התגיירו. היום באים אלה שבזמנו גויירו בסיטונות ואומרים: ראו, שערוריה. קבוצות מרמות כדי שכושים ישחקו. החליטו כי רק שני זרים יוכלו להיות רשומים בקבוצה, ומותר לשחק בקבוצה גם בלי גיור, אך יש סרח עודף. נשיא בית־הדין לכדורסל, רזיאל, פסק כי מותר לשני זרים לשחק, אך באלי־צור נתניה משחקים חמישה כושים."

כך מדבר פיניה להב בקולו הצרוד.

לא חסרים „מטורפים" להפועל כדורסל כפיניה להב, אך כיסו הריק לא יכול להציל את הקבוצה הטובעת. אפילו אברהם פלדה ואלי אפרתי, התורמים מכיסם כמה אלפי דולרים כל אחד לטובת שחקנים, לא יצילו את קבוצתם מהידרדרות עד אשר לא יישרו את הקו והפועל מחוז תל־אביב תתנהל כנדרש מכל עסק בריא: תקציב מאוזן משנה לשנה אחרי פירעון חובות העבר. לפטרונים ומצנאטים כמו פלדה, אפרתי או להב, לא תהיה נשימה ארוכה.

● כדי שהכדורגל של הפועל על שלוחותיו יתפקד כדבעי, דרושים לאגודה בכל חודש כ־100 מיליון שקלים ישנים — סכום נכבד, שאינו כולל בכלל את פעילות הכדורסל. רק לקבוצת הכדורגל היצוגית דרושים 50 עד 60 מיליון שקל ברוטו בחודש (ישנים). בשביל הכדורסל יש להקצות כ־400 אלף דולר בשנה.

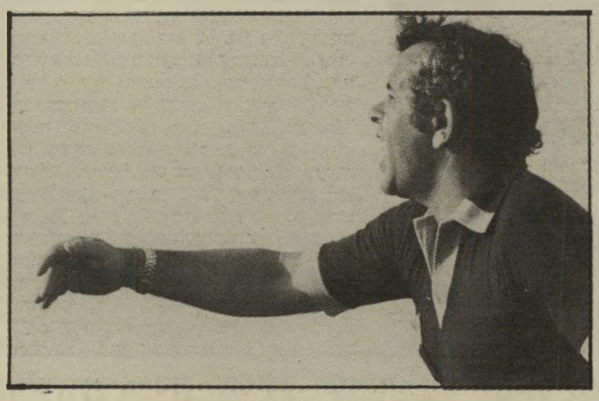
● שני שחקני הכדורסל, שמואל זוסמן וקני לבנובסקי, טוענים לחוב של 40 אלף דולר בשני תיקים שאוחדו לתיק אחד בבית־המישפט בתל־אביב: עיקול על הכנסות הפועל. השחקן ג'ון ויליס טוען לחוב תופח של 25 אלף דולר. פסק־הדין המקורי בגין תביעות ויליס היה 22 אלף דולר. מסכום זה קוזזו 7,500 דולר בגין בוררות, שזכתה בו הפועל. נותרו לתשלום כ־15 אלף דולר, אך בשל סחבת בתשלומים קפץ הסכום, כולל הריבית, לכ־25 אלף דולר. ויליס משחק היום בחולון.

● מאמן הכדורגל של הפועל תל־אביב, דויד שווייצר, מקבל את שכרו „ככתוב בתקנון" התאחדות הכדורגל, כריבדי העסקנים של בית־ברנר: 20 אלף דולר בשנה ברוטו ועוד 10% הוצאות. יו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל תל־אביב, שהתפטר לאחרונה, עורך־הדין אלי גולדשמידט, אומר: „בשכר כזה מחטיאים את המטרה: האגודות לא יוכלו לעמוד בפרץ." ספק אם שווייצר מסתפק בשכר הרישמי שקובע התקנון. גולדשמידט מוסיף כי אם תסתיים העונה בגרעון של 100 אלף דולר בכדורגל — „יהיה זה הישג בלתי־רגיל."

● למאמן הכדורגל לשעבר, יעקב גרונדמן, חייבת הפועל כ־12 אלף דולר וסך כל החוב לשחקני הכדורגל נאמד בכ־50 אלף דולר.

● יועץ מישפטי, שנתקבש על־ידי הפועל תל־אביב לחוות את דעתו בגין פעילותו החתרנית של ח"כ רב בך־מאיר, האוסף תרומות בשם „אגודת ידידי הפועל תל־אביב", עמותה שאינה מוכרת לראשי בית־ברנר, קבע: „לא איתרתי עמותה כזאת." אם אומנם היא קיימת, שואלים העסקנים, מדוע לא שולח בן־מאיר את בקשותיו הכתובות לתרומות על נייר־המכתבים של אותה עמותה אלא על נייר־המיכתבים הפרטי שלו?

סיכם אחד מראשי הפועל: „הציפו אותנו במיקצוענים ובשחקני־יבוא; חתמו עימם על חוזים שמנים: חילקו פרמיות ובונוסים כמעט לכל צרוע וכל זב, והקופה התרוקנה. זה כל הסיפור בכמה מישפטים."

מאמן גרונדמן
גם לו חייבים

כל הסיפור בכמה מישפטים

לא רק הספורט היצוגי של כדורגל וכדורסל מעיק על קופתה המרוולת של הפועל. על האגודה לפרוע עוד חובות, המתוספים כל שני וחמישי למאזנה השלילי, כמו:

● כ־24 מיליון שקלים (ישנים) — יפה לימים אלה — חוב הפועל לניצה בן־מנחם, מאמנת שחיה, שפוטרה לפני זמן רב. היא קיבלה אישור ליציאה לחו"ל לחופשה וגם ראגה למחליפה. אחותה, למרבה הפלא, היתה אחראית עליה בהפועל. בשובה מחו"ל פיטרה אבי אפשטיין, שהיה מזכיר הפועל. ניצה מיהרה לתבוע פיצויים והלנת־שכר של 41 אלף שקלים ישנים. זה היה ב־1983, אך הסחבת עלתה ועולה כסף רב להפועל. כך הגיעו להתדיינות בבית־הדין לעבודה. עתה שוקלים בהפועל — בחיפוש אחר שעיר לעזאזל — הגשת תביעת־נזיקין נגד אבי אפשטיין וגם נגד פרקליט האגודה לשעבר.

● אברהם מיזרחי, חבר הנהלת מחלקת הכדורגל (פעיל מפ"ם בבית־ברנר), הביע חרטה על שהסכים להשתלב בעסקנות הספורט. „אני לא חבר מיפלגת־העבודה ואיני מכיר את אלי מילר, מחזיק תיק הפועל, אלא שלושה חודשים בלבד. איני שותף להשמצות עליו," אמר לי אחרי פירסום הכתבה השניה על הפועל (העולם הזה 29.1). „מערבים אותי עם עמוס רודין, היו"ר בפועל של מחלקת הכדורגל. הכניסו אותי לתוך הקלחת למורת־רוחי. נבחרתי לפני שנה להנהלת הכדורגל. הייתי בורח משם, שמיים וארץ. פראיירים לא מתים אלא מת־חלפים. נתתי הלוואה מכיסי של 4,400 דולר — עיינת בקבלה כשהיית אצלי בעת שראיינת אותי — בסוף רצמבר 1985 להפועל כדורגל, והבטיחו להחזיר לי אותה כעבור ארבעה ימים, אך עד כה לא החזירו לי את הכסף. הפכו אותי למסית נגד אלי מילר. מי צריך את כל זה? רציתי לעשות טוב ונדפקתי."

חדר תצוגה זיוה תלם – דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

זיוה תלם

מזמינה אותך לראות את הקולקציה החדשה של בגדי הערב בעיצובה.
על בגדי הערב של זיוה תלם, נאמר:
„אופנתיים, ייחודיים ומעשיים. ממש חלום...
מבחר דגמים בלעדי בכל הגוונים והגדלים."
אין צורך במכירה מיוחדת, המחירים תמיד הוגנים.
והעיקר, זיוה תלם מתאימה לך אישית את הדגם ובהתאם לאישיותך, לגוונים ולמידותיך!
בואי לבקר ביום שישי או שבת.
שישי 7.2.86, שבת 8.2.86 בשעות 19–16, 14–10.
אם ברצונך לבוא באחד מימי השבוע, אנא התקשרי לטלפון 052-72976 וקבעי מועד.
כמו־כן תמצאי בחדר־התצוגה: בגדים ליום ולערב M/N
★ חד־פעמי: ג'קטים מבריקט סיני אמיתי
★ מבחר עצום של חגורות, תיקים ואביזרים

צוות לענין
הם: בתיה – צרויה – מישל
מעצבי שיער מבית האולפנה של
סמי זלצר
עבשיו: בסטודיו החדש שלהם:
LA-COUPE
רח' ארלוזורוב 34 תל־אביב
טל. 235137
נא לראות זאת כהזמנה אישית
מניקור־פדיקור ע"י מרים

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 6-5-790114 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

OVERNIGHT
התקשר/י אלינו עד 9.00 בערב.
ועבודת הסדר שלך תהיה אצלך למחרת בבוקר. שרות OVERNIGHT בתעריף הכי נמוך בעיר.
כדאי לגרפיקאים ופרסומאים.
רוני צפריר 03-447363

מורמונים לא ציחותים כן?!
אנו מספקים!
★ מכשירים למניעת ציחותים בטלפון
★ שרות לגילוי מיקרופונים מושתלים
★ מגלי מתכות
★ מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א. טל' 286444

שולה
ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאי, תחזוקות באחריות וכן השתלת ריסים
קורסים מזורזים לבניית ציפורניים
ת"א, המלך ג'ורג' 89
טלפונים:
282969
284919
295318
השתלת ציפורניים

תן טרמפ לחייל

שידור

צל"ש

אנשי גרוזיה

● **לינה צ'פלין**, העולה מרוסיה, על סרט רגיש במיסגרת מבט שני. הסרט, שהיה מוקדש לעולי גרוזיה, לחם בדיעות הקדומות שקידמו את פני העולים האלה, כפי שקרה גם לעולים קודמים. הגרוזים הופיעו בסרט באור חדש, מושך ומלבב, ולכך היה גם ערך חינוכי רב. מעניין שגרוזים רבים לא התלהבו מן הסרט, מכיוון שלדעתם עסק יותר מדי בפולקלור, ותיאר את הגרוזים כאנשים שכל חייהם מתנהלים סביב זלילה ושתיה.

צל"ג

מילחמת כנופיות?

● **למאיר שלו** על התייחסותו לפרשת חווה יערי בתוכניתו כתוב בעיתון. שלו שפך את חמתו על העיתונות, שטיפלה בפרשה זו כפי שכל עיתונות חופשית בעולם המערבי היתה עוסקת בפרשה כזאת. מכיוון שהפרשה נוגעת לאחד האנשים המרכזיים במחלקת־החדשות של הטל־ויזיה, **אהוד יערי**, היה נאה לטלוויזיה למשוך את ידיה מביקורת על העיתונות בפרשה זו, מה גם שהטלוויזיה עצמה הוכיחה חוסר נקיון־כפיים כאשר ניסתה במשך כמה ימים להעלים פרשה זו ממירקעה. מן ההתנפלות של שלו על העיתונות נדף ריח של חיסול־חשבונות ומילחמת־כנופיות.

על רקע זה בולטים כל סימני־השאלה, שרי־חפו מלכתחילה על תוכנית זו. העיתונות היש־ראלית ראויה ויזקוקה לביקורת, אך הביקורת של שלו עוסקת בתופעות־שוליים, ואין בה עומק כלשהו. הליקויים הבסיסיים נעלמים מעיניו. לעומת זאת הוא מצטיין בהתנשאות עילאית, ולא ברור על מה זו מסתמכת. לעיתים נדמה שהוא חדור שינאה תהומית לעיתונות היומית כולה. ביקורת כזאת, שבה לא ניתן למבוקרים להגיב, בוודאי נוגדת כל סטנדרט של הגינות ומוסר עיתונאי.

לשלו יש חן ומידה של חוש־הומור, אך כל מתכונת התוכנית הזאת ראויה לבדיקה חדשה.

מאחורי המירקע

שלושה תנאים

יואש אלריאי, מנהל מחלקת־הספורט של הטלוויזיה, פנה **לדן שילון** והציע לו לנסוע מטעם מחלקת־הספורט כדי לסקר את מישחקי הגביע העולמי, שיפתחו במכסיקו ב־31 במאי.

שילון שמע את ההצעה, ולפני שהיה מוכן לברוק אם עבודתו הנוכחית מאפשרת לו לצאת לחודש חופשה או לא, הוא העמיד כמה תנאים: הראשון: שהוא לא ישובץ בשידור אירועי־הפתיחה ואירועי־הסיום של המישחקים. (אלה נחשבים בדרך־כלל כסוכריה, וכבוד הוא לשדר את האירועים האלה.)

התנאי השני: שבכל מיקרה אינו נוסע על חשבון קידום של מישהו אחר, או אפילו על חשבון מישהו אחר החושב שלא מגיע לשילון לנסוע.

התנאי השלישי: בשיבוץ המישחקים הוא רו־צה לשדר רק את המישחקים הכי פחות חשובים, כדי שלא ירננו שהוא לוקח ממישהו מישח־קי־יוקרה.

שמו של שילון הועלה בישיבה שהתקיימה לפני כמה ימים, ובה השתתפו אלרואי, **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות, **יאיר אלוני**, מנהל־הטלוויזיה ו**יאיר שטרן**, מנהל חטיבת־החד־שות.

לפי תוכנית יסעו תשעה איש מהטלוויזיה ושלושה מהרדיו. כל הסיפור יעלה לרשות 500 אלף דולר לחודש ימים של מישחקים, ובכלל זה שידורי־לוויין.

במחלקת־הספורט כבר היו התנגדויות לנסי־עתו של שילון. אם זו תצא לפועל. שילון הסביר כי הוא רוצה שתוכן מיכתבו יובא לידיעת כל אנשי מחלקת־הספורט.

ועד־העובדים עדיין לא הגיב על הרעיון לשכור את שרותיו של שילון לנסיעה למכסיקו.

בתוככי הרשות

אייזיק שטרן — כנר אורח

אייזיק שטרן יופיע ביום הראשון הקרוב בקונצרט חגיגי, שיחנוך את המישכן החדש של התיזמורת הסימפונית ירושלים־רשות־השידור. בבניין החדש, הצמוד לבניין תיאטרון ירושלים בבירה, הושקעו תישעה מיליון דולר, שנתרמו בשם הנרי קראון, שני מיליון דולר שתרמה קרן ירושלים, ומיליון דולר שהשקיעה רשות־השידור.

בבניין יהיה גם אולפן, יהיו חדרי־אימונים, חדרי צילום ובקרה. הוא ישמש קודם כל כמישכן התיזמורת, אחרי 40 שנות גלות, אך יהיה גם אולפן־טלוויזיה להפקות דראמה עם ובלי קהל. רשות־השידור השקיעה עוד 400 דולר לציוד רדיו וטלוויזיה, המותקן במקום, לשימוש שוטף. את האולם ינהל **אברהם** (**גודי**) **גת**, איש־רדיו ותיק, שעבד בתקופה האחרונה ביחד עם **נקדימון רוגל** על פרוייקט האולם החדש.

גם נשיא־המדינה וראש הממשלה, ראש־עיריית ירושלים וחשובים אחרים יכבדו את טקס הפתיחה בנוכחותם.

ענת סרגוסטי

אצבע אלוהים כאשר החל שידור מבט של לילי־שבת, יכלו הצופים להבחין על המירקע באצבע הנותנת סימן ונעלמת. היתה זאת האצבע של מנהל האולפן, שנתן לקריינים את הסימן להתחיל. בגלל פאשלה נראתה האצבע בתמונה, וכן נראה מכשיר־המוניטור (בתחתית התמונה), שבו רואים הקריינים את התמונה המופיעה במירקע.

„תשאל בירדן!"

ויכוח מילולי בטונים גבוהים ובמילים חריפות התנהל בין מיכאל קרפין, עורך מבט, לבין אדמונד סחייק, מנהל הרדיו בערבית.

הדברים התרחשו בפורום חד־שות, המתכנס אחת לשבוע, ושבו יושבים אורי פורת, מנכ"ל רשות־השידור, שני מנהלי הטלוויזיה, בעברית ובערבית, שני מנהלי הרדיו בעברית ובערבית, מנהלי חטיבות־החדשות והעורכים הראשיים.

אחד הנושאים המרכזיים באותה ישיבה היה איסור פירסום שמות חשודים. במהלך הדיון שאל סחייק איך לנהוג כאשר החשוד יהיה מה־שטחים הכבושים. קרפין פנה אליו וענה לו בזילזול: „תשאל בירדן!" כשהוא רומז למוצאו הערבי של סחייק.

סחייק לא נשאר חייב וענה לקרפין במילים בוטות. איש מן היושבים בחדר לא קם להגן על מיכאל קרפין.

הכל בגלל מצית קטן

אירוע יוצא־דופן התרחש ביום הראשון במסיבת־עיתונאים בבית־סוקולוב בתל־אביב.

באותו יום הציגו אנשי סוכנות סובארו בישראל שלושה דגמים חדשים שלהם, והזמינו עיתונאים רבים לארוחת־צהריים גדולה. אנשי סוכנות־הרכב נתנו לעיתונאים תיק גדול. ובו תמונות של הדגמים החדשים. חומר כתוב על השיכלולים השונים ושתי מתנות – מצית ומחזיק מפתחות.

פיתאום נפתחה הדלת בסערה, ופנימה נכנס יונה שימשי, מזכיר אגודת־העיתונאים. הוא פנה אל הנוכחים באולם וביקש מהם להחזיר מייד את המציתים שקיבלו. אחרי חצי שעה שב לאולם והודיע חד־משמעית שאם לא יוחזרו כל המציתים, הוא יפסיק מייד את מסיבת־העיתונאים.

כל המציתים נאספו בתוך שקית־ניילון, והוחזרו לאנשי סובארו.

אחרי המסיבה התרעמו העיתו־נאים וטענו שכל הסיפור הוא בגלל רפי גינת, עורך ומגיש כולבוטק בטלוויזיה. שזו הפעם הראשונה שהוא מופיע במסיבות־עיתונאים. ושימשי חשש מפניו.

במערכת כולבוטק יש כלל בל־יעבור שאיש מאנשי־הצוות, כולל התחקירנים, אינו לוקח מתנות מכל סוג שהוא בכל מקום. אך במסיבות־העיתונאים בבית־סוקולוב נהוג לתת מתנות קטנות כמעט בכל מסיבת־עיתונאים בינונית ומעלה – בדרך־כלל עטים ומחזיקי־מפתחות.

לא לאמריקאים כן לישראל

ניצן הורוביץ, עורך חדשות־החוץ של גלי־צה"ל השיג ביום השישי סקופ בינלאומי אמיתי. הוא ראיין את אביה של ג'ודי רזניק, אחת משיבעת האסטרונאוטים האמריקאיים שנספו בפיצוץ החללית צ'לנג'ר. ג'ודי היא בת להורים יהודיים, שבילו כמה שנים בארץ. הראיון נערך בחלקו בעברית, ושודר בתוכנית בוקר־טוב־ישראל בגלי־צה"ל.

הורוביץ סיפר לפני הראיון שהאב השכול דחה ראיונות עם רשתות הטלוויזיה הגדולות בארצות־הברית, והסכים להעניק ראיון רק לגל"ץ. האב נשמע נרגש מאוד בדבריו.

באותו בוקר ערך את התוכנית נחמן שי, מפקד גלי־צה"ל, שהחליט לערוך את בוקר־טוב־ישראל מדי פעם. הורוביץ היה נחוש בהחלטתו למצוא את אביה של האסטרונאוטית היהודיה, ושי דחף אותו לכך.

הורוביץ טילפן בתחילה וניסה להשיג את אחד האסטרונאוטים לשעבר, וביניהם סנטור. אך התברר לו שכולם נסעו לטקס־האזכרה ביוסטון. אז ניסה להשיג את הרבי של קהילת יוסטון ולבקש ממנו את מיספר־הטלפון של האב השכול, אך בשיחת טלפון אחת לשגרירות ישראל בוושינגטון קיבל מיספר־טלפון של אחד הקרובים של רזניק, וזה עזר לו לאתר את ההורים השכולים.

בנושא אסון צ'לנג'ר הצליחה מחלקת־החדשות של גל"ץ להשיג סקופ נוסף – הם ריאיינו את המדען הישראלי אהרון אביתר. שהוא חבר בכיר בצוות החללית וייג'ר. גם אותו השיגו בדרך־לא דרך. אביה של אחת המפיקות בתחנה היה בעבר חוקר בסוכנות־החלל האמריקאית, והוא היפנה אותם למזכירת הסוכנות. זו איפשרה להם להשיג את אביתר בביתו. בגלל הפרשי־השעות העירו אותו כתבי גל"ץ ב־4 לפנות בוקר לפי שעונו, אך הוא נתן להם תיאור והערכה. מכיוון ששעתיים לפני שהלך לישון קיבל תידרוך, ביחד עם כל המדענים בסוכנות־החלל האמריקאית. הראיון איתו שודר ביומן־הערב של גל"ץ ביום הרביעי, למחרת הפיצוץ.

כשאת אומרת „לא", למה...

דילגתי על שבוע. רציתי שממש תתגעגעו. ומאחר והיה לי זמן לחשוב, הגעתי למסקנה שכמה מכם קצת לא מבינים את משמעות המדור.

אינני שדכנית, וגם לא לוח־מודעות לאירועי־מין. אין לי כאן מישרד לשירותי־מין. זהו מדור פתוח, העובד בעיות יום־יום, דברים שאינך מעז לדבר עליהם אפילו באוזני הפסיכיאטר, שאתה משלם לו הון־תועפות. זה מפני שאני לא אצקצק בלשוני, ודאי כבר שמעתי את זה באחד ממסעותיי.

ועכשיו, אל בעיותיכם ושאלותיכם. השבוע אצפה למיכתבים רבים יותר על בעיות יום־יום, ופחות הצעות להצטרף למועדונים. פשוט אין לי זמן. אני עסוקה בכם. רק שניה – הבן שלי, דין, צורח וצריך להחליף לו. תכתבו לעניין, חבר'ה, כדי ששווה יהיה להתפנות בין חיתול לחיתול.

או"ם־שמו"ם

אני בת 17. מאוהבת אנושות באו"מניק יפה־תואר. הוריי עמדו לקבל שבץ כששמעו על זה, ואינני יכולה להילחם בהם: אני ריצה לברוח איתו!

לילי אנידן

הכל הולך!

ילדה יקרה: אין דבר יפה מאהבה. זה אחד המרכיבים היפים ביותר בחיינו. אנשים רצים מקצה עולם אל קצהו כדי למצוא אהבה. אני הגעתי בשביל זה לאמסטרדאם וללוס־אנג'לס.

אינך אשמה שנפלה עינך על או"מניק. אך חישבי־נא היטב.

(א) האם את לא עושה זאת בשלב הזה כדי להכעיס?

(ב) ההבדלים בתרבויות ביניכם. ואולי פער השפות.

(ג) בידקי אם כוונותיו רציניות, שהרי הוא פה לתקופה מסויימת, והיו דברים מעולם.

אני מאמינה שאם היה לך האומץ להילחם בסביבתך עד עכשיו, תוכלי לאצור כוח ולעשות חשבון־נפש אמיתי עם עצמך. שהרי, ביניינו, 17 זה צעיר למדי להיכנס בעול־מישפחה. אבל, כמובן, בסך־הכל את צעירה ותפעלי לפי האינטואיציה, ואולי תצברי נסיון. זוהי הדרך היחידה — ללמוד מהפראקטיקה.

בעניין הברי־חה, הרי ברחת כבר בכך שאינך משיבה מילחמה. בריחה מבריחה אינה אפשרית. אולי, כשתגיעי למסקנה הסופית ותהיי באמת איתנה בדעתך, תעמדי עליה.

המבואס

אני בן 45, יש לי בעיה מינית. עם אשתי לא עומד לי, אבל כשאני מנסה עם נשים אחרות אני מסוגל פעמיים ויותר. האם זה נורמלי?

שלום לך איש נורמלי בהחלט. השגת את גיל־המעבר. קורה לכולם. הייתי מציעה שתנסה לשוחח עם אשתך בחופשיות על הנושא, כמובן ללא הזכרת נושא הנשים האחרות. אולי שינוי תילבושת, תנוחה, וגישה חופשית יותר לענייני־מיטה תוביל את כלי־המילחמה שלך למצ־בו הנורמלי. אספר לך סיפור קטן על חברה שהיתה במצב דומה והרגישה שבעלה הפסיק להתעניין בה. היא התלבשה בזנותיות, ורכשה 100 דולר לכל מגע. העניין הצליח, וחברתי התעשרה מיום ליום. חשוב על זה!!!

דת ומדינה

אני תושבת בני־ברק. דתית. הכרתי חילוני אחד. הוא מנסה להתקרב אליי בדרך המקובלת על חבריו, ואני לא מוכנה, בגלל חינוכי. אבל אני רוצה להמשיך את היחסים בינינו.

מה אגיד ומה אדבר: רבים מחבריי הם זוגות מעורבים מן הסוג הזה. דווקא אלה הן מערכות־יחסים די להוהטות, כשמגלים את האסור, וכשיש מילחמות קטנות וחינוכים שונים.

בעיר מולדתי, רחובות, היו הרבה מיקרים כאלה, ורובם נישאו. חלק מהזוגות הפכו לדתיים, וחלקם לחילוניים. בדרך כלל ויתר צד אחד על עמדתו, והאנשים התאחדו בדעתם.

ביניתיים נסי פשוט ליהנות מן המצב. תני לעצמך צ'אנס. ותרי על עמדות מסויימות, היי גמישה יותר, ודירשי ממנו את אותו הדבר. הוא רוצה יחסים, את רוצה שיחה גלויה. אולי הסיכוי שלכם להתפשר טוב מזה של הממשלה.

למה את מתכוונת

פגשתי אשה, יפהפיה אמיתית, ובא לי עליה. אני מרגיש שגם היא אותו הדבר. אבל היא אומרת „לא". מה לעשות? נפגשתי איתה כבר כמה פעמים.

נסה להבין את היפהפיה, שקרוב לוודאי היו לה מחזרים רבים.

אני יודעת כמה אני לא אוהבת להיתקל בלחציהם של גברים בעניין הדק שבין אמירת לאו גסה לבין היותנו מנומסות ותו לא.

אבל כשבחורה ממשיכה להיפגש איתך, הייתי עוצר לעשות „חושבים". יכולות להיות לכך שתי סיבות. האחת: להרשים אותך כבחורה ש„לא נותנת", אשה נאמנה ומסורה, כדי להוביל לחופה ולקידושין. השניה: אולי יש לך גישה לא־נכונה לעניין המין. אולי אתה מעניין כאיש־שיחה, אבל בעניין הגישה המינית נחוץ שיפור. נסה לחשוב מה המושך אותה ברברים אחרים שאתה עושה, וכיצד גישתך שם יכולה לעזור לך בגישה המינית.

קח בחשבון שאמירת ה„לא" יכולה להיות כנה, גם אם זה פוגע באגו הגברי שלך.

פוחדת מאונס

בזמן האחרון רבו מיקרי־האונס. כיצד להתגונן מסניהם?

העניין העצוב והטראומטי, ששמו אונס, הוא באמת אחד ממכות־המדינה. אנחנו, הנשים, מהוות אובייקט להתעללות ושימוש מצד „גברים" מסוג מסויים.

לקיחת האשה בכוח הינה חלק מן ההיסטוריה, והיו ימים שבהם היה הדבר מקובל, ואפילו חלק נורמאלי מחיי היום־יום.

אנס הוא, כמובן, אדם חולה, שאינו שולט ביצריו. לימודי־הלחימה המונהגים בכל העולם לא תמיד עוזרים לאשה במצוקה, מפני שתגובותיו של אדם שאינו שפוי ברגע מסוים הן בלתי־צפויות. ואם עניין הלחימה אינו טבוע ברמך, הרי שקרוב לוודאי תפסידי.

לפני שנים הלכתי ביום הששי בשעה 11 בלילה בעיר קטנה בארץ־ישראל, כשאני פוסעת בניחותא לכיוון בית אמי. איש מתנשם רץ בהיסטריה מכיוון הגן הציבורי, תפס בידי וסינן „אל תצעקי! תעשי בדיוק את שאומר לך! לכי לכיוון הגן!"

הסתכלתי בו בשבריר שניה. ניסיתי את מזלי ואמרתי: למה לך לעשות דברים בכוח? אנחנו שנינו אנשים מבוגרים. בוא נלך יחד עד הגן, ואני ברצון רב אתמסר לך." (המילים שבהן השתמשתי אז היו מה שנקרא שפת־רחוב, המסר היה אותו מסר).

האיש שמט את זרועי, הסתכל שניה והסתלק, כמי שכפאו שד.

■ ■ ■

ובינתיים אל תתגעגעו יותר מדי. בעוד שבוע שוב אהיה אתכם. בינתיים תכתבו. אני משתגעת לקבל מיכתבים.

תמרורים

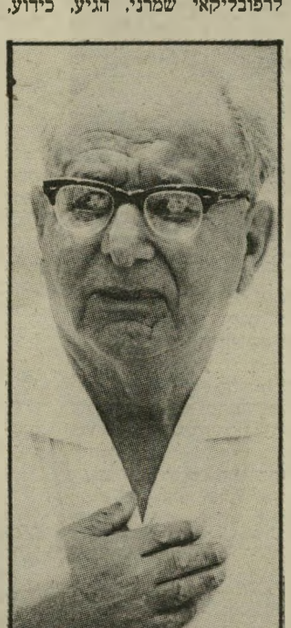
החסיד במישטרה

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־40 של **מנשה לבידן**, מנצח תיזמורת מישטרת ישראל. לבידן, יליד תל־אביב, הוא האיש שהקים את מקהלת הרבנות הצבאית (וניצח עליה במשך 15 שנים) והוא גם האיש שיזם את פסטיבל הזמר החסידי.

● ● ●

הקשיש בנשיאים

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־75 של **רונלד רגן**, נשיאה ה־40 והקשיש בהיסטוריה של ארצות־הברית (עד מחצית תקופת כהונתו הראשונה של רגן החזיק בשיא הקשיש בנשיאי ארצות־הברית דווייט אייזנהואר, ש־סיים את כהונתו כשהוא בן 71). רגן, שהיה הדמוקרט ליברלי בצעירותו והפך לרפובליקאי שמרני, הגיע, כידוע,

שר לשעבר גבתי
מאות מיליוני דולרים

למשרתו אחרי קריירה מגוונת של שחקן־קולנוע, קריין־רדיו של אירועי ספורט ומושל מדינת קליפורניה.

● ● ●

העולה מסין

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־80 של הד"ר (למישפטים) **זרח ורהפטיג**, מי שהיה משך 14 שנים (1960־1974) שר־הדתות מטעם המפד"ל, ואשר עלה ארצה, בעיצומה של מילחמת־העולם, מארצות־הברית, אליה הצליח להימלט אחרי מסע הרפתקות דרך רוסיה וסין.

● ● ●

הוזה על אופניים

נחוג ◆ בברן, בירת שווייץ, יום־הולדתו ה־80 של **אלברט הופמן**, הכימאי שגילה, לפני 40 שנה, את סם ההזיות אל־אס־די, בדרך מיקרה כ־מעבדה, עת ביקש לעמוד על תכו־נותיהן הפיסיות של הפיטריות הגדלות כטפילות על שיבולי־השיפון, כדי לייצר מהן תרופה לוויסות מחזור־הדם. הופמן, שטעם מהתרופה במעבדה, החל רואה, כאשר שב לביתו על אופניו, כדבריו, „מראות".

● ● ●

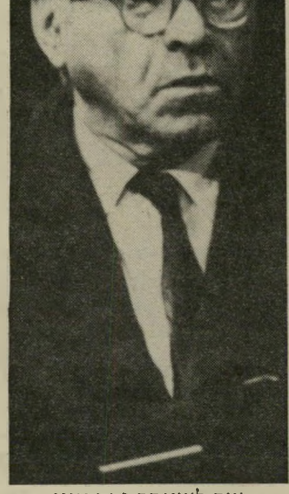
הקיבוצניק היצואן

נחוג ◆ יום הולדתו ה־85 של **חיים גבתי** (שקבע את שם מישפחתו העברי על שם קיבוץ גבת, שבו בילה את 30 שנותיו הראשונות בארץ, בטרם פרש ממנו, בעת הפילוג בתנועה הקיבוצית, בשנות ה־50, לקיבוצו ה־נוכחי, יפעת), מי שהיה במשך עשר שנים (1964־1974) שר־החקלאות, אחרי ששימש כמנכ"ל מישרד־ה־חקלאות במשך שנים אחדות בראשית המדינה. גבתי, שהיה עד לפני שנתיים יו"ר מועצת המנהלים של חברת־הענק הממשלתית כימיקלים לישראל (אשלג, ברום), הוא האיש ששם את ישראל על המפה ביצוא מחצביה, עת רכש שורת מיפעלים כימיים באירופה, ובכך הפך אותם לקוחות שבויים ליצוא של מאות מיליוני דולר לשנה.

● ● ●

מייסד הכת

נפטר ◆ בחוותו בקליפורניה, מהתקף לב, בגיל 74, **רון האבארד**, מייסד כת הסייאנטולוגיה, שעיקרה השתחררות ממחשבות שליליות ב־עזרת ביקורת עצמית. האבארד, מחב־רם של סיפרי מדע בריוני ומפקד או־ניית לווי במילחמת־העולם, הניח את

שר לשעבר ורהפטיג
מסע הרפתקות

היסודות לתורתו לפני 35 שנים, ומאז נהו אחריה מיליונים ברחבי עולם. בצוואתו ציווה האבארד לשרוף את גופתו ולפזר את אפרה במימי ה־אוקינוס השקט הלוחץ את חופי קליפורניה.

• למעשה רגן הוא האיש ה־39 המאייש את מישרת נשיא ארצות־הברית. אך מכיוון שסטיבן גרובר קליוולנד, משל ניו־יורק שנבחר ב־1885 לנשיאה ה־22 של ארצות־הברית. הוא האיש היחיד ב־היסטוריה האמריקאית שהצליח להיבחר לתקופת כהונה שניה (ב־1893) אחר שנכשל בבחירות בתום תקופת כהונתו הראשונה. הוא מופיע על תקן של שני נשיאים (ה־22 וה־24).

מרים בנימיני

מזל החודש:
דלי
נומרולוגיה

לא מזמן עסקנו בנומרולוגיה, או בתורת המיספרים. דובר על כך שלכל סיפרה יש משמעות מיוחדת במינה, ומלבד תאריך־הלידה, שיש לו חשיבות כתאריך אסטרו־לוגי, אפשר לייחס לו גם משמעות מכיוון אחר.

כל מיספר מבטא אישיות מסויימת. כל תאריך מ־1 עד 30 יש לו משמעות שונה. לעשרת התאריכים הראשוניים, מ־1 ועד 10, התייחסנו לא מזמן וגם נתנו את הפירוש לכל יום, בלי קשר לחודש שבו האדם נולד. היום נביא ימים נוספים בכל חודש, מ־11 ועד 15. מי שנולד בתאריכים אלה ודאי יזהה שם את עצמו, לפי היום שבו נולד.

מי שנולד ב־11 — (בכל חודש שהוא)

אדם חזק, פיסית ונפשית. יש לו יכולת הסתכלות חדה ומהירה, הוא בעל אינטלי־גנציה גבוהה, עומק ויסודיות. הוא חסר־פשרות, ולמרות האינטואיציה החזקה שבה הוא ניחן, הוא מעדיף לשפוט כל דבר בהגיון, לאחר שבדק את כל הבעד והנגד באוב־ייקטיביות עד כמה שאפשר.

לרוב הוא שאפתן וזיקה בהערכה. כל מי שבא עימו במגע מכבד אותו. קשה להכירו, למרות שהוא ידידותי וחברותי. הוא מוכן לשמוע ולייעץ לאחרים, הוא עצמו אדם מופנם. נוטים לומר עליו שהוא תמים, או להתרשם שאינו מרגיש מה שקורה סביבו. מי שחושב זאת מוצא את עצמו במצבי מבוכה, כשבהזדמנות הראשונה נותנים לו להבין מיהו התמים באמת.

מי שנולד ב־12 בחודש

חביב, נעים ובעל שימחת־חיים. הוא אוהב להימצא בתנועה. עדין, רגיש לאחרים, ומעורר אמון. אנשים פותחים את ליבם לפניו. יש לו כישרון כתיבה והוא אוהב ספרים כמעט בכל נושא שהוא. הוא נהנה לטייל, לפגוש אנשים ולהימצא בחיק־הטבע.

הוא אינו יכול לחיות ללא אהבה. ברגע שחיי־האהבה שלו אינם בסדר, מצב־הרוח שלו ירוד ונקשה. הוא מסתגר בתוך עצמו ונקשה להכירו.

מי שנולד ב־13 בחודש

לא קל להכירו. כלפי חוץ הוא מופיע כנוקשה ומפחיד. אולם בתוכו הוא אדם רך ורגיש. זה טיפוס שאיכפת לו. הוא אינו יכול להתעלם ממה שאינו בסדר. הוא נהנה לעבוד. אחראי וחרוץ, ואינו חס על כוחותיו. יעילות וזריזות הן התכונות המאפיינות אותו, כמו האינטליגנציה הגבוהה, התפיסה המהירה והזיכרון המצויין.

הוא שם לב לפרטים, לכן מתאים לו לעסוק בעבודה מדעית או מיקצוע הדורש דיוק. הוא מארגן מצויין. בחייו הפרטיים קשה לו לבטא את ריגשותיו, אך מי שמכירו מקרוב יודע שהוא נאמן לריגשותיו העמו־קים.

מי שנולד ב־14 בחודש

ברוך כשרונות, עד שבעצמו לא יודע במה מתאים לו לעסוק. הוא מתעניין בכל־כך הרבה שטחים, שלעולם אינו משתעמם. בכל תחום שבו הוא עוסק, הוא מצליח. אולם היכולת הטובה מפריעה לו להתרכז בתחום מסויים, ולכן חש שאינו מסופק במה שהוא עושה.

זהו אדם חזק, שיש לו צורך להתמודד עם אתגרים. הוא נהנה לחזק את עצמו, להעמיד את עצמו במיבחנים, כדי להוכיח לעצמו עד היכן הוא יכול להגיע. מחשבתו ורעיונותיו מקוריים, אך הוא לא מאלה הנלחמים כדי להתבלט ולהתפרסם בחברה. אותו צריך לגלות.

מי שנולד ב־15 בחודש

מי שנולד בתאריך זה הוא כמו קמיע בכל מיפגש חברתי. הוא כל־כך ידידותי, חם ונעים, שכל אחד רוצה להימצא בחברתו. במקום שבו הוא נמצא לעולם לא יהיה משעמם. אפשר לסמוך עליו שיידע לשוחח על כל נושא ולהוסיף דברים של טעם. הוא אינו סובל מרות, ברגע שמישהו מנסה להשתלט עליו הוא פשוט נעלם. הוא אינו מעוניין לשלוט או להנהיג, אבל תמיד הולך בדרכו שלו.

הוא נמשך לאמנות ולכל המיקצועות העוסקים ביופי. בן־הזוג חייב לחיות איתו בשלום ולהתאים את עצמו אליו. אם אין הרמוניה ביניהם ואם אינם חיים כזוג־יונים, פורצות ביניהם מריבות עד שהחבילה מתפרקת, ויליד ה־15 מוצא לו בן־זוג ההולם את אופיו, צרכיו ואישיותו.

ה־5 וה־7 בחודש אינם קלים. ביחוד במה שקשור לתחום המיקצועי. היחסים עם הבוס עלולים להשתנות לפתע. הדבר אינו באשמתכם, אלא שמישהו מעורר את תשומת ליבו וההשוואה אינה לטובתכם. שיחות בירור או ביצוע תוכנית חשובה לא מתאימים לאותם ימים. ה־8 וה־9 יהיו מאוד משמחים, ידיד יבוא לביקור־פתע, ואם תם תוזמנו למסיבה או למיפגש חברתי מהנה. נסיעה מתוכננת עלולה להידחות.

טלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

ה־7 בחודש מראה את אכזבה מקשרים עם אנשים ששוהים בארצות אחרות. מצב הרוח לא יהיה קל, אולם כבר למחרת תתנחמו על־ידי מישהו שיצור קשר ויח־זק את הביטחון העצמי. בשטח הרומנטי אתם מצליחים בימים אלה. אולם האהבות לא ב־אות הביתה. הקשרים שנוצרים בתקופה זו הם בעיקר דרך מקום הע־בודה. למרות העובדה שמזל שור אינו אוהב חפש הפעם כדאי לו להיענות להזמנות ולתת לעצמכם הזדמנות.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

לקראת סוף השבוע תהיו מוטרדים מבעיות כספיות, לא רק שחסר, אלא שהורים או קרובי משפחה מטילים עליכם לדאוג לבעיו־תיהם בשטח זה, ואינ־כם יכולים לסרב להם. ה־5 וה־7 אינם טובים לטיפול בעניינים כס־פיים. נסיעה לחו"ל או ביקור משם יעלו על הפרק – ב־8 או ב־9 בחודש. הגיע הזמן שתרשו לעצמכם קצת להתאוורר. בני מאזניים וקשת מעוניינים בחברתכם, אך היחסים עימם הם קשים.

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

במקום שבו אתם עובדים תהיו מאוד לחוצים ואפילו ממורמרים. מישהו גורם לקשיים ולא נותן לע־בודה לזרום בחופשיות. אין טעם להילחם בכך. כדאי לחשוב על שינוי במקום העבודה. ב־9 בחודש יעלה רעיון חדש. אפילו אם זה נראה דמיוני זה יכול לפתור אפילו את הבעיות הכל־כלית. ה־10 וה־11 בחו־דש טובים לענייניים רו־מנטיים תהיה לכם הצלחה אך גרועים בכל מה שקשור לנסיעות. כדאי לבלות בבית.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

בימים אלה אתם די מבולבלים. מצד אחד נעים לכם בחברת ידידים ישנים וחדשים. אתם מבוקשים ומקו־בלים בחברה. היתם רוצים להמשיך בהרגל הישן ליצור קשרים שאינם מחייבים, אלא שהפעם זה לא הולך. כל קשר שנוצר בתקופה זו דורש מכם להקדיש יותר זמן ותשומת לב. בני הזוג מעמידים את־כם במצבים חדשים. עליכם לוותר על רצונותיכם או לוותר על הקשר וזה גורם לכם לדילמה קשה מאוד.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

שבוע לא קל מצפה לכם. קודם כל יש לשים לב לבריאות שאינה טובה בימים אלה. יתכן שתצטרכו לשכב במיטה לפחות יומיים. זה שא־תם ממשיכים לעבוד. למרות העובדה שאינ־כם חשים בטוב. מחליש אתכם וגורם לסיבוכים נוספים. ב־7 או ב־8 בחודש עלולים להפתיע אתכם בביקור פתע בבית זה בהחלט לא הזמן. תצטרכו להבהיר למי שבא שאינכם יכולים להתפנות לאירוח. בתחום הרומנטי לא קל – משהו מפריע.

בתולה
23 באוגוסט – 22 בספטמבר

בסוף השבוע יעלו רעיונות חדשים בקשר למעבר לדירה אחרת או אירגון מחדש של המקום שבו אתם מת־גוררים. לא כדאי להת־חיל עם זה. כל מה ש־תחליטו בקשר לכך יגרום אכזבה. בתחום הרומנטי תוכלו ליהנות ביחוד בשבת וביום ה־ראשון. אין צורך להת־אמץ. הרומנטיקה ממש תדרוך אחריכם. ידי־דים מן העבר וכן מכ־רים חדשים ינסו ליצור קשר. ה־10 וה־11 אינם נוחים בכל מה שקשור לעבודה.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

* * *

הוצאות כספיות בלתי צפויות יגרמו לדאגה. עיקר ההוצאות קשורות למקום המגורים. תצטרכו לרכוש אביזר חדש ויקר או שתיאלצו לשלם בעד תיקון יקר. במקום העבודה זהו שבוע מאוד קובע. חשוב שתדאגו לאינטרסים שלכם ותאמרו בצורה ברורה במה אתם מעוני־יינים אל תחכו שאנ־שים ינחשו את רצונו־תיכם. אין סיכוי שזה יקרה. ה־5 וה־7 בחודש לא טובים לנסיעות. שימו לב לבני מזל סרטן בתולה או גדי.

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

ה־5 בחודש יהיה מאוד מבלבל. אל תנסו להזיז דברים בכוח. כל השבוע מראה על עיכובים לא צפויים. לא נראה שאפשר יהיה לש־נות זאת. אלא לחכות כמה ימים ואז לפעול. סכום כסף עשוי להגיע, אך אל תמהרו להשת־מש בו, יתכן שהוא יהיה דרוש לפתע למטרה ש־ברגע אינה ידועה. מצב הרוח די קשה. אתם לא מרוכזים. ימים אלה בכלל לא יהיו קלים. יחס מתוח עם הסביבה ומצב־רוח כבד.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

לשטח העבודה יש לתת חשיבות מיוחדת בימים אלה. הזדמנויות חדשות צצות. אך בכל פעם נתקלים במע־צורים. ה־5 וה־7 בחודש הם הימים הגרועים ב־יותר לבקש בהם עבודה או כל בקשה אחרת מ־אדם בעל עמדה. בת־חום הכלכלי מצבכם משתפר. תתכוננו לקבל כספים ממקומות שונים. יתכן שתוכלו בקרוב לתכנן נסיעה לחו"ל. ה־10 וה־11 בחודש יהיו די מבלבלים. אינכם מבינים כלל את כוונותיהם של בני הזוג.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

אל תסמכו על ידידים בימים אלה. כל בקשה שתבקשו מהם תיענה בחיוב. אלא שלא ייצא מזה דבר. עד ה־8 בחודש אתם עלו־לים לא להרגיש טוב. תצטרכו להקפיד על שעות מנוחה ולא להת־אמץ יותר מדי. אם אינכם רוצים שברי־אותכם תיפגע. הבט־חות משמחות בענייני כספים יגרמו לאכזבה, אל תיבנו על מה שמ־ציירים לכם בצבעים מרהיבים. הרומנטיקה חוגגת. תהיו מבוקשים ולא תדעו להחליט.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

שבוע לא קל מצפה לכם. כמעט אין יום שבו תוכלו ליהנות ולהירגע. מצבכם הבריאותי עדיין לא טוב. בכל פעם צצה בעיה חדשה. אל תזניחו את עצמכם. גשו לטיפול רפואי. בני הזוג אינם נאמנים. ה־5 וה־7 בחודש יהיו מאוד מבל־בלים אל תמהרו להו־ציא מסקנות – שמועות שיגיעו לאוזניכם אינן נכונות. משהו יכול להת־גלות ב־10 או ב־11 בחודש זה לא ישפר את ההרגשה הכללית. תצטרכו לתכנן היטב את צעדיכם הבאים.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

נעמי אדווה, עיתונאית ואשת־חברה, שהורשעה בעוון של שידול וסרסרות לזנות על רקע יחסיה המסובכים עם שתי צעירות, מספרת על חייה מלאי ההרפתקאות, יחסה לאנשים חשובים ולבעלי־חיים ורקע הפרשה

„נראה שאני טיפוס פרוע. זה הכל סקרנות להכיר אנשים מכל המינים והסוגים, ולעבור כמה שיותר חוויות"

„נולדתי על שפת־הים, וכבר בגיל 4 לקח אותי אבי לים. מאז שחיתי כל יום, חורף וקיץ, בדיוק כמו אבי"

„אין לי ילדים, כי זו אחריות גדולה מדי. ידעתי שלא אחיה הרבה זמן עם האדם שהייתי נשואה לו"

ראיינה ענת סרגוסטי

„מכרתי את בית־החרושת ושתי הדירות והיו ניירות־ערך של ההורים. השקעתי את הכספים, ומזה אני חיה"

„אני אוהבת לנסוע לטיולים. אחד החתביבים שלי הוא ביקור בתי־קאזינו, שם אני מהמרת"

„מאז המישפט אני חיה בפרופיל נמוך. לאור מה שקרה אני מסתי־גת מאנשים חדשים. זה היה שוק.

„אני לא מרגישה שאנשים פוחדים ממני!"

הכתבה הראשונה על נעמי אדווה היתה בדיוק לפני 26 שנים, בפברואר 1960. הכתבה, בשבועון העולם הזה, שנקראה „נימפה מבת־גלים", סיפרה על צעירה חטובת־גוף, שהפכה לדייגת מן המניין בחוף בת־גלים בחיפה, ולספקית הלובסטרים לכל מיסעדות־הפאר בעירה ובתל־אביב. היא היתה אז תדהמת החוף והדייגים.

בכתבה ההיא סופר גם על אהבתה יוצאת־הדופן של נעמי לבעלי־חיים, ועל עשרות מהם המתגוררים איתה, ושאותם היא מאכילה ובהם היא מטפלת מדי יום.

לפני שבועיים הורשעה נעמי בסרסרות לזנות ובחיים על רווחיה של זונה. המישפט התנהל כולו בדלתיים סגורות, וחל איסור פירסום על כל פרט מזהה – הן של הנאשמת והן של המתלוננת. מייד אחרי מתן גזר־הדין, שלושה חודשי מאסר, עתרו כמה עיתונאים לבית־המישפט וביקשו לבטל את איסור־הפירסום. באופן מפתיע הסכימה השופטת להתיר את פירסום שמה של הנאשמת, נעמי אדווה, ולא התירה את פירסום שמה של המתלוננת.

אליהו קידר, עורך־דינה של אדווה, טען בעתירת העיתונאים שהוא אינו בעד פירסום סלקטיבי, ומן הדין ומן הצדק שגם שמה של המתלוננת יפורסם, אחרי שסיפרה בהרחבה על עיסקי־הזנות שלה.

התובעת טענה, שלמתלוננת יש אחות ויש לשמור על שמה הטוב. חוץ מזה, הוסיפה וטענה, המתלוננת היא דוגמנית־צמרת, והדבר עלול לקלקל לה את הקריירה.

מאז גילה העולם הזה את נעמי אדווה, היתה היא בקשרי עבודה עם העיתון וכתבה בו לעיתים. היא היתה מביאה סקופים ומגיעה למקומות שאיש מלבדה לא יכול היה להגיע אליהם ולהביא משם סיפור עיתונאי.

כשהעולם הזה צריך לדווח על הפרשה של נעמי אדווה, הוא נתקל בבעיה שבה נתקלה מחלקת־החדשות של הטלוויזיה הישראלית כשהיתה צריכה לדווח על פרשת יערי. העולם הזה בחר להגיש מידע אובייקטיבי הנוגע למישפט (ראה מיסגרת) ולתת לאדווה את זכות הדיבור. ברור שהעולם הזה היה שמח לתת גם למתלוננת, ששמה נאסר לפירסום, את זכות הדיבור, כפי שנתן לה בעבר, בעניינים אחרים.

נעמי אדווה נולדה למישפחת ברוט, שגרה על חוף־הים בחיפה. היא היתה בת בכורה לזוג הורים יקים שעלו לארץ ב־1933,

לפני תחילת מילחמת־העולם השניה. כשהיתה בבית־הספר העממי, ביקשה המורה מן התלמידים לעברת את שמם. „מכיוון שאהבתי את הים, בחרתי את השם אדווה."

עוד כשהיתה אדווה נערה בחיפה היתה מארגנת מסיבות יוצאות־דופן ששימעון יצא בכל הארץ. מבלים תל־אביבים מובהקים היו נוסעים במיוחד לחיפה להשתתף במסיבות האלה. את מסורת המסיבות היא גררה איתה גם כשעברה לגור בחלקים אחרים של הארץ, וגם בשנים האחרונות, בהן היא גרה בתל־אביב, במסיבות האלה, נוסף לאנשים ידועי־שם, אפשר למצוא גם צעירות יפות־תואר. אומרים שגם צעירים יפים מסתובבים במסיבות האלה.

■ ■ ■

● איך זה שנדבקות אלייך תמיד בחורות יפות?

אני מכירה הרבה אנשים צעירים. אני לא במיוחד מתרועעת עם אנשים בני־גילי, אני לא חיה במיסגרת ואני לא נשואה, והבעיות של אנשים בגילי הן לא בעיות שלי. נמשכים אליי צעירים כי הם רואים שאני מכירה אנשים מעניינים וזה מעניין אותם.

● למה אין לך ילדים?

האדם שהייתי נשואה לו ידעתי שלא אחיה איתו הרבה זמן, וזו אחריות יותר מדי גדולה לגדל ילד. לילד צריך להקדיש את כל החיים. אין לי מישפחה, ולא יכולתי לקחת על עצמי אחריות כזו.

● למה לא התחתנת שוב?

לא רציתי להתחתן אף פעם. עם בוסי התחתנתי בתנאי שכשזה יימאס עליי נתגרש.

● זה היה התנאי לנישואין?

הוא הפציר בי להתחתן, והיו בינינו התקלויות אלימות עוד לפני ההתחונה. הוא אמר שאם נתחתן יהיה יותר טוב, ושאם זה לא יילך, אז נתגרש. וכך היה. נשארנו ידידים עוד 8 שנים אחר־כך, עד שהוא נרצח.

החתונה של בוסי – בוסתנאי סחה – ונעמי אדווה נערכה בבית הוריה היקים של נעמי בחיפה. גם זה היה אירוע יוצא־דופן, כמו שאר המסיבות באותו בית. נעמי צעדה אל החופה לבושה בשימלה נוצצת. נישואיה של נעמי, מבית יקי טוב, עם בוסי, שהיה ידוע בעולם התחתון, לא החזיקו מעמד זמן רב והם התגרשו. אבל גם אחרי הגירושים המשיכו לשמור על קישרי־ידידות ביניהם. דרך בוסי הכירה נעמי כמה מראשי העולם התחתון בארץ. קשרים שעזרו לה אחר־כך להגיע למקורות אינפורמציה בכתבותיה העיתונאיות.

● איך זה מגיעה בחורה מבית טוב לצורת חיים כזו?

כנראה שאני טיפוס פרוע. זה הכל מיצר הרפתקנות ומסקרנות להכיר אנשים מכל המינים והסוגים ולעבור כמה שיותר חוויות.

● זה התחיל עוד בבית־הספר?

כן.

● באיזה גיל?

מילדות. במקום בובות, הייתי משחקת עם עקרבים ונחשים.

● מה ההורים אמרו?

לא אמרו כלום. הייתי הולכת לים ונעלמת לשמונה שעות. הייתי ילדה פראית במיוחד.

● את באת מבית מסודר?

אמא שלי היתה פדגוגית ועסקה בחינוך מיוחד, והיא הבינה שאני קצת יוצאת־דופן.

„חברים ואנשים שמכירים אותי יודעים שזו עלילה, אבל אחרים, שראו תמונות שלה, באים אל" בטענות למה לא הכרתי אותה גם להם"

קיבלו את זה ככה. הסבירו לי שילדים אחרים הם לא ככה, ואני עשיתי ההיפך.

היה אצלנו בית פתוח, תמיד היו אורחים ולא חיינו לפי שעות. אני הבאתי הביתה את האנשים המוזרים והלא־מוזרים, והוריי בעצם נהנו מזה. לא היתה להם הזדמנות להכיר את כל האנשים האלה, שלא הרבה זכו להכיר אותם מקרוב.

● בבית דיברתם גרמנית?

כן. השפה הראשונה שלי היתה גרמנית. הוריי באו לארץ לפני השואה. לאבא שלי היה כאן מיפעל לאריזות ולקרטון בשם ארזן.

● הייתם עשירים?

היינו אמידים. לא היה חסר כלום בבית.

● מתי הפסקת ללכת לבית־ספר?

סיימתי תיכון.

● היית בצבא?

הייתי. כל אחד הלך וגם אני הלכתי, זה היה טיבעי. הייתי בקורס־נהגות ובקורס־פקידות.

● ידעת מה תרצי לעשות כשתהיי גדולה?

ידעתי שאני רוצה לטייל ולראות כמה שיותר ולגדל חיות.

● בית־ההורים היה מלא חיות?

תמיד היו איזה שני כלבים וחתולים וצבים וקיפוד. ואלה היו לרוב חיות שאספתי מהרחוב, ולא כאלה שנקנו בחנויות יקרות. בדרך־כלל חיות עזובות שאספתי.

● היו לך חברים?

הרבה. יותר חברים מחברות.

● מתי התחלת ללכת לים?

בגיל 4. נולדתי על שפת־הים בבת־גלים בחיפה. אבי, שהיה שוחה בכל יום, קיץ וחורף, לקח אותי איתו בגיל 4 לים, למדתי לשחות ומאז הייתי שוחה גם כן, קיץ וחורף.

אדווה עם בוסי בחתונתם

„לא רציתי להתחתן אף פעם. התחתנתי בתנאי שאם יימאס לי, נתגרש!"

אדווה עם נורייב

„אני לא מתרועעת עם אנשים בני־גילי..."

● איך התייחסו אליך הדייגים הד־מצ'וראים?

לא היה אז אף דייג. אני עסקתי בספורט דיג תת־ימי והכרתי בחור הונגרי שברח מהונגריה. הוא גר בצריף על שפת־הים. הבאתי אותו הביתה, כי היה חורף וקר. הוא היה אלוף אולימפי בקיאק והיה ספורטאי מצטיין של הגוש המיזרחי. ביחד הלכנו לרוג, גילינו את הלובסטרים בין הסלעים, ידעתי מה זה והלכתי למכור אותם במיסעדות־יוקרה. הרווחנו מזה אז הרבה כסף. חלק הייתי גם מביאה הביתה ואמא שלי, שהיתה אשפית בבישול, היתה מכינה מהם מעדנים.

● את לא באה מבית דתי?

לא, למרות שכל הקרובים שלי דתיים.

● ואז התחילו המסיבות?

תמיד הזמנתי אנשים הביתה. יותר מאוחר הכרתי חבר'ה מהקומנדו הימי. היה לי חבר שהוא יבואן המשקאות מס' 1 בארץ, ותמיד היו משקאות הכי טובים וזה היה קרקע למסיבות טובות. זה התחיל עוד בגיל צעיר. אחד סיפר לשני וככה התחילו המסיבות.

● היו באים מכל הארץ?

כן. אז לא היו יחסי־ציבור ומסיבות משעממות כמו היום, ואני הפגשתי אנשים שבחיים לא יכלו להפגש.

● למשל?

שחקן כדורגל ידוע היה אז ידיד שלי, והוא היה מביא את כל הקבוצה וכמה ספורטאים, והם היו נפגשים עם אמנים ורקדנים. אין מי שלא היה במסיבות האלה.

● עשית את זה בשביל הכיף?

הארוחות היו יומיומיות. ואם היה אירוע מיוחד קראו לזה מסיבה, אבל זו היתה חגיגה אחת גדולה, תמיד היו אנשים בבית.

חוץ מן המסיבות של נעמי אדווה, שהיו לשם דבר בכל הארץ, היו גם הרומאנים שלה וקשריה החברתיים עם אנשי־העולם לשיחה בפי כל. זמן קצר אחרי שערק למערב, התפתח רומאן סוער בין רודולף נוריייב, רקדן הבאלט הרוסי הנודע והמוכשר, לבין נעמי אדווה, הישראלית הסוערת. הרומן התפרסם גם בעיתונים רבים בחו"ל.

הזמנתי אותו למסיבה כשהוא בא לארץ עם להקת־באלט. נפגשנו, הכרנו והתפתח רומאן.

● את עוד בקשר איתו?

כן. אני רואה אותו כל שנה פעם אחת לפחות. היום הוא מנהל הבאלט של בית־האופרה בפאריס ואני פוגשת אותו שם, או בלונדון, או בווילה המפוארת שלו במונאקו.

בתקופה ההיא התפרסמו תמונות רבות של נעמי אדווה עם רקדן־הבאלט בעיתוני ישראל, ורבים לא האמינו שהיא אכן נמצאת איתו בקישרי־ידידות. אדווה, שהיתה לאגדה עוד בצעירותה, המשיכה להכות גלים.

● איך הברת את אלן דלון?

„גם את אלן דלון הכרתי בארץ. הסתובבתי איתו כמה ימים, וגם איתו אני עדיין בקשר. לא היה רומן בינינו"

הכרתי אותו כשבא לארץ לעשות סרט, שלא עשה בסוף.

● היה ביניכם רומאן?

לא. הסתובבתי איתו כמה ימים. גם איתו אני עדיין בקשר. האנשים האלה חברים שלי.

גם מייק בראנדט היה חבר שלי. הוא היה ילד בבת־גלים והיה מעריץ שלי. הוא היה מסתכל עליי שוחה, ואז לא היה בינינו קשר ממש, למרות שפעם אחת הגיע אליי למסיבה. יותר מאוחר, כשהוא התפרסם, הדקנו את הקשרים, הוא הזמין אותי לפאריס והיה גורר אותי להופעות. אני הייתי סובלת סכל איום. אבל הוא לא ויתר, הוא רצה שאבוא לכל הופעה והיה קונה לי מתנות. היינו חברים טובים.

● כל השנים הן בילוי אחד ארוך בשבילך?

אני בחרתי לחיות ככה וליהנות מהחיים עם כמה שפחות התחייבויות. אני לא יכולה להיות הרבה זמן במקום אחד, אני מייד מתחילה להרגיש לא נוח.

(המשך מעמוד 35)

● **עד שהתחתנת, ב־1966?**

אז בכלל לא הייתי יותר מכמה ימים במקום אחד. הייתי נוסעת לאילת, שם גרתי עם בוסי, הייתי נשארת שם כמה ימים, נוסעת לחיפה לשלושה ימים, שבוע לתל־אביב וחודש לאי־רופה. אז היתה תקופה שהסתובבתי הכי הרבה.

● **אף פעם לא היה לך מיקצוע?**

חוץ מהעיתון. אני כותבת כבר הרבה שנים.

● **את מגדירה את עצמך בעיתו־נאית?**

אדם שכותב בעיתון הוא עיתונאי, לא? אם אני נתקלת בסיפור מעניין אני כותבת אותו. אני לא רצה אחרי סיפורים, הם באים אליי לבד. לפעמים אנשים שלא רגילים להופיע בעיתונים באים ומבקשים לדבר רק איתי.

● **הצלחת לעלות כך על הרבה סקופים.**

יש לי שם של אדם אמין שלא מזייף וכותב רק מה שמדברים איתי. כנראה שזה עוזר.

● **אומרים שאנשים פוחדים ממך.**

אני לא יודעת. אני לא מרגישה שפוחדים ממני. שמעתי דיבורים כאלה ואני לא יודעת למה.

■ ■ ■

● **זו פעם ראשונה שאת יושבת על ספסל־הנאשמים?**

אני לא רוצה לענות.

● **איך התגלגלת לתוך הסיפור הזה?**

הכרתי את הבחורה בבית של צייר, היא היתה במיטה ביחד איתו ועם עוד בחורה, חיילת והם עשו אורגיה. אחרי שהיא סיימה צבא, היא נפרדה מסופר ידוע, שאיתו היה לה רומאן, ובאה לגור עם הצייר. היא שמעה שאני עיתונאית ואמרה שיש לה סיפור מעניין על יחסיה עם הסופר הידוע. הסיפור נראה לי מעניין וכתבתי אותו

אדווה עם בנה המאומץ אלון, כלביה ותחתיליה
גם כלבה לציד־אריות וגם צבה בשם עזרא

פסק־הדין: מי שיקר מתי?

א־אפשר היה לקנא בשופט המחוזי אברהם מלול. לפניו עמדה נאשמת. שהיא אישיות ססגונית, יוצאת־דופן וחריגה מאוד. אשה האוספת מהרחוב כלבים, חתולים, בני־אדם ושאר יצורים פגועים, ומוציאה עליהם הון־עתק. בת־טובים שנישאה לאחד העבריינים המפורסמים ביותר במדינה, ושהפכה עיתונאית כדי לדווח על עוללות העולם התחתון, עד שהפכה מעין דאמון ראניון ישראלית. אשה שערכה מסיבות שהיו לשם־דבר בארץ, ושבהן נפגשו אמנים עם בדורגלנים. אילי־עסקים עם פושעים, נשות־חברה עם זונות.

לעיני השופט התגלה עולם שלם שהוא לא ידע על קיומו – עולם בעל מושגים שונים מכל מה שהורגל.

מול הנאשמת עמדה צעירה יפהפיה, ששמה נאסר משום־מה לפירסום. גם היא בת־טובים, צברית, בת להורים ידועים ומכו־בדים, בעלת מקום־צמרת במקצועה. היא סיפרה בתשוקה שהיא זונה, ששכבה עם עשרות גברים תמורת כסף, ולפי העדויות בתיק גם היתה נרקומנית, גנבת, רמאית, ומה עוד.

אחרי ששמע עשרות עדויות, ביניהן של אנשי־עסקים ידועי־שם, שסיפרו כיצד שילמו כסף לאותה זונה צעירה תמורת מיש־גלים, „הרפיה", ובמיקרה אחד (לדבריה) גם תמורת הכאה בתגובה והשתנה עליהם, נאלץ השופט להוציא פסק־דין.

היתה לו בעיה גדולה. כי לדבריו, לא האמין אף לאחד מן העדים החשובים. מדבריו נובע כי – לדעתו – שיקרה העדה הראשית, שיקרה הנאשמת, ושיקרו רוב העדים האחרים.

לכן ניגש בסבלנות, ועל גבי 97 עמודים של פסק־דין, לנתח את העדויות ולקבוע לאיזה קטע של איזו עדות הוא החליט להאמין בכל זאת. בסיכומו של דבר דחה את רוב פרטי־האישום. אך קיבל כמה מהם – לא על סמך ראיות חותכות. אלא מפני שהאמין לקטע מסויים של עדויות, שאת שאר קטעיהן סירב לקבל, מפני שהם נגדר שקרים או טענות בלתי־מוכחות.

כתוצאה מכך הרשיע את הנאשמת, נעמי אדווה, בשידול למעשי־זנות, בסרסרות למעשי־זנות ובהחזקת מקום לשם זנות – עבירות שהעונש המירבי הכולל שלהן הוא 15 שנות מאסר. אולם בגזר־הדין פסק לה רק שלושה חודשי־מאסר, אחרי שהוא ערם עליה שבחים רבים וגינה בחריפות את התובעת, שרה רדין, שהשמיצה את הנאשמת בארסיות בכל מהלך המישפט.

על פסק־דין זה הוגש עתה עירעור לבית־המישפט העליון. עד למתן פסק־דינו הסופי („החלוט") נשאר העניין פתוח ובגדר „סוב־יודיצה", ורק הכרעה סופית תקבע אם נעמי אדווה אכן אשמה, או שהעלילו עליה עלילת־זדון.

שמה של זונה

ש אלה גדולה המתעוררת עם קריאת פסק־הדין היא: מה זה נוגע בכלל למישטרה ולבית־המישפט?

גם מדיברי השופט מסתבר כי היפהפיה הצעירה, שגרמה לעניין („המתלוננת", בלשון השופט), היתה מושחתת עד היסוד עוד לפני שהכירה את נעמי אדווה.

היא שכבה לדבריה עם „יותר מעשרה גברים" בעת ובעונה אחת. השתתפה באורגיות־מין. השתמשה בסמים. הוציאה במרמה כס־פים מסוסר שעימו חיה במשך שלוש שנים (ושעליו הלשינה אחר־כך בפומבי), גנבה ורימתה.

אדווה אספה אותה אליה. במשך זמן רב היתה המתלוננת מעין „גרופי" (מזדנבת) של אדווה, הלכה אחריה לכל מקום, שירתה אותה. (ובין השאר כתבה במכונת־כתיבה את הכתבות שהכינה אדווה עבור העולם הזה, בדרך כלל דיווחים על מעשי העולם התחתון.) היה ברור שקשרה יחסים מיוחדים עם אדווה והוקסמה על־ידי אישיותה החזקה. אחר־כך רבה עימה. וכתוצאה מכך הלשינה עליה במישטרה וטענה שהנאשמת שידלה אותה לזנות, שלחה אותה לגברים ולקחה ממנה את מחצית האתנן. האהבה הפכה לשינאה לוהטת.

גם אילו היה מוחלט סופית שכל הטענות האלה נכונות (והשופט פסל רבות מהן) נשאלת השאלה: מה זה נוגע למוסדות־המישפט?

גם לפי תיאורה של המתלוננת עשתה כל מה שעשתה מרצונה החופשי. גבתה כספים וחיתה ממעשי־זנות. לא היה כאן עניין של שידול קטינה או נערה תמימה, ובוודאי לא כפיה, איום או סחיטה. בארץ, הזנות היא חוקית. החוקים נגד שידול באו להגן על הציבור מפני הטרדה, והחוקים נגד סרסרות נועדו להרתיע רועי־זנות (בדרך־כלל גברים אלימים), המפתים נערות ומכריחים אותן „לעבוד" בשבילם, תוך איומים באלימות וברצח.

כאן היה המצב שונה, וכמעט הפוך. לדיברי המתלוננת, אמרה לה אדווה שאם היא שוכבת ממילא עם גברים בסיטואות, וגם עם זקנים, היא יכולה לגבות מהם כסף. אין שום הוכחה חותכת לכך שאכן לקחה אדווה חלק מן האתנן של המתלוננת. שהיתה זונה יקרה (היא דרשה 50 עד 150 דולארים), ובמיקרה אחד הסיק זאת השופט מן הרקע הנסיבתי.

צעירה שניה, שהיתה זונה מיקצועית לפני שהכירה את אדווה, העידה שאדווה שלחה אותה לגברים, אך מעולם לא לקחה ממנה פרוטה. היא הגדירה את אדווה כ„נשמה טובה", ולדבריה עשתה לה אדווה טובה כאשר עזרה לה להכיר גברים ששילמו עבור שירותיה, וגם עשתה, אולי, טובה לידידיה שהכירה להם צעירות.

ברור כי כל המעשים – אם נעשו בכלל – נעשו בין אנשים מבוגרים בני־דעת, מתוך רצון חופשי ומבלי להזיק לאיש, בתחום צינעת־הפרט. מבחינת האינטרס הציבורי, שאלה גדולה היא אם הדבר צריך להיות בר־עונשין.

שאלה שניה מתעוררת לגבי הפירסום. המישפט התנהל כולו בדלתיים סגורות, תוך איסור מוחלט של פירסום לפי פרט מזהה. לאחר מכן, לפי בקשת עיתונאים, הוסר האיפול הזה אבל רק חלקית. זה נעשה בצורה מוזרה למדי: הותר פירסום שם הנאשמת, נעמי אדווה, אך לא שם המתלוננת.

כאשר נאסר פירסום שם של קטינה המעורבת בענייני־מוסר, או של אשה המתלוננת על אונס, זה סביר ודרוש. אך מה הטעם לאסור את פירסום שמה של אשה שהגדירה את עצמה כזונה מיקצועית, שביצעה מרצון שורה ארוכה של מעשי־זנות, שלא לדבר על מעשים רבים שיוחסו לה, החל בשימוש בסמים וכלה במירמה ובגניבה?

נוצר כאן חוסר־איזון, שיש בו אי־צדק. אילו נודעה ברבים זהותה של המתלוננת, יתכן כי המיקרה כולו היה נראה אחרת בעיני הציבור. ההפליה בין הנאשמת והמתלוננת – שתי נשים שהיו חברות טובות ושהסיכסוך הפרטי ביניהן גרם למישפט – אינה נראית מוצדקת.

סרסרות, שידול, החזקה

פ סק־הדין עצמו מחולק למיקרים רבים. בכולם טענה התביעה שאדווה שלחה את אחת משתי הצעירות לגבר לשם זנות. וגבתה חלק מהאתנן. כמעט כל המיקרים האלה נפסלו על־ידי השופט, אם מפני שלא האמין למתלוננת. אם מפני שדיברי המתלוננת היו עדות יחידה, ללא שום חיזוק או תמיכה.

במיקרה אחד האמין השופט למתלוננת שאכן נשלחה על־ידי אדווה, וששילמה לאדווה את מחצית האתנן. זוהי סרסרות. אולם לכך אין עדים. השופט האמין לדבר בתוקף הנסיבות החיצוניות.

במיקרה אחר האמין השופט לזונה השניה שאדווה שלחה אותה לגבר, ושאדווה ידעה כי היא שוכבת עם גבר תמורת כסף. השופט קיבל את דיברי הזונה שלא נתנה פרוטה לאדווה. זוהי עבירת „שידול".

לגבי החזקת מקום לשם זנות קבע השופט כי דירה ברחוב דיזנגוף, שהיתה שייכת לאדווה ושלא היתה בשימוש (אדווה גרה אז עם ידיד במקום אחר), שימשה לשתי הזונות הצעירות לקיום יחסי־מין לעת מצוא, בידיעת אדווה.

את העובדות האלה בודד השופט ממאות עובדות אחרות וססגוניות, שהתגלו בתיק ושלגביהן יש עדויות שותרות של אדווה, הזונות והגברים המעורבים־בדבר. על השופט היה לברור את המוץ מהתבן, והאו השתדל לעשות זאת. בית־המישפט העליון יצטרך לקבוע אם השופט המחוזי עמד במיבחן זה.

בכתב־העירעור טען פרקליטה של אדווה, בין השאר, שמפסק־הדין עולה כי:

● **בית־המישפט קבע שהמתלוננת הדיחה לעדות־שקר את הזונה השניה.**

● **הוכח שהנאשמת לא קיבלה פרוטה מהזונה השניה.**

● **לא הובאה ראיה כלשהי שלפיה שידלה הנאשמת את שתי הזונות.**

● **לא הובאה שום ראיה שדירת הנאשמת הוחזקה על־ידה לשם זנות. בית־המישפט סמך על עדותה של המתלוננת, בעוד שהוא קבע בעצמו שהיא משקרת בעניין זה. לא נמצא אף גבר אחד שיעיד כי קיים בדירה יחסי־מין. לדיברי הפרקליט, העניין הוא „פרי דמיונה החולני" של המתלוננת.**

● **„במהלך כל המישפט ניסתה התובעת, שרה רדין, להכפיש את שמה של הנאשמת", וגם זה משמש נימוק לעירעור (כפי ששימש לשופט המחוזי כנימוק להקלת העונש.)**

● **התובעת הפריעה במהלך המישפט לחקירת העדים בידי הסניגוריה, וכך שיבשה את המישפט.**

המישפט עצמו נמשך שנתיים, והיה כרוך, גם לדברי השופט, בעינוי־הדין. השופט יצא לגימלאות, וזה היה פסק־דינו האחרון. הדיון בעירעור עשוי גם הוא להימשך זמן רב. בינתיים דחה השופט את ריצוי עונש־המאסר (שלושה חודשים, מינוס 17 ימים, שאדווה ישבה במעצר בעת החקירה) עד למתן פסק־הדין הסופי.

„גם את אלן דלון הכרתי בארץ. הסתובבתי איתו כמה ימים, וגם איתו אני עדיין בקשר. לא היה רומאן בינינו"

להעולם הזה. השמטתי קטעים שלדעתי יכלו להזיק לשמה. לא היה לה קנה־מידה אז, היא רצתה להתפרסם בכל מחיר.

באותה תקופה עברתי גם אני לגור בביתו של הצייר, הוא הציע לי לבוא לשם עם כל בעלי־החיים שלי, כי היתה לו חצר. אני גרתי בקומה התחתונה והצייר עם הבחורה גרו למעלה, עד שהסתיים הרומאן ביניהם והוא גירש אותה מהבית. היא נשארה בקשרים איתי ואני, שריחמתי עליה מכיוון שנשארה בלי מגורים, הצעתי לה את הדירה ששכרתי ברחוב דיזנגוף בתל־אביב ושנשארה ריקה.

עזרתי לה גם בתחומים אחרים. אמרתי לה שיש לה נתונים להיות דוגמנית, וצילמתי אותה והכנסתי תמונות שלה לעיתונים וכתבתי שהיא דוגמנית מתחילה. אני בעצם פירסמתי אותה.

יום אחד באתי למישרד ופגשתי שם בחורה מוזרה. היא סיפרה לי שהיתה מאושפזת בצבא ושהיא מוסיקאית. אמרתי שאני רוצה לכתוב עליה לעיתון. השתיים היו מסתובבות ביחד והיא היתה מביאה אותה אליי לווילה.

יום אחד סיפרה לי הדוגמנית (שמה אסור לפירסום) שאדם אחד הציע לה להיות סוחרת־זהב ושהיא נוסעת לחו"ל. ביררתי מי האיש, ונודע לי שהוא סוחר־סמים. הזהרתי אותה. בינתיים הגיעו אליי החברה המוסיקאית עם אחותה ולקחו אותי לרמת־גן במונית, שם פגשנו את הדוגמנית. הן יצאו מן המונית והיכו אותה. אני עמדתי בצד והסתכלתי. אמא שלה באה לקחת אותה והלכה איתה למישטרה, שתתלונן על שתי האחיות. במישטרה היא סיפרה שהיא עובדת בזנות ושהיא נותנת לי חצי מהכסף. המישטרה עצרה אותי והאשימה אותי.

מהרגע הראשון הכחשתי את הסיפור, למרות שהראו לי שמות של אנשים. חלקם היו אנשים שהכרתי ולא רציתי לסבך אותם.

הייתי במעצר 17 יום, שאחריהם רצו לעצור אותי עד תום ההליכים, אך השופט לא ראה טעם בכך ושיחרר אותי בערובה.

המישפט עצמו היה מתיש ונמשך שנתיים, 26 ישיבות בבית־המישפט, זה היה עינוי־דין של ממש. יכולתי לצאת זכאית אילו הייתי מביאה את כל העדים, אבל אנשים פחדו. כל מי שקיים איתה יחסים, ברח מהארץ. אני חושבת שיצאו מפה כמה צ'רטרים.

● **מה זה עשה לך, ההרשעה?**

זו הרגשה לא נעימה שאת מכירה בחורה עלובת־נפש, מופרעת בצורה קשה, עוזרת לה, נותנת לה לגור בבית שלך, מאכילה אותה, מנסה לקדם אותה בתור דוגמנית בגלל קשרים, ובסופו של דבר היא מעלילה עלייך עלילה שפלה. זה נותן לך לחשוב פעמיים אם בכלל כדאי לקשור קשר עם אנשים שאת פוגשת, ומי יודע מה אפשר לצפות מהם אחרי שקורה לך מיקרה כזה.

● **אנשים ניתקו איתך קשרים?**

חברים ואנשים שמכירים אותי שנים יודעים שזו עלילה, אבל יש אחרים שראו את התמונות שלה בשערי־עיתונים ומתלהבים מההופעה שלה, ובאים אליי בטענות למה לא הכרתי להם אותה כדי לשכב איתה. ואז אני שוב צריכה להסביר

(המשך בעמוד 38)

כדורעף
מהקיבוץ אל העיר
וגם להולנד, בלגיה וגרמניה

ענף הכדורעף היה בעבר הלא רחוק נחלתם הבלעדית של אנשי ההתיישבות העובדת, כך שבליגה הבכירה הובילו קבוצות הקיבוצים תמיד בצמרת.

כדורעפנים עירוניים לא שיחקו אז בכלל בענף זה, או שפה ושם נראו כמה קבוצות עירוניות ששיחקו בליגות המישניות, או אף פחות מכך.

עתודה מצויינת. אבל את השינוי הקיצוני עשתה, כהרגלה, אגודת מכבי תל־אביב, שרכשה שחקנים אחדים מחו"ל, ובתוספת קיבוצניקים שעברו לעיר, היתה היא הראשונה שהציבה קבוצת כדורעף עירונית ראויה לשמה.

ואומנם, במשך כמה שנים העפילה הקבוצה התל־אביבית במעלה הליגות, עד אשר גם את תואר האליפות בליגה הבכירה קטפה הקבוצה לראשונה כקבוצה מן הכרך הגדול.

גם השנה משמשות קבוצות עירוניות כמעצמות בענף הכדורעף. הפועל בת־ים, הפועל קרית־אתא והפועל כפר־סבא הן הקבוצות הבכירות כיום בענף זה, והראשונה אף מועמדת רצינית לגזול את תואר האליפות מקבוצת הפועל המעפיל, שהיתה אלופת אשתקד.

האגודות העירוניות הקימו אף קבוצות ילדים, נערים ונוער, שישמשו את האגודות בהמשך הדרך, והגדילו עשות קבוצות הפועל בת־ים, והפועל קרית־אתא. המקיימות קבוצות מישניות המשחקות בליגות נמוכות יותר, ואלו משמשות עתודה מצויינת לקבוצות הראשונות.

גם אליצור תל־אביב והפועל רמת־אביב, המשחקות בליגה הלאומית, הן קבוצות עירוניות, אך איכותן של השתיים אינה טובה כשלוש הראשונות, הלוחמות העונה ביניהן על תואר אליפות הליגה הלאומית.

נציגים בחו"ל. היחלשותו של הענף בקיבוצים נובעת בעיקר מזרימה של ספורטאי ההתיישבות לעיר, ומעבר של ספורטאי הקיבוצים מכדורעף לענפי ספורט אחרים ככדורסל וטניס. כך שענף הכדורעף, שהיה בעבר ענף הספורט מס' 1 בקיבוצים, נחלש מאוד, והתוצאות אכן מדברות בעד עצמן. כיום משמשים שני נציגי ההתיישבות כנציגי ענף הכדורעף בחו"ל, ושניים אלה, אביטל זלינגר מהפועל עין־המיפרץ המשחק בהולנד, ואלי־עזר כגן מהפועל המעפיל המככב באיטליה, הם הסגניות האחרונות של הכדורעף הישראלי בארצות חו"ל.

שחקנים נוספים ניסו כוחם מחוץ לישראל, אך היו סיבות אובייקטיביות שגרמו להם לשוב חזרה לישראל.

אורי חבר משער־העמקים היה זה שניסה כוחו בבלגיה, ואף שיחק שם חצי עונה, אך עקב פציעה הפסיק לשחק, וכששב לישראל החליף את מדי הקיבוץ בקבוצת הפועל בת־ים העירונית.

גם יעקב הרשקו, קפטן הפועל בת־ים והנבחרת, המשמש בתפקיד רכז, ניסה בצוותא עם רעייתו, ענת לרנר־הרשקו, המשחקת אף היא בהפועל בת־ים ובנבחרת, לשחק בגרמניה, אך עקב קשיי הסתגלות ויתרו השניים על חלומם.

אלין גרין, כדורעפן נבחרת הנוער, שהוא המנחית בקבוצת הבוגרים של הפועל בת־ים, הקבוצה המועמדת לאליפות בשנה זו, ציין כי „כדי שהכדורעף בישראל יהיה פופולארי יותר וימשוך אליו צעירים נוספים, יש למסחר את הענף, ועובדה זו יכולה להיעשות רק בערים."

כדורסל
עונש מוגזם
וגם חוב של 11500 דולר

יש עבירות מישמעתיות בענף הכדורסל שעליהן סופג הכדורסלן עונש הרחקה מהמיגרשים שבועות אחדים, ויש עבירות חמורות פחות, שהעונש עליהן הוא אי־שיתוף בשני מישחקים. אך העונש שספג יאיר בן־עטר, רכז קבוצת הכדורסל של מכבי רמת־גן, לא נשמע בישראל מאז שהחלו לשחק בענף זה בארץ.

העונש שהוטל על הסטודנט לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב על־ידי ועדת־המישמעת של אגודתו הוא הרחקה מהקבוצה למשך 11 חודשים. הסיבה: אי־התייצבותו לכמה אימונים ומישחקים של הקבוצה הרמת־גנית.

תביעה מישפטית. יאיר. המשחק בקבוצת הבוגרים של האגודה מזה 10 שנים ושנתיים אף שימש כקפטן הקבוצה, הגיש לאחרונה, בעניין זה, בעזרת עורכת־דינו רונית ג'מצ'י (אחותו של הכדורסלן הבינ־לאומי של מכבי תל־אביב, דורון ג'מצ'י), תביעה אזרחית לבית־המישפט נגד אגודתו. בתביעה מציינים השניים כי ההבטחה שניתנה בעל־פה על־ידי מוסמכי האגודה לניהול מו"מ עם השחקנים על שיחרור בתום העונה, בתמורה להורדה של כ־60 אחוז משכר אשתקד — לא קויימה. עוד נטען, כי ההנהלה של הקבוצה הרמת־גנית סירבה לחתום על ההסכם שכל פרטיו הוסכמו כבר קודם לכן.

עוד טוענים יאיר בן־עטר ובאת־כוחו, כי חובות הקבוצה לשחקן בשלוש העונות האחרונות הן יותר מ־11,500 דולר.

עיקר טענתו של השחקן הרמת־גני היא, שאחרי שהאגודה הפרה לראשונה את ההסכם, בעל־פה, קיבל הוא את העונש החמור מועדת־המישמעת. „במכבי רמת־גן קיים ניהול כושל, ולמרות כישרונם של צעירים רבים באגודה לא מנוצל הדבר, וכתוצאה מכך נמצאת הקבוצה במקום השמיני בליגה הלאומית. לאחר שאשתקד סיימנו את הליגה בצמרת ובמקום השלישי הגבוה," טוען יאיר, „ואם ההנהלה נכשלת — מה הפלא שסטטוס השחקנים נמצא בירידה מתמדת."

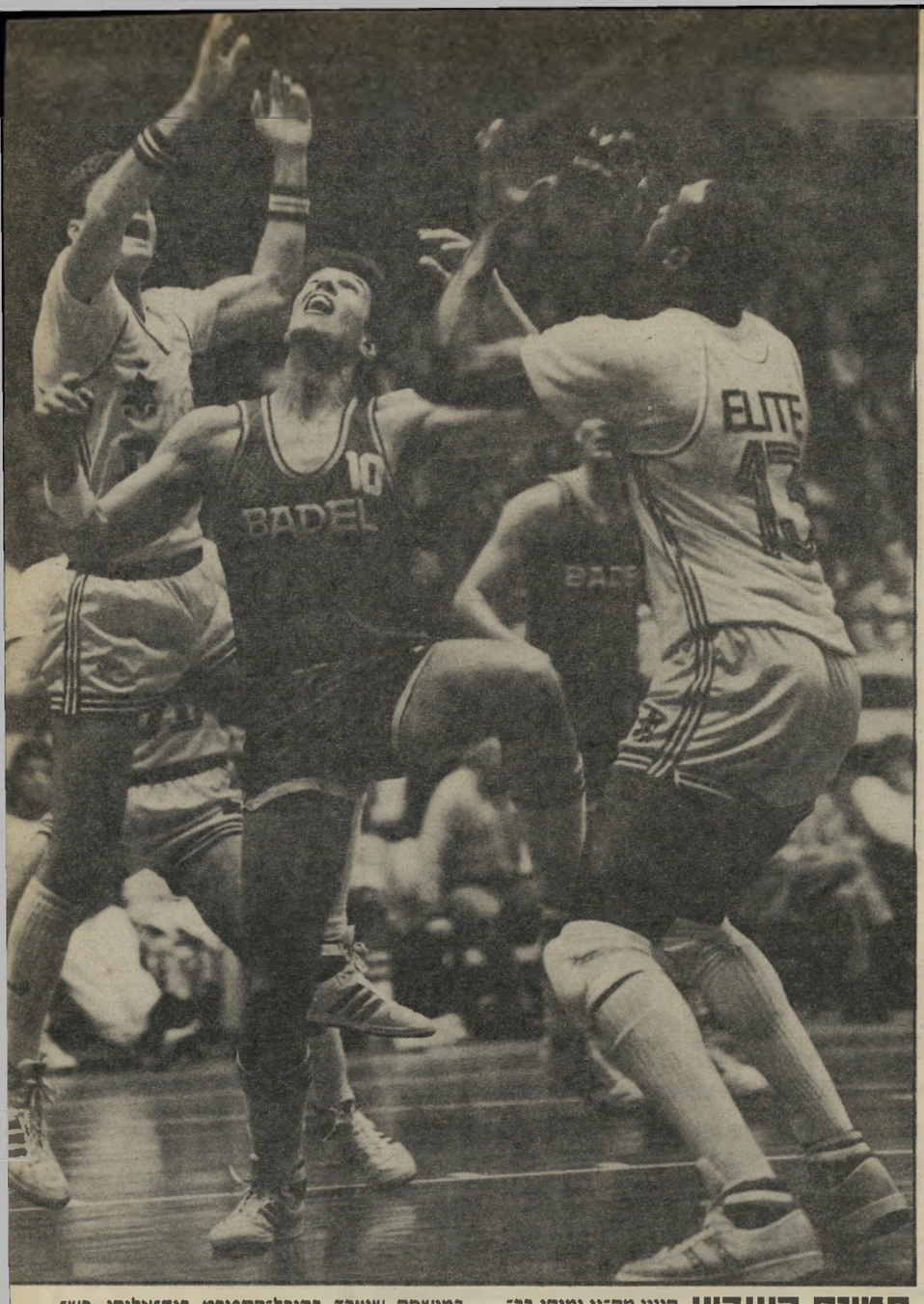
כללית לא סוגר בן־עטר את הדלתות לשובו לשורות הקבוצה, „אך זאת בתנאי שהעניינים יסוכמו בהחלטות בכתב. וזאת על דעת שני הצדדים, ולא על דעת צד אחד בלבד."

לגבי הליגה הלאומית, רואה בן־עטר ירידה ברמה, וזאת למרות שיתופם של שני שחקנים זרים בשורות הקבוצות. „יותר מדי מישחקים חלשים נראו השנה בליגה, ומאליו מובן, שהרמה היא בהתאם."

מכבי בנסיגה. גם הנציגה שלנו באירופה, קבוצת מכבי תל־אביב, נמצאת לדעתו של יאיר בן־עטר בנסיגה במישחקי אליפות־אירופה, וזאת עקב אי־חזרתו לכושר של לי ג'ונסון לאחר פציעתו, וכן בעיקבות אי־ניצולו של דורון ג'מצ'י בתפקידו הטיבעי.

„דורון הוא הקלע מס' 1 בארץ — ואם יידעו במכבי תל־אביב לנצלו כיאות כמו במישחק נגד צ'יבונה ואגרב. רק להם תצמח טובה מכך, מכיוון שדורון הוא כדורסלן מצויין לדעת כולם." סיים יאיר.

הכדורסלן הרמת־גני בן ה־26 צמוד זה שנה להברתו עדי, המלווה אותו בכל מישחקיו. אך לאחרונה, עקב השעייתו, מעדיפים השניים להתרכז במוסיקה ובלימודים.

חמונת השבוע קווין מק־גי ומיקי ברסלני מכבי תל־אביב, מתאמצים לקלוט ריבאונד, במישחק שנערך בהיכל־הספורט בידי־אליהו, כשהכוכב היוגוסלבי דרזאן פטרוביץ מצ'יבונה זאגרב צופה בשניים בתנועה האופיינית לו, בפה פעור.

את זמנו הפנוי מנצל יאיר לשיפור יכולתו.

כדורגל
לקראת השבת
„עייפות החומר" באמצע העונה

מישחקי נבחרת ישראל בכדורגל הגיעו לסיומם, עם כישלונה של הנבחרת להעפיל למישחקי־הגמר, שייערכו השנה בחודש מאי במכסיקו.

אבל בליגות הסדירות ממשיכות הקבוצות להתמודד, וכבר בשבת האחרונה נערך המחזור ה־15 בשתי הליגות הבכירות, מחזור שהיווה את אמצע העונה בשתי ליגות אלה.

● אלופת השנתיים האחרונות, קבוצת מכבי חיפה, ממשיכה להיות בין נותנות הטון בליגה הלאומית, אך שלושת הפסדיה האחרונים, כולם במישחקי־חוץ, נבעו כנראה מ„עייפות החומר" בקבוצה החיפאית, ולמקום הראשון העפילה קבוצת הארומים של הפועל תל־אביב.

משה סיני וחבריו מהפועל תל־אביב הפסידו לפני שבועיים. לראשונה העונה, וזאת לקבוצת הפועל באר־שבע, אך גם כך ניצבת הקבוצה התל־אביבית במקום הראשון בהפרש של שתי נקודות מהרדולקות אחריה.

● קבוצות ביתר ירושלים ומכבי חיפה: בשבת הקרובה, במחזור ה־16, ייצאו שתי הקבוצות המובילות — הפועל תל־אביב וביתר ירושלים — למישחקים מחוץ לביתן, והיריבות הפועל פתח־תיקווה (מול הפועל תל־אביב) ושימשון תל־אביב (מול ביתר ירושלים), ירצו בוודאי להפתיע את ה„גדולות" במיגרשן הביתי. מכבי חיפה, לעומת זאת, תשחק השבת שוב בעיר־הכרמל, והפעם מול יריבה חלשה כמכבי יפו, שדווקא היא ידעה בשתי העונות הקודמות להפתיע את החיפאים במישחקים ביניהן.

● קבוצת בני־יהודה משכונת־התיקווה תשחק בבית מול קבוצת מכבי יבנה, והחמישית בליגה, מכבי תל־אביב, תעלה בשבת הקרובה לבירה, כדי להתמודד מול הפועל ירושלים במיגרש ימק"א.

● הפועל באר־שבע תפגוש את ה־ קבוצה החלשה של הפועל חיפה, שירידה לאחר מישחקי השבת האחרונה אל מתחת לקו האדום המסוכן.

● בנתניה תיערך התמודדות מעניינת בין מכבי נתניה למכבי פתח־תיקווה, כשהתאומים לבית מכנס, עודד וגדי, המשחקים במכבי פתח־תיקווה, יתמודדו בעירם, נתניה, מול קבוצת נעוריהם.

● הסוגרת את הטבלה הלאומית, קבוצת מכבי שעריים, תנסה להפתיע ברחובות את הפועל כפר־סבא, ולזכות אגב כך בנצחון שני העונה.

כדורסלן בן־עטר
11 חודשים

„אני לא מרגישה"

(המשך מעמוד 36)

שלא ידעתי שהיא עבדה בזנות ושכבה עם גברים בסיטונות.

● **התרחקו ממך?**

לא הרגשתי בזה. חברים שלי יודעים וחלק הזהירו אותי מפניה כבר אז, כשכתבתי עליה.

■ ■ ■

אחרי שהורשעה אדווה בשידול לזנות ובסרסרות, הביאה עדי־אופי לפני מתן גזר־הדין. אחת העדים היתה הדה בושס, עיתונאית בהארץ שאמרה, בין השאר: „הנא־שמת היא אינטליגנטית בעלת רוחב־לב בלתי־רגיל. היא אוהבת חיות ולא ראיתי אדם שאוהב חיות כמוה. היא אוספת חיות ברחוב. יש לה רוחב־לב לא רגיל כלפי אנשים... היא היתה נדיבה בצורה לא רגילה..."

אדווה גם אימצה, לפני הרבה שנים, נער בשם אלון צעירי, היום מעל 20, המשתלם בלימודי צילום.

● **כמה בעלי־חיים יש לך?**

ארבעה כלבים, 21 חתולים ושני צבים.

● **איך הגיעו הצבים?**

ידיד שלי, שהיה טבח, נרצח לפני כמה חודשים בתל־אביב, אדם עירני שגר ברחוב בן־יהודה. כששמעתי על הרצח, הלכתי למישטרה. ידעתי שהוא מחזיק צב על הגג וידעתי שהצב ימות אם לא יקחו אותו. כל הצח"ם (צוות חקירה מיוחד) של המישטרה הלך איתי לדירה ולקחתי משם את הצב. קראתי לו עזרא, על שם החבר שנרצח, אבל בסוף התברר שזו נקבה, צבה.

● **איך את מאכילה את כל בעלי־החיים?**

אני קונה בכל בוקר: שמונה קופסות קוטג', שש קופסות גבינה 9 אחוז, שלוש כיכרות לחם, שש שקיות חלב, חוץ מזה אני הולכת בכל יום לשוק־הכרמל וקונה 12 קילו בשר. וחוץ מכל זה אני נותנת להם גם אוכל יבש, לכלבים ולחתולים.

● **אלה בעלי־חיים קבועים אצלך?**

יש לי חיות קבועות. למשל רעה, כלבה מסוג רודזיין־ריג'בק, שהבאתי בזמנו לעורך־הדין שלי אליהו קידר, והוא לא הסתדר איתה, והחזיר לי. התברר אחרי זמן שזו כלבה מיוחדת לציד־אריות. יש הכלבה דיאנה, שהיא כלבת־ציד, דינגו, שהוא כלב דני ענק וביוטי, שהיא פקינזית.

● **גם לכל החתולים יש שמות?**

בטח. אבל אני לא אתחיל למנות שמות של 21 חתולים בעיתון.

● **את מבדילה ביניהם?**

בטח. זה כמו שישאלו אמא של שישה ילדים כושים אם היא מבדילה ביניהם. הרי כל אחד שונה.

● **וחוץ מבעלי־חיים את מטפחת גם בני־אדם?**

כמו שאני אוספת חיות עזובות ברחובות ומטפלת בהם, ככה הלכתי פעם עם יזהר כהן להופעה של משה אפרתי ולהקת קול ודממה. והכרתי שם את אמנון דמתי, רקדן חירש שזכה לפני שנה בפרס כינור דויד. לקחתי אותו תחת חסותי ושלחתי אותו לטיפולים בחו"ל. גם נסעתי עם הלהקה לפאריס והכרתי להם את נורייב.

● **מאיפה הכסף, ממה את חיה?**

אבא שלי הוריש לי את בית־החרושת, וחוץ מזה קיבלתי מהוריי שתי דירות וניירות־ערך. הם היו מאוד אמידים. מכרתי דברים והשקעתי את הכסף, ומזה אני חיה.

● **מספרים שאת גם אוהבת הימזרים.**

אני אוהבת לנסוע הרבה לאירופה ולטיולים, ואחד התחביבים שלי הוא ביקורים בבתי־קאזינו, שם אני משחקת מישחקי־מזל.

● **השתנה משהו בחיים שלך מאז ההרשעה?**

אני חיה עכשיו בפרופיל נמוך מאז המישפט. לאור מה שקרה, אני מסתייגת מאנשים חדשים. זה עשה לי שוק. היום אני עושה יותר ארוחות שאני מבשלת לבד ומזמינה רק חברים קרובים שלי.

על פי הראיות שבידי המישטרה, היה כנראה עוד אנס, מלבד החשוד יוסף מחאג'נה (מימין), אשר פעל בצפון העיר. היכן הוא, ומדוע הפסיק?

היכן האנס השני מצפון תל־אביב

סילו יורשע לבסוף יוסף מ־חאג'נה בארבעה מיקרי־אונס שב־הם הוא נאשם, ייוותרו עדיין לפחות ארבעה מיקרי־אונס בלתי־פתורים, מאותה תקופה ומאותו איזור. גם המישטרה וגם התביעה אינם מוצ'אים מכלל אפשרות כי אנס נוסף, שפעל באיזור, משוטט עדיין חופשי ברחובות, ונהנה היום מהמישפט הנערך למחאג'נה.

יתכן כי אנשי־המישטרה סוקרים בהסתר את הקהל הממלא את האולם בקומה־השישית של בית־המישפט המחוזי, בבקשם שם פנים מוכרות או חשודות.

בקיץ שעבר, כאשר היסטריה כלית תקפה את תל־אביב בעקבות מיקרי־האונס הרבים, יוחסו לאנס מצפון תל־אביב שמונה, עשרה ולעיתים אפילו עשרים מיקרי־אונס. כאשר נתפס מחאג'נה, ב־31 במאי 1985, הוא נחקר והכחיש כל קשר לאונס. המישטרה הגישה לפרקליטות שמונה תיקי־חקירה של מיקרי־אונס. הפרקליטה המוכשרת פנינה דבורין, הממונה על התיק, בחרה להגיש בכתב־האישום רק ארבעה פרטי־אישום על אונס. ליתר ארבעת המיקרים לא היו בידה ראיות מספיקות נגד מחאג'נה.

זיכרון מדהים

מהרגע שבו נעצר, הכחיש מחאג'נה בתוקף כל קשר למיקרי־האונס. הוא הוביל את חוקריו, בראשות מיכאל וילקומירסקי, במשך 3 שעות בחוצות צפון תל־אביב, והראה פחם, שאין לו אפילו מקום לינה בתל־אביב, התמצא הנאשם בצורה מפתיעה ברחובות הקטנים והמתעקלים של העיר, וידע למצוא, גם אחרי שנה וחצי, דירות שאליהן פרץ בשעתו. הוא סיפר לחוקרים בדייקנות כמה חדרים יש בכל דירה, כיצד חדר לתוכה ומה גנב ממנה.

מאחר שמחאג'נה אינו יודע אפילו את שמות הרחובות בעיר, לא יכלה המישטרה לפנות קודם כל לבעלות־הדירות ולהזהיר אותן על קיום השיחזור. כאשר הגיעו השוטרים בחצות־הלילה עם העציר, לדירות שאליהן פרץ, צילצלו השוטרים בדלתות וביקשו מהדיירים רשות להיכנס פנימה.

הדירות, בקומות־קרקע של בתים ותיקים בעיר, הן ברובן דירות שכורות. מיקצת הדיירים שנוכחו בשעת השיחזור לא גרו בדירה בעת הפריצה והגניבה. המישטרה איתרה את רובם של האנשים מהם נגנבו חפצים בזמנו, אבל היו כמה אנשים שלא אותרו עד היום, ולמרות העובדה שמחאג'נה הודה כי לשוטרים את כל הדירות שאליהן פרץ ומהן גנב במשך השנה וחצי שבה נמשכת פעילותו הפלילית. סרט השיחזור הזה הוקרן השבוע לפני בית־המישפט, וניתן היה להתפעל מזיכרונו המדהים של הנאשם. למרות שאינו תושב תל־אביב, אלא יליד אום־אל־פחם, שאין לו אפילו מקום לינה בתל־אביב, התמצא הנאשם בצורה מפתיעה ברחובות הקטנים והמתעקלים של העיר, וידע למצוא, גם אחרי שנה וחצי, דירות שאליהן פרץ בשעתו. הוא סיפר לחוקרים בדייקנות כמה חדרים יש בכל דירה, כיצד חדר לתוכה ומה גנב ממנה.

מאחר שמחאג'נה אינו יודע אפילו את שמות הרחובות בעיר, לא יכלה המישטרה לפנות קודם כל לבעלות־הדירות ולהזהיר אותן על קיום השיחזור. כאשר הגיעו השוטרים בחצות־הלילה עם העציר, לדירות שאליהן פרץ, צילצלו השוטרים בדלתות וביקשו מהדיירים רשות להיכנס פנימה.

הדירות, בקומות־קרקע של בתים ותיקים בעיר, הן ברובן דירות שכורות. מיקצת הדיירים שנוכחו בשעת השיחזור לא גרו בדירה בעת הפריצה והגניבה. המישטרה איתרה את רובם של האנשים מהם נגנבו חפצים בזמנו, אבל היו כמה אנשים שלא אותרו עד היום, ולמרות העובדה שמחאג'נה הודה כי פרץ לדירותיהם וגנב משם, לא הוגש כתב־אישום נגדו על כך.

המתלוננות שהעידו עד כה בבית־המישפט לא ידעו לזהות את האנס. בכל מיקרה הוא תקף אותן בחשיכה, סינוור אותן באלומת־אור מפנס ואחר כך כיסה את פניהן ואנס אותן. גם

סניגורים מור וריאד
לא ידע את הכתובת –

תובעת דבורין
– והשיחזורים נעשו בלי להודיע

ההלם, המתלווה לאונס, הפריע לנשים לזהות את החשוד.

רק אשה אחת, שבה נעשה רק נסיון לאונס, זיהתה את מחאג'נה במיסדר־זיהוי של תמונות. המתלוננת (ששמה כמו שמן של כל המתלוננות, נאסר לפירסום) אמרה כי היא יכולה לזהות

שער „העולם הזה" (12.6.85)
מצח וסנטר

רק את מיצחו ושפתיו של מחאג'נה. הסניגורים, עורכי־הדין אניס ריאד ודן מור, הציגו לפני בית־המישפט את תמונת־השער האחורי של העולם־הזה מ־12.6.85, שבה נראית תמונתו של מחאג'נה בעת מעצרו, כאשר מרובע שחור מסתיר את מרכז הפנים. הסניגורים טוענים כי האשה זיהתה את מחאג'נה על פי תמונה זו, שהתפרסמה לפני מיסדר־הזיהוי, וכי היא ראתה את

קהל תלמידים באולם המישפט
טביעות־אצבע על סכין־מיטבח

מיצחו הגבוה של מחאג'נה בהעולם־הזה.

בלי לוליינות

מאחר שאין זיהוי פוזיטיבי אפילו באחד מהמיקרים, נאלצת התובעת להסתמך בעיקר על ראיות־נסיבתיות, כמו טביעות־נעליים שנמצאו בחצרות־האחוריות של הדירות שבהן בוצעו התקיפות. נעליו של מחאג'נה נלקחו ממנו מייד כאשר נעצר, ונשלחו לבדיקה במעבדות־המישטרה. סימנים זהים להן נמצאו בכמה ממקומות האונס והפריצה. אולם נמצאו שם גם טביעות אחרות, שלא נעשו ברגליו של מחאג'נה.

ראיות נוספות שבידי התביעה, הן טביעות־אצבע, שנמצאו על סכינים ש־בהם השתמש האנס כדי לאיים על קורבנותיו. אחת המתלוננות העידה כי אחרי האונס ראתה את סכין־המיטבח שלה מונח על השידה ליד מיטתה. היא הייתה בטוחה כי הסכין לא היה שם קודם, וכי לא היא הביאה אותו לשם. מחאג'נה אומנם טוען כי פרץ לדירה זו זמן מה לפני כן, אולם קשה להניח כי יצליח לשכנע את בית־המישפט שט־ביעות־אצבעותיו ממועד הפריצה נות־רו על הסכין עד לרגע האונס.

נראה כי הראיות הפרובלמטיות ביותר מתייחסות לבדיקות הדם והזרע. אחת המתלוננות קיימה מייד לאחר האונס, בשעת בוקר מוקדמת, יחסי־מין עם החבר שלה, ולכן אי־אפשר היה בכלל לבדוק את תאי־הזרע שנותרו בגופה ולשייך אותם בביטחון למישהו אחר מלבד חברה. נראה כי במיקרים אחרים, שבהם לא הוגש כתב־אישום נגד מחאג'נה, לא התאימו תאי־הזרע שנמצאו בגופן של הנאנסות לאותם של הנאשם. דבר זה תומך בהשערה כי פעל באיזור אנס נוסף.

פסיכולוגים ואנשי־מישטרה יוד־עים, כי בכל מיקרה של פשיעה מסוג מסויים, הפירסום גורם לעליה ניכרת באותו סוג של פשיעה. כך הדבר כאשר מפרסמים אונס או בעילת־קטינות. הדבר נכון לא רק במיקרים של פשע. למשל: כאשר מדווחים על גל מיקרי־התאבדות.

אנשים, הנוטים למעשים דומים, מקבלים מהפירסום בעיתונות לגיטי־מציה למעשיהם. גם יצר־ההיקוי מת־עורר באנשים מסויימים, ההולכים בעיקבות המפורט בעיתונים.

על פי תיאוריה זו, היה אדם נוסף, שהפירסומים בעיתונות על האנס מצפון תל־אביב גירו אתו לחקות את מעשי קודמו. מאחר שהאינוסים בוצעו בדרך קלה ביותר, בדירות־קרקע של צעירות בודדות, באישון־לילה, לא היה כל קושי לחקות את השיטה. לא היה צורך לטפס על קירות תלולים או לבצע מעשי לוליינות. האנס השני רק חיקה את מעשי קודמו. ונהנה מהפיר־סומת ומהתיקווה כי המישטרה לא תתפוס אותו, אלא את האחר.

לפני מעצרו של מחאג'נה עצרה המישטרה גבר אחר, והכריזה כי בידיה האנס מצפון תל־אביב. אלא שעוד באותו לילה היה אונס נוסף, והגבר שוחרר. כאשר נעצר מחאג'נה, חדלו מעשי האונס באיזור כליל. נראה כי אין ראיה טובה יותר מזה כי אומנם מחאג'נה הוא האנס. מאחר שמעצרו הפסיק את מיקרי־האונס. אולם. יתכן מאוד, כי האנס השני, שקרא בעיתונים על תפיסת מחאג'נה, החליט להפסיק את מעשיו, מכיוון שהדבר נעשה מסוכן מדי.

אין כל ביטחון כי אי־פעם תעלה המישטרה על עיקבותיו של אנס נוסף זה, אלא אם כן יחזור לסורו וישאיר עקבות חדשים.

סיפורה של מתלוננת:

„אבא בוא! אנסו אותי!"

אני סטודנטית. גרה לבדי בדירה שכורה בקומת־קרקע. סמוך לשעה 4 לפנות בוקר הלכתי לישון. אחרי שתפרתי הרבה זמן במכונת־תפירה רועשת. נכנסתי למיטה רק בתחתונים והתכסיתי בסדין. בערך ב־5 התעוררתי וראיתי דמות של גבר גוהר עליי. נבהלתי ושאלתי: „מי זה?" הוא תפס אותי בשתי ידיו ומשך אותי למצב של חצי ישיבה. הרגשתי סכין מונח על המיטה. ידעתי שזה סכין מהמיטבח שלי. שאלתי אותו: „איך נכנסת?" הוא אמר: „דרך חלון־המיטבח."

הוא ניסה להרגיע אותי ואמר לי: „שקט, שקט." כאשר הוריד מעל גופי את התחתונים, התחלתי שוב להיכנס להיסטריה והתנגדות. אבל הוא אמר שרצוי שאשכב איתו, כדי שלא יקרה לי דבר. הוא דחף אותי אחורה, לא בצורה אגרסיבית. הוא נשכב עליי כשהוא לבוש. אני לא יודעת אם הפשיל את מיכנסיו או פתח את הרוכסן, ואז פתח את שתי רגליי והחדיר את איבר־מינו. הוא נשק אותי על השפתיים ומישש את החזה. בהתחלה ביקש שאמצוץ לו. התנגדתי, והוא לא התעקש. הוא גמר בפנים ואחר כך קם ושאל איך לצאת מהבית. אמרתי לו שייצא כמו שנכנס. הוא יצא דרך הדלת.

קמתי ונעלתי את הדלת. סגרתי את חלון־המיטבח וראיתי שהסורגים מנוסרים ועקומים. אז גם הבחנתי שלקח את תיק־היד שלי, שהיה מבד.

טילפנתי להוריי, אבי ענה. אמרתי לו: „אבא, אנסו אותי, תבוא מהר!" אחר כך טילפנתי למרכז לסיוע לקורבנות־אונס ובחורה משם התקשרה למישטרה.

לפני שהלכתי לישון סגרתי את דלת־הכניסה ונעלתי אותה. מאחר שחלונות חדר־השינה והמיטבח מסורגים כולם, לא סגרתי את חלון־המיטבח. יתכן שהוא ניסר את הסורגים כאשר תפרתי במכונה הרועשת והייתי מרוכזת מאוד במה שעשיתי.

אחרי שהלך, ראיתי שהוא השאיר פנס אדום על הרצפה, וסימני ליכלוך שחור על הכר. אני חושבת שאלה היו סימני גריז שחור. הוא היה קטן ולא שמן. לא ראיתי את פניו. הוא לא דיבר במיבטא ערבי. אולי היה מעדות־המיזרח, אבל בלי מיבטא מסויים.

הוריי הגיעו ב־5.50. ישבתי ובכיתי. סיפרתי להם מה קרה.

סיפורה המלא של מתלוננת שניה:

„בבוקר קיימתי יחסי־מין עם חבריו!"

אני גרה לבדי בקומת־קרקע. נכנסתי לדירה רק לפני יומיים, ב־14 בינואר 85', בלילה. שרתי וניגנתי בגיטרה לבדי. האור בחדר דלק עד חצות. כיביתי את האור רק כאשר הלכתי לישון. יש סורגים בחלונות.

בערך חצי שעה אחרי שנכנסתי למיטה שמעתי רעשים מכיוון החצר. חשבתי שמישהו זורק זבל. היו פסיעות על עלים יבשים. נרדמתי שוב, והתעוררתי כאשר שמעתי רעש של מטבעות ומישהו נושם חזק. הבנתי שיש מישהו בחדר. התעוררתי וראיתי אור של פנס במיטבח. החלטתי שאעשה את עצמי ישנה. עצמתי עיניים. פיתאום הרגשתי אור של פנס על פניי. הסטתי ראשי הצידה אבל האור סינוור אותי. פתחתי את עיניי וברגע זה כבה האור. לא ראיתי איש. הייתי מכוסה בשמיכה ולא לבושה. היה חושך.

האיש כרע לידי, ישב קרוב אליי והתחיל מדבר איתי: „את שומעת אותי! אל תעשי לי בעיות ואני לא אעשה לך כלום. אל תפחדי!" הוא הוריד את השמיכה וליטף את החזה שלי. אמרתי לו: „אתה לא נורמלי! אני חולה!" הוא אמר: „תסתמי את הפה. אם את עושה לי בעיות, אני חותך אותך!"

הוא נשק אותי בפי. סירבתי לפתוח את הפה והוא אמר: „תפתחי את הפה! אם את לא רוצה שיקרה לך משהו!" אז הוא שאל אותי אם אני רוצה שהוא ילקק לי. אמרתי לו שלא יגע בי. הוא היה בבגדיו וישב על המיטה. הצמדתי את שתי רגליי. הוא שאל אותי לשמי ולגילי, ואני עניתי לו פרטים לא נכונים. הוא פתח את רגליי בכוח בידיו. לא התנגדתי, כי פחדתי שהוא יוציא סכין. הוא ליקק את איבר־מיני כמה שניות ושאל אותי אם אני פוחדת. אמרתי שכן. ביקשתי שלא יעשה לי דבר. הוא הוריד את מיכנסיו ושכב עליי, וביקש שאחדיר את איבר־מינו לתוכי. שכבתי פאסיבית ולא נגעתי באיבר שלו. אז הוא אמר לי: „תיזהרי! אל תעשי בעיות!" בטון מאיים ומעוצבן. פחדתי ממנו, הכנסתי את איבר־מינו והוא ביצע את האקט. הוא ביקש שאעזור לו בתנועות. החלטתי לעשות כך כדי שיגמור מהר. הוא גמר מהר.

ביקשתי ממנו שלא יגמור בפנים, אבל הוא שאל: „למה! את אוהבת את זה פעם אחת?" וגמר בפנים. הוא יצא בזהירות וניגב את עצמו בנייר־טואלט גס. וזיתי. הוא אמר לי: „אל תזוזי! אני כבר הולך!" הוא הרים את המיכנסיים והלך לדלת־הכניסה. פתח אותה במפתחות שהיו נעוצים בה. ויצא.

קמתי לנעול את הדלת והתקשרתי מייד לחבר שלי. הדלקתי אור, והחבר הגיע מייד. הוא ביקש ממני שאתקשר למישטרה. לא רציתי, כי לא היה לי כוח נפשי ולא נראה לי כי אפשר היה לתפוס אותו. בבוקר קיימתי יחסים מלאים עם החבר שלי, אחרי שהתרחצתי, ב־9 בבוקר הלכתי למישטרה.

כשהדלקתי את האור גיליתי שחסר לי כסף בארנק, שהיה ליד מיטתי. אחר כך מצאו את הכסף זרוק בחצר־האחורית.

לא ראיתי את פניו. כשיצא מהבית השתדלתי להתבונן בו היטב: הוא היה רזה. כשנגעתי בו הרגשתי זיפים על פניו ופנים קטנים. מבגדיו נדף ריח רע. כזה כמו מלבישת בגדים הרבה זמן בלי כביסה. הוא לבש מעיל כבד, בסיגנון דובון, עם כובע. היה לו שיער לא רך ולא חלק, שיער קשה ומלא. הוא נשמע לי צעיר, עד גיל 30. היה לו מיבטא של דובר־ערבית. אבל הוא דיבר עברית היטב.

הוא נכנס לדירה אחרי שטיפס על פחי־זבל ואחתך את הסורגים.

ארוחות על פתיליה

דירת שלושה חדרים, ריקה ומוזנחת, במרכז־הקליטה באשדוד, מספרת רוז על מה שעבר עליה בשלוש השנים האחרונות:

„עבדתי בבית־חרושת סנפרוסט. כפועלת. הרעש של המכונות עשה לי רע. הזכיר לי את המכונית של בעלי. התעלפתי ליד המכונה וכביתי הרבה. בלי להרגיש היו זולגות לי דמעות. לבסוף הבנתי שאני פועלת גרועה ושהם נותנים לי עבודה רק מתוך רחמים. לא יכולתי לסבול את המחשבה שמרחמים על רווזי סרור, האשה של יוסף המהנדס, ועזבתי. לולא השכנה, שהביאה לי אוכל, הייתי מתה מרעב."

בחודשיים האחרונים מקבלת רוז קיצבה מהביטוח הלאומי. אלא שבכך לא תמו צרותיה. מהסוכנות הודיעו לה שעליה לעזוב את מרכז־הקליטה ולעבור לדירת־קבע, גם כן באשדוד. ששכר עבורה מישרד־הקליטה.

הדירה כוללת ארבע מיטות, ארון, שולחן וכיסאות. לכלי־מיטבח, מקרר וגאז עליה לדאוג בעצמה. „הם מת־עקשים שאעבור לשם. מאין אקח כסף לרכוש את הציוד לבית?" היא שואלת. „אני לא יכולה לגור בבית ריק."

נכון, איננו מציידים את דירת־הקבע במקרר וגאז — מאשרים במישרד־הקליטה.

ואם לא די בכך, הרי שלפני כשבוע נותקו זרם החשמל והגאז לדירתה במרכז־הקליטה, עקב אי־תשלום חו־בות. במעט כספה לא הצליחה רוז לשלם את חובותיה. הסוכנות סייעה לה בתשלום חלקי. את שאר התשלום אין רוז מצליחה להשלים. וכך היא מבשלת את ארוחותיה על פתיליה ובלילה מאירה את הדירה באור נרות.

„אני רגילה. גם בבריירות, בזמן ההפגזות. לא היה חשמל," היא אומרת. „אבל משום מה חשבתי שכאן יהיה טוב יותר."

„מדוע הם הביאו?"

(המשך מעמוד 10)

רוז לא הצליחה להוכיח כי התגיירה. היא נשלחה לבריירות, לחפש מיסמכי־גיור, חזרה אחרי שישה ימים בידיים ריקות. „הבית הופגז ונהרס. המיסמכים אבדו. אבל אני יהודיה. אילולא הייתי מתגיירת, בני־משפחתו של בעלי לא היו מתירים לנו להינשא," היא טוענת.

בינתיים פוזרו ארבעת ילדיה בפנימיות דתיות ברחבי הארץ. שניים מהם גויירו בחופזה, ולרוז הציעה הרבנות לעבור גיור מחדש.

רוז לא נעלבה. היא גם לא התווכחה. היא הסכימה להתגייר מחדש. רק ביקשה שהטקס, וכל מה שסביבו, ייערכו במהירות. „אני רוצה שתהיה לי זהות רישמית," היא אומרת. „קשה לחיות כך — יהודיה בלב ובאורח־החיים, נוצריה על־פי חוקי המדינה.

„הילדים סובלים מזה אף יותר ממני. מי, אני, אמא?' שאל אותי בני הקטן.

„את לא יהודיה, ולכן לא מגיע לך שום דבר!"

פיתאום הוא מתבייש לשחק עם חבריו. אני מסבירה לו שאנחנו יהודים וקרתה כאן טעות. אבל הוא ילד קטן,לא מבין בחוקים, ממשיך להתביישי.

„וכמה מעובדי מרכז־הקליטה מצי־קים לי. ‚מה את רוצה, רוז', הם אומרים לי, ‚את לא יהודיה, לא מגיע לך שום דבר'."

ברבנות לא מהרים לשים קץ לייסוריה. כבר שנתיים שרוז מחכה לגיור ופוחדת שאם תמות לפתע, תיקבר בחלקה של נוצרים. „ואני הרי יהודיה. אם אינכם מאמינים לי, למה העליתם אותי לארץ?" היא שואלת.

סיפורו של גילגול

הסיפור הזה התחיל כמו הרבה מאוד סיפורים אחרים. בחור צעיר ומוכשר נשא אשה צעירה יפה ומוכשרת. היה ברור לשניהם שקודם־כל צריך לעשות הכל כדי לפתח את הקאריירה של הבעל, והבעל רצה לפתח קאריירה דווקא בפארים.

ככה הגיעו **ריקה זראי ויוחנן זראי** לפארים. שני אנשים צעירים, מוכשרים ובלתי־ידועים. יוחנן היה מלא תיקוות להצלחה, וריקה רק רצתה לשיר קצת כדי לעזור בפרנסה. דווקא כשההצלחה התחילה להאיר פנים לריקה, התייאש יוחנן והחליט לחזור ארצה. הוא חזר, והיא המשיכה לטפס בסולם־ההצלחה. עוד תקליט ועוד תקליט ועוד הופעה, והמון מעריצים. במשך הזמן התאהבה ב**ז'אן־פייר מאנייה**, שהיה המנהל האמנותי של תקליטיה, ועברה לגור איתו. כל חודש מכרה ריקה יותר ויותר תקליטים, וכל חודש קיבלה יותר ויותר מיכתבי־מעריצים. כשנדמה היה שהגיעה לשיא הפופולאריות שלה בצרפת ולשיא הצלחתה, היא נפצעה קשה מאוד בתאונת־דרכים, והרופאים אמרו שאין לה סיכוי להחלים.

מתוך היאוש הזה צמחה הקריירה השניה של ריקה, והגיעה לממדים מדהימים. כשאמרו לה הרופאים שתישאר משותקת, היא פנתה לרופאים טיבעוניים, ובעזרתם קמה על הרגליים וחזרה לעבודה ולהופעות ולחיים נורמליים.

בין ההופעות וההקלטות מצאה זמן לכתוב ספר בשם הרפואה הטיבעית שלי, שנמכר עד היום במיליון וחצי עותקים ותורגם לשמונה שפות. ריקה הפכה בעלת־סמכא בעניני רפואה טיבעית, והיא מרצה מבוקשת מאוד בתוכניות טלוויזיה ורדיו ובהרצאות לפני קהל. בתה היחידה, **יעל**, שגמרה לימודיה באוניברסיטה, נישאה ואף זיכתה אותה בנכדה ראשונה, ועשתה אותה לסבתא זוהרת מאוד.

עד כאן ריקה.

ריקה זראי
פירות לארוחת־בוקר

ומכאן יוחנן זראי. אחרי גירושיו מריקה הוא חזר ארצה, עבר קצת, הלחין קצת אבל מעולם לא זכה בפירסום ובהצלחה שלפי דעתו היה ראוי לה. הוא נשא לאשה את **יעל גלבוע**, בתו של מי שהיה ראש־הטקס במישרד־החוץ. הם חיו כאן, ואחר־כך עזבו את הארץ לטובת קלן שבגרמניה. גם שם עבר הזמן, ואף אחד לא גילה אותו באופן מיוחד. יוחנן פירנס את אשתו מעבודתו במוסד לילדי־תילדימיד, חסרי־גפיים. יוחנן המציא כלים מוסיקליים, שגם חסרי־גפיים יכולים לנגן עליהם, וזכה בהערכה רבה. כבר חשבו שהנה הוא מצא את עצמו, אבל בריוק אז החליט יוחנן זראי לחזור אל הטבע ולהתעסק ברפואה טיבעונית. תוך כדי אכילת חסה הכיר בחורה צעירה, גרמניה קאתולית, ובגללה התגרש מאשתו יעל.

היום הם גרים בכפר קטן ליד קלן, הוא מגדל כל מיני ירקות וצמחי־מרפא. את המוסיקה הוא עזב לגמרי. ועכשיו מסתבר שיש לו רצון עז לעזוב עוד משהו. יוחנן הוא אחד האנשים היחידים שפנו אל שגרירות ישראל בגרמניה וביקש לבטל את אזרחותו הישראלית. אנשי השגרירות, שנדהמו מהבקשה, שאלו אותו אם זה בגלל מס־הנסיעות שהישראלים נדרשים לשלם בצאתם מהארץ, אבל יוחנן זראי לא הבין בכלל על מה מדובר. הוא לא היה כאן שנים.

העבודה היא כל חיינו

אני ידעתי תמיד שהפמיניסטיות, עם השטויות שלהן על שיוויון, ימררו לנו, הנשים, את החיים. קודם כל היה ברור שגברים עובדים ונשים מתפנקות להן בבית. אף אחד לא ציפצף וכל הצדדים היו מבסוטים. עד שהגיעו אלה עם החזיות השרופות, והכריזו שצריך שיוויון. מאז הנשים עובדות כמו חמורות, והגברים, שקודם אהבו נשים עדינות ומפונקות ושברריות, התחילו להתאהב רק בנשים עובדות. גועל־נפש.

הנה, למשל, האופנאי **איב דה־מרדיקס**, שבא ממישפחת־אצולה צרפתית, ושפגש שם רק נשים יפות שכל תפקידן היה לטפח את עצמן. הוא עלה ארצה ופתח לעצמו מיתפרה, או איך שקוראים לזה היום — בית־אופנה. תוך זמן קצר הוא התחיל לצאת עם כמה מהבחורות הכי יפות בארץ, דוגמניות, נשות־חברה ועוד מיני נשים, שלא צריכות לקום ב־7 בבוקר כדי לצאת לעבודה. כך הוא בילה כמה שנים, אבל כשהגיע היום שבו כל בחור יהודי הגון צריך להתחתן, הוא בחר דווקא ב**דליה לוי**, שעבדה כתופרת במיתפרה שלו. היא אהבה אותו והוא אהב אותה, והם גם העריכו אחד את השני.

אבל זמן קצר אחרי החתונה החליטה דליה שאולי היא יכולה להפסיק לעבוד בתור תופרת

איב דה־מרדיקס ודולי אלקבי
לא רוצה לעבוד

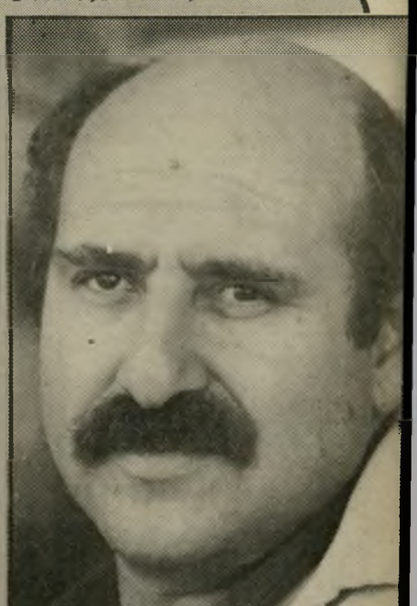
אצל בעלה, ולהקריש קצת מזמנה לפינוקים. זה לא מה שמרדיקס הצעיר רצה, ועל הרקע הזה, מספרים לי ידידי, נגמרו הנישואין. תהליכי־הגט נמשכים כבר זה שנה, ואיב דה־מרדיקס התחיל לשוב לחיי־החברה של תל־אביב, שכידוע הולכים טוב רק בשניים. שוב התחיל להראות עם בחורות יפות שאין להן מישרה קבועה, אבל בכל פעם עם אחת אחרת. אני מניחה שתנאי־הקבלה אצל איב כללו שאלון, ובו צריך לציין מקום־עבודה ושעות־עבודה.

האחרונה בחייו, שאיתה הוא נראה השבוע, הצליחה מאוד בשאלון שלו. שמה **דולי אלקבי**, והיא קמה כל בוקר בשבע כדי להגיע לעבודה שלה, שאינה אלא ניהול המכירות של האדון דה־מרדיקס.

בינתיים נודע לי שמלבד נשים עובדות בחייו רוצה איב גם להצליח בעבודה שלו, ומסיבה זו הוא החליט לעזוב אותנו לטובת אמריקה, ששם, כידוע, עובדים קשה בשביל כל דולר.

דירה מקוללת

כל הצרות הן בגלל הדירה. עכשיו זה ברור. סוף־סוף. כשהגיעו **אבי ואביבה גרנות** לתל־אביב הם החליטו לפתוח דף חדש בחייהם. אבל למזלם הרע דירת ארבעת החדרים

אבי גרנות
זר פרחים

שהציעו להם, ושבצאה הן בעיניהם, היתה דירה בעלת מזל רע. הדירה היתה שייכת לבן של הבישנית **אביבה עילדמן** ובעלה **אלישע עילדמן**, שלא נזכר ברח מהארץ בגלל חובות כבדים שהוא עקץ בהם. בדירה האמורה, ברחוב בראלי 10 קומה 7, בשיכון למד, חי הבן של עילדמן, **איזן**, עם אשתו **אירית**. הם גרו שם. אבל לפעמים היו נוסעים לבקר את ההורים של הבעל בווילה שלהם בכפר־שמריהו. שם, בגן הווילה היפה, הכירה אירית את הגנן של מישפחת גולדמן, והתאהבה בו נואשות. היא עזבה את הבעל ואת הדירה בשיכון למד ועברה אל הגנן ומאוחר יותר התחתנה איתו. מרוב צער עזב גם איזן את הדירה ונתן אותה למתווך. כדי שישכיר אותה.

רק עכשיו, אחרי כל הצרות שקדו למישפחת גרנות, נזכרו השכנים שהדירה הזאת היא דירה בעלת מזל־ביש, ויש להם הרגישה שאולי היה צריך לספר את זה למישפחת גרנות לפני שהם שכרו את הדירה.

השכנים מרגישים כל־כך אשמים, עד שאיש מביעם ועד־הבית נזעקה לאסוף כסף לפרחים, ויחד עם חזר הגדול הגיעו שני נציגי־הבית לבקר את אבי גרנות, הישוכב בבית־החולים, אחרי נסיון ההתאבדות.

אם — ובת

גאולה נוני וחייני לידר
מבקרת

את **גאולה נוני** היפה, בעלת גומות־החן המשגעות, איבדנו כבר מזמן לטובת וינה. אחרי החיים הסוערים שהיא ניהלה בארצנו, כולל הצגות, סרטים, רומאנים, נישואין וטראגדיה אישית, היא נישאה לאיש־עסקים גרמני בשם **חייני לידר** ונסעה איתו לארצו. שם היא

שרון ואמה
דתית

מנהלת כבר שנים רבות חיים סולידיים בתור פראו לידר, ואמא של שרון, ומורה בבית־ספר לדראמה בווינה.

לעיתים רחוקות היתה גאולה מגיעה ארצה, ואז היו מתאספים כל ידידיה ואוהביה ועושים לה מסיבה ונותנים לה בוחטה של אהבה שהיתה מספיקה לה עד לביקור הבא.

אבל בזמן האחרון התחילו אנשים לשים לב לכך שגאולה מגיעה ארצה לעיתים יותר קרובות מאשר בעבר. מייד התחילו, כמובן, הליחשושים, ואף נשלח נציג של הסקרנים לברר את סיבת ביקוריה התכופים. כך נודע מה שאולי גאולה לא רצתה שייוודע: שהבת שרון בת ה־17 מתחנכת בארץ במוסד דתי.

את האמא איבדנו לטובת האוסטרים. את הבת הרווחנו בחזרה, אבל אולי בסוף נאבד אותה לטובת ירושלים או בני־ברק. אלוהים ישמור.

הרומני, הרוסיה והאהבה

כדי שלא תגידו שאני כותבת בדרך־כלל על קבוצה מצומצמת של יפים ויפות, הנה הצגת־בכורה של בעל בית־הקפה פילץ, **אברהם טולר**.

אלה ביניכם הבאים לשתות קפוצ'ינו בפילץ כבר מכירים אותו ויודעים את תולדות־חייו, אבל למי שטרם ידעו את הקפוצ'ינו של פילץ, הנה הקוריקולום־ויטה שלו בקצרה: בן 40,

רחל מרחלת על כל העולם

מאת שולמית יריב

דרושים בעלי־חיים שחומים

לפני שלושה שבועות יצאה **ברזיט ברדו** בהכרזה שהיא רוצה להתחתן בשלישית. כל הגברים הפנויים של העולם כבר ליקקו אצבעות, ומישרדי־הנסיעות מכרו עשרות אלפי כרטיסי טיול לסאן־טרופז. אבל ברזיט ברדו לא שמעה על הטיולים המיועדים והיא חשבה שבסאן־טרופז (שזה הכרכור של צרפת) היא בחיים לא תתפוס בעל. או היא השאירה

עמית לוינסון, פרנסואה ברטו, ברזיט ברדו והאפריקאי
הלכה עם הכושי

שישה־טון אוכל ל־800 תושבים. 600 כלביה. שני כלבי־הים. הגמל. הג'ירפה ושני האוגרים. עצמה בתיק־צד מכנסי־ג'ינס הדוקים וחולצה. ולקחה את הרכבת הראשונה לפאריס.

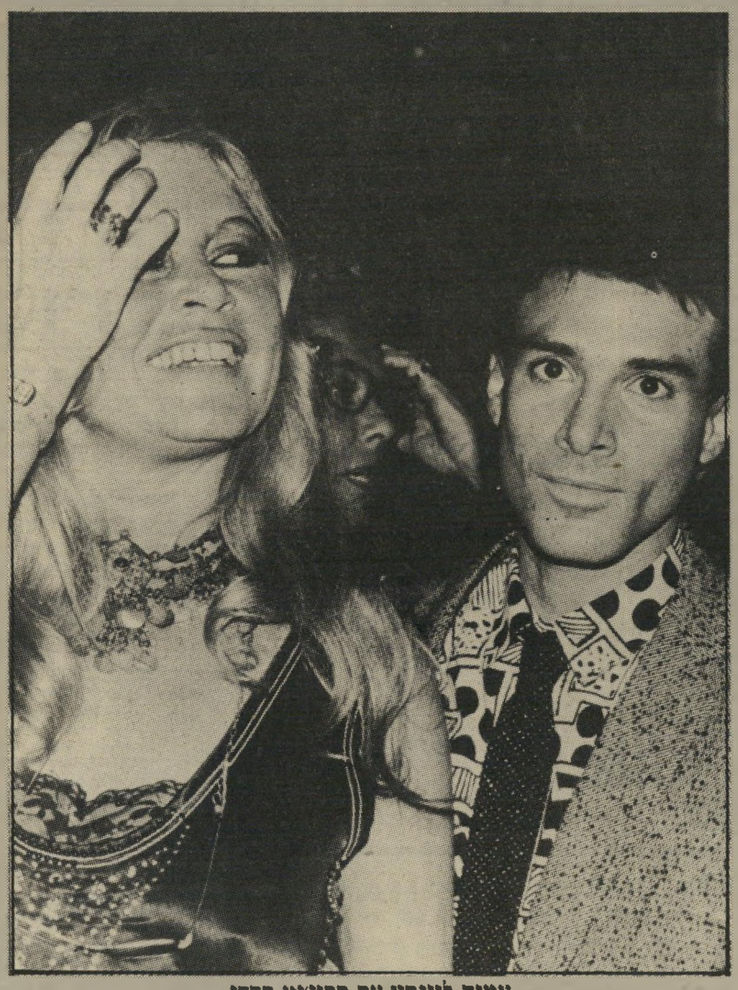
באותו היום מיהר הגיע לפאריס גם מיודענו **עמית לוינסון**, שהוא גם התך לא־נורמלי. גם דוגמן. גם עיתונאי וגם סקסי מכל הכיוונים האפשריים. עור באותו היום נפגשו עמית לוינסון וברזיט ברדו. שאגב כבר מכירים זה את זה שנים. עם **פראנסואה ברטו** הבלונדי. המנהל את היי־הלילה של סאן־טרופז. והחליטו לצאת ביחד לפתיחה של מיודדוויוקרה בעיר

למרות הצהרתה בעניין התונה, לא היה נראה שהכבוד מתעניינת בגברים. הצלבים עטו עליה. צילמו אותה מכל כיוון והיא רק הרכיבה חיוך קטן פה ושם. יבין חיוך לחיוך חזרה לדבר על אהבתה לבעלי־חיים.

כל זה עד שלחדר נכנס גבר צעיר. בעל עור שחום וברק בעיניים. עיניה של ברזיט ברדו קיבלו טבט בגוו המבטים שהיא שולחת לחתולים ולכלבים שלה. לפני שכולם הספיקו להבין מה קרה, נעלמו ברזיט ברדו והחתול השחום שלה. ולא ראו אותם עוד.

האורות. הפתיחה היתה מאוד חגיגית. אבל הכי חגיגית היתה ברזיט בת ה־51, שלמרות הסנטר הכפול שלה והעור שקצת התבלה, עדיין מחזיקה בגוף שכל נערה בת 19 היתה מתאוה בו.

ברזיט התנהגה באופן מאוד סולידי. ודיברה בעיקר על החיים השקטים שהיא מנהלת ועל החיות שנותנות לה טעם לחיים.

עמית לוינסון עם ברזיט ברדו
הזדקנה

החתונות

איך נגמרים כל הפנויים המוצלחים בעיר הזאת?

איך? איך?

ביום שני הקרוב ישא הזמר **אריק סיני** את אשתו השלישית, הרקדנית **טלי יאיר**, בח־תונה רבת־משתתפים במלון תל־אביבי מפואר.

הרומאן של אריק וטלי התחיל מזמן, אבל הופסק כמה פעמים בגלל מריבות.

במריבה האחרונה נסעה טלי ללונדון. כשהקלף התחיל ללכת לה שם, בא אליה אריק ושלף אותה לטובת ישראל ולטובתו הפרטית.

ביום השני הוא יענוד לה את הטבעת המוזהבת, יתן לה כתובה, ישבור לידה כוס,

אינה ואברהם טולר
מלצרית

יליד רומניה, היה ימאי, בעל חברה לטרקטורים וכל מיני עבודות אחרות. היה בעבר נשוי ואב לשני ילדים, אבל התגרש.

מאז שהתגרש חשבו כולם שלא יינשא מחדש. כל־כך הרבה נשים ובחורות יפות הוא היה רואה מדי יום בקפה שלו, כשהן יושבות יפות ומטופחות ומפטפטות ומרכלות ולא עושות שום דבר פרודוקטיבי. עד שהחליט

שנשים זה דבר נחמד. אבל לא בתור שותף לחיים.

כל זה עד שיום אחד הוא קיבל לעבודה מלצרית חדשה בשם **אינה**, עולה מרוסיה, בת 20. הבחורה, מלבד היותה יפהפיה, היתה גם חרוצה מאוד וגם רצינית מאוד.

אבל מה? העניין הוא שגם היתה נשואה מאוד.

לא יודעת איך סודר עניין נישואיה — או, יותר נכון, גירושיה — אבל העובדה היא שהרוסיה היפה והרומני התאהבו, וביום השלישי האחרון ערכו את החתונה שלהם.

איפה, אם לא בקפה פילץ?

טילפנתי לאברהם טולר כדי לברך אותו על נישואיו, ותחת להגיד לי פשוט „תודה" על הברכות שלי הוא התחיל לספר לי כמה אשתו החדשה יפה ונחמדה ורצינית וחכמה ומיוחדת ונפלאה. אם זו לא התחלה טובה לחיים משותפים — מה כן?

ישא אותה על כפיים מעל סף ביתם וכל השאר. זה ביום השני.

ביום השלישי תהיה עוד חתונה בתל־אביב. הד"ר **עמי ויזנסקי**, שהתפרסם כשניהל רומאן סוער עם **הרזונת בריסטינה פאי־לוצ'י**, ישא את אשתו השניה, **ענת זמיר**,

ענת זמיר
כלה

שגם היא היתה נשואה פעמיים לאותו הגבר. גם הרומאן של הד"ר יפה־התואר ומלכת־היופי לשעבר נמשך זמן רב, וגם הוא נגמר עכשיו כמו הרומאנים שנגמרים טוב.

אז מזל טוב לאריק בפעם השלישית, לעמי וענת בפעם השניה.

ולטלי בפעם הראשונה. הנה, גם רווקות מתחתנות.

אריה סיני וטלי יאיר
חתן־כלה

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גליון מס' 39 ● עורכים אלכס פז ובנצי לופו

דבר המייסדים

אצבע מאשימה

אנו מאשימים בזאת את הש"ב (שם בדוי) בעשיית יד אחת עם טרומפלדור בהוצאתנו במזיד מתוך פרשת קסטנר.

אין בליבנו ספק שפרשה זו התחוללה אז, בטרם צאתנו לאוויר העולם, רק כדי שלא נוכל לפרסם ספר על מעללינו בפרשה עכורה זו.

המשטרה תעזור לרשות השידור לדובב סרטים

החלטת רשות־השידור להפסיק ולהפיק כותרות־מישנה לסרטים דוברי שפות זרות, ובמקום זאת לדובב את הסרטים, זכתה לתמיכה נלהבת בקרב מישטרת־ישראל. צוערים שהמישטרה תעמיד לרשות הרשות את מיטב הידע והמכשירים שבהם היא משתמשת לצורכי־דיבוב.

קורא יקר

מוצר זה שאתה אוחז בידך עזב את מערכת "העולם הבא" כשהוא במצב מעולה, אחרי שעבר בדיקות־איכות קפדניות ביותר. אם אחרי עיון מעמיק תגלה בו פגם כלשהו, זהו סימן שראייתך תקינה, ואינך זקוק למישקפיים חדשים. אם עדיין אינך שבע רצון, שלח אלינו את העותק שבידך, ואנו נחליף אותו בעותק אחר.

למענך, אנא הקפד על הוראות הכביסה המצורפות בעמוד 3.

המערכת

ללא כותרות

התחנה הראשונה במסעו של פרס לאירופה – האג – תועלה באש על־ידי יהודים חרדים מהולנד בשבוע הבא.

■

הפרשה שהיכתה גלים: הגלים התגרו בי קודם.

■

הרבנות מתנגדת לחברות האוגרות מידע על הציבור, עקב שימושן בשיטת הצלבת מידע.

■

אש"ף יעסיק מומחים ערביים, שהשתלמו במוסדות ההשכלה הגבוהה באֶרץ. מסיבות ביטחוניות הם יועסקו בעבודות ניקיון וגינון.

עו"ד זוכה מאשמת מירמה

לישכת עורכי־הדין דרשה לאסור את פירסום הידיעה הזו, משום שהיא פוגעת בציבור שלם שמיומנותו בכך.

וישמן ישמעאל ויבעט

מונולוג של ליברל

מה רע להם? נו באמת, אני שואל אותך, מה רע להם לערבים בחברון?

הרי הם משמינים מנחת כל הזמן! עובדה, צה"ל הקים גדר שתחצוץ בין בית־הדסה (המעון לנשים מוכות) ובין חנויות הערבים. הגדר הוקמה במרחק של מטר שלם מהחנויות, ואני שואל אותך: ראית פעם יהודי ברוחב של מטר?

אפשר לקוות ליותר

הוויכוח המכוער, שפרץ בין מישרדי־הממשלה בנוגע לכמות החביות שיש לקוות כי תופק בקידוח "כוכב", אינו מאפשר לממשלה להגיע להחלטה לכמה חביות יש לקוות.

שר־האנרגיה שחל דורש להקל עם הציבור ולקוות ל־10,000 חביות ביום, בעוד ששר־האוצר, מודעי, טוען כי כל תיקווה מעל 1,000 חביות תשבש את הישגי התוכנית הכלכלית.

מומחים וגיאולוגים, שביקרו באתר, טוענים במרץ שניתן לקוות ליותר. בינתיים פועלת הבאר במלוא תפוקתה, ומפיקה סרטים והצגות־קולנוע, וכן שלוש חביות־בירה, שלוגמים העובדים.

חז"ל לחלל

פיצוצה של מעבורת־החלל האמריקאית חיזק את נחישות ממשלת־ישראל להצטרף ל"מלחמת הכוכבים". ההחלטה המחודשת היא נצחון לשר דויד לוי, שעל פי תוכניתו תייצר התעשיה השמימית (בהדרכת הבאבא)

הכהן הגדול לפני המראה

חז"ל – חללית־זעירה־לחלל. החז"ל תוצמד לחרטום החללית האמריקאית, ובתוכה יהיה ספר־תהילים קטן. יתרונה הגדול של החז"ל היא בכך שהיא יכולה לשנות את יעודה, ובמיקרה של התרסקות החללית היא תהפוך אוטומטית לחז"ל – חללית־זיכרונה־לברכה.

מונתה ועדת־היגוי בעקבות אסון צומת הבונים

אנשי הוועדה יסעו יחד עם נהג־הקטר, וכשיהיה צורך לבצע פעולת־היגוי כלשהי, תקיים הוועדה דיון בנושא ותחליט על ביצוע הפעולה או דחייתה.

S.O.S

במיכתב בבקבוק ויסקי, שהושלך על־יד ימאי אירי ליד, ושנמצא שלשום בחוף אכזיב, היה כתוב: Save Our Scotch, נגמר לנו הוויסקי — הצילו!!!

לישכת העבודה בערי הפיתוח דרושים מובטלים אקדמאים

בעיקבות סקר־תעסוקה נסתבר כי ללישכות־העבודה בערי־הפיתוח מגיעים בעיקר מובטלים מקרב עובדי־הכפיים והטקסטיל. התוצאה הבלתי־נמנעת היא פגימה במיומנות עובדי הלישכה.

אם הגך אקדמאי בעל מיקצוע בתעשיה (רצוי במחשבים) ומקום־עבודה בטוח, בוא והירשם עוד היום בלישכת־העבודה בעיר־הפיתוח הקרובה לביתך.

"יאסר פירסום שמם של נפטרים ללא הסכמתם

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של אבי המישפחה

השם נאסר [redacted] לפרסום ז"ל

בנו של הצדיק

השם נאסר [redacted] לפרסום זצ"ל

המישפחה הלוחמת

נכנסתי לעסקים ב-$180...

רק אל על מציעה טיסה לארה"ב במחלקת עסקים בתוספת $180 בלבד

נכנסתי כמו מלכה. הדייל הוביל אותי לטורקלין הקדמי של המטוס, השקט והנעים. התרווחתי לי בנוחות על המושב הרחב, לא לפני שהמעיל שלי נלקח "יאחר כבוד" לארון הבגדים השייך רק ל"יאל על עסקים". גם השרותים והמטבח פרטיים, רק למחלקה שלנו. על השולחן שלידי - במקום הפנוי שבין כל 2 מושבים - הנחתי את העתונים שבחרתי ואת כוסית המשקה.
תענוג, חשבתי לעצמי. להכנס לעסקים ב-$180 בלבד...כן, תוספת מחיר הטיסה לניו יורק, בוסטון, שיקאגו ומיאמי ב"יאל על עסקים", היא רק $180 לכל כיוון.
ללוס אנג'לס - $250 לכל כיוון.
"יאל על עסקים". זה כדאי לכל אחת.

להתראות אצל סוכן הנסיעות.

אל על EL AL

כ"ז שבט תשמ"ו, 5.2.1986 מיספר 2527 שנה 50 המחיר 1.85 שקל חדש (כולל מע"מ)

העולמ הזה

פרשת נשמי אדוה